דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עיתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

היום בדבר

- „חירות", כך זה היה תמיד — טדי פרויס
- איומי אסד ועוצמתו של צה"ל — דן אבידן
- אורח חיים חופשי — מאיר בראלי
- חברון ותל־אביב — נתן רוטנשטרייך
- סיפורים מבית המשפט — יגאל מוסינזון
- ספורט מורחב, כל העולמות, כוכבים ולילות

מזג האויר

(ע.) — תחזית מזג האויר להיום:
ירושלים 8—14, רמת־הגולן 7—15, נהריה 12—19, צפת 6—13, חיפה 13—19, טבריה 10—24, נצרת 9—16, עפולה 8—21, השומרון 9—16, תל אביב 11—19, לוד 10—19, יריחו 11—24, עזה 11—18, באר־שבע 9—19, אילת 2—24.

יום ראשון, ה' באדר ב' תשמ"ו, 16 במארס 1986 ● גליון 18763

היום 12 עמודים ● המחיר 63 אגורות כולל מע"מ

גוברת הסבירות להפיכה בעיראק

מאת אמיר אורן, סופר „דבר" באוה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). — הפיכה צבאית בעיראק היא אפשרות הנדונה עתה בלידות בעקבות נצחונות איראן במלחמת המפרץ — מדווח היום השבועון „יו.אס.ניוז אנד וו. רפורט".

להערכת מומחים, גובר הסיכוי להדחת השליט סאדם חוסין, הן משום כישלון המלחמה והן משום התמוטטות הכלכלה העיראקית.

בידיעה אחרת מדווח השבועון, כי הקיצונים המוסלמים במצרים מצליחים להשפיע גם על הצבא. אף ששר ההגנה עבד אל־חלים אבו־רזאלה נחשב פרו־אמריקאי, יש דיווחים כי החל לרצות את הקנאים המוסלמים באמצעות בניית מסגדים בתוך מחנות הצבא והורה לאשתו ללבוש בגדים מוסלמיים מסורתיים.

מיליונים בצרפת הולכים לקלפיות

סקרים אחרונים מנבאים ניצחון דחוק לאופוזיציה ✶ מיטראן: אם ינצח הימין אמשיך בכהונתי בלי להתחשב בתוצאות

פרנסואה מיטראן

ז'אק שיראק

מאת גדעון קרן, סופר „דבר" בצרפת וכתבי סוכנויות הידיעות

פאריס (רויטר ועתי"ם). — מיליוני אזרחי צרפת הולכים היום לבחור את ממשלתם החדשה וסקרי דעת הקהל מנבאים, כי המפלגה הגוליסטית „ר.פ.ר." ומפלגת המרכז־ימין „או.ד.פ." יזכו בניצחון דחוק בבחירות הכלליות.

לעומת זאת, טוען אסטרולוג לבנוני, שהתנבא בשעתו שהתפוצצות תשמיד מעבורת חלל אמריקאית, שהסוציאליסטים יגברו על יריביהם בבחירות.

מסע הבחירות בצרפת הסתיים שלשום בחצות.

הנשיא פרנסואה מיטראן הודיע, כי בכוונתו להמשיך בכהונתו, בלי להתחשב בתוצאות ההצבעה. אם אכן ינצח הימין, תהיה זו הפעם הראשונה שנשיא סוציאליסטי חייב לשתף פעולה עם ממשלה של האגף הימני.

משקיפים מדיניים הביעו חשש שמצב מעין זה יביא בעקבותיו תהו ובהו חוקתי.

בנאום בחירות אחרון בטלוויזיה הצרפתית ביום ו' בערב, קרא ראש עיריית פאריס ז'אק שיראק לבוחרים להצביע לימין „רוב אמיתי", כדי שהממשלה החדשה תוכל „לחולל שינויים".

האסטרולוג הלבנוני ג'ורג' מאמה בן ה־66, שהיה עובד חברת נפט, המתגורר בבירות המזרחית, ערך תחזית לפיה תזכה המפלגה הסוציאליסטית ב־51 אחוז מהקולות בעזרת מפלגות שמאל אחרות.

קפאון צמרת חרות מעביר מו"מ לדרג ב'

דקל: איני פוסל הידברות עם דוד לוי כאשר יחזור לעצמו ויירד מעץ המצוקה ✶ מחנה לוי: רצח אופי ✶ המרכז הליברלי קורא לליבראלים: הצטרפו אלינו

מאת עליזה וולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

הקרע העמוק בין יצחק שמיר לדוד לוי, ההסלמה בהתבטאויות ראשי „חירות" — לפרות והכרה בצורך לצנן את האווירה — ודבקותו של שרון לאי החרמת לוי, מותירים את המאמצים להידברות בין המחנות לדרג השני, שנציגיו יבואו בדברים כבר בתחילת השבוע.

בסדר יומו של יצחק שמיר לא נקבעה עדיין פגישה משולשת, או זוגית, עם יריביו בצמרת, ולפי שעה הסתכמו המאמצים בשיחת טלפון קצרה ולא מחייבת עם אריאל שרון.

מיכאל דקל, סגן־שר הבטחון ומקורבו של שמיר, קרא אתמול לדוד לוי להתפטר מחברותו בממשלה, שכן „איני מקבל את צירותו ואת סמכותו של שמיר". דקל דיבר בשם „ההנהגות הפוליטית המוסרית".

ל„דבר" אמר אמש דקל, כי הוא מפריד בין תפקודו של לוי בממשלה לתפקודו במפלגה, ולכן הוא אינו פוסל הידברות עמו „כאשר הוא יחזור לעצמו ויירד מהעץ שעליו טיפס אל הקרקע המוצקה".

עוד אמר דקל ל„דבר", שבינתיים תובע לוי להכתיב הכל, וזה כולל את דרישתו לפצל את תפקיד יו"ר ההנהלה, שאותו הוא רוצה לעצמו, מתפקיד יו"ר התנועה. „אם היא רוצה להיות יו"ר ההנהלה, שיתמודד על תפקיד יו"ר התנועה", אמר דקל. „אם ינצח, שני התפקידים יהיו שלו. אבל בלי טריקים".

במחנה לוי הביעו מורת־רוח מהתבטאותו זו של דקל והגדירו אותה כחלק מהמסע ל„רצח אופי" שנועד ללוי. השר אריאל שרון אמר אמש ל„דבר", ש„אמירתו של דקל היתה משנה הסדר. צריך להפסיק את צחצוח הלשונות ולהרגיע את הרוחות".

שרון, המגדיר עצמו כ„אחד מאלה שיכולים לדבר עם כולם", מצדד בהסדר מוקדם ככל האפשר. הוא אמר ל„דבר", כי יפעל להמציאת הסדר מתאים „תוך כמה ימים, שיאפשר ביטוי לכולם ותפקידים לכולם. אני נגד זה שמישהו יפורש או יורחק".

כוונת הדיבורים על תפקידים לכולם היא, שיו"ר המרכז החדש יהיה אריאל שרון ויו"ר ההנהלה דוד לוי. יצחק שמיר יהיה יו"ר התנועה, אך בעצם נטול סמכות. יצויין, כי כל עוד לא נבחרו מוסדות חדשים לתנועה, שרירים וקיימים המוסדות שנבחרו בוועידה הקודמת, ובהם יש למחנה שמיר־ארנס רוב.

במאמצים להרגעת הרוחות והשגת הקונסנזוס במפלגה שותף גם יורם ארידור, שדחה, בשלב זה, נסיעה מתוכננת לחו"ל. אישיות מפלגתית נוספת, המקובלת על כל פלגי התנועה, דוחה אף היא נסיעה ותשתתף בתחילת השבוע במאמצים לגשר בין הכוונות.

ניו־יורק טיימס: „קולה של השאפתנות המתפוצצת"

מאת סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). עיתוניה הבולטים של ארה"ב הבליטו בסוף השבוע את הקרע בתנועת ה„חירות", את סגנון המאבק בין ראשי המפלגה ואת הפקפוק ביכולתו של יצחק שמיר לטעון לראשות הממשלה באוקטובר.

אתמול הקדיש „ניו־יורק טיימס" לנושא זה את מאמר המערכת שלו, שבו צוטטו הביטויים „מרשעים" ו„דיסנילנד". הרעש הפורץ העולה מישראל הוא „קולה של השאפתנות המתפוצצת בלחץ ההישגים הכלכליים המרשימים", כתבה מערכת העתון.

מודעי: אין כוונה לבצע פיחות

כוונה להאריך בכמה חודשים את החוק ליציבות מחירים

מאת סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

„אין כוונה באוצר לבצע פיחות בשקל", כך הודיע שר האוצר, יצחק מודעי, בעקבות ידיעות שפורסמו בעניין זה בימים האחרונים.

הידיעות פורסמו בעקבות דו"ח של קרן המטבע הבינלאומי, אשר המליץ לנייד את שער השקל, ולאחר דיון שהתקיים בנושא זה בלשכת ראש הממשלה, שמעון פרס.

מנכ"ל משרד האוצר, ד"ר עמנואל שרון, הודיע כי יש כוונה להאריך בכמה חודשים את החוק ליציבות המחירים בכנסת. הארכה זו תאפשר להמשיך את הפיקוח על המחירים לאחר יוני, המועד המקורי לסיום החוק. שרון הבהיר כי המטרה היא למנוע יצירת ציפיות בקרב הציבור להתייקרויות.

מדד פברואר עלה ב־1.6%

הקצב השנתי של האינפלציה — 25% בשנה

מאת סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

מדד המחירים לצרכן עלה בפברואר ב־1.6 אחוז, לאחר הירידה בשיעור 1.3 אחוז בחודש ינואר. מתחילת השנה עלה המדד ב־0.3 אחוז בלבד.

עליית המדד בפברואר נובעת בעיקר מהתייקרות הירקות והפירות בשיעור 4 אחוזים, הדיור — בשיעור 2.5 אחוזים, ושירותי החינוך — 5.5 אחוזים. התייקרויות אלה קוזזו בחלקן על ידי ירידה בשיעור 4 אחוז במחירי ההלבשה וההנעלה. מנהל כלכלת המחירים בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, [illegible], אמר כי קצב האינפלציה מגיע כיום ל־25 אחוז לשנה. להערכתו, הסרת הפיקוח על חלק מהמוצרים לא גרמה להעלאות מחירים. המחירים הסיטונאיים של התעשייה עלו בפברואר ב־1.5 אחוז ומתחילת השנה ב־2.6 אחוזים. מחירי תשומות הבנייה עלו בחודש שעבר ב־2.7 אחוזים ומתחילת השנה ב־3.9 אחוזים.

מנכ"ל משרד האוצר, ד"ר עמנואל שרון, הגיב על מדד פברואר באומרו שהעלייה היתה במסגרת תחזית של התייקרות חודשית בשיעור 1—2 אחוזים וגם בחודשים הבאים צפויים מדדים נמוכים. לדבריו, צפויות העלאות מחירים באפריל, אך מדד השער הצפוי ירידה, ימתן התייקרויות אלה.

בעקבות עליית המדד בפברואר, יועלה הלילה גם מחיר הדלק. מחיר ליטר בנזין יקר יעלה ב־176 [illegible] ב־88 ל־89 [illegible].

נפתלי בלומנטל עשוי לקבל את תפקיד מבקר ההסתדרות

מועמדותו מקובלת על המזכ"ל קיסר

מאת חיים ביאור, סופר „דבר"

יו"ר מועצת המנהלים של קונצרן „כור", נפתלי בלומנטל, עשוי להתמנות לתפקיד מבקר ההסתדרות, שיתפנה בקרוב.

בלומנטל, לשעבר ח"כ מטעם „העבודה", סירב אמש להתייחס להערכה לפיה יימסר לו תפקיד המבקר, אך נודע כי מועמדותו מקובלת על מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר.

המבקר הנוכחי, שלמה שטנגר, שימש בתפקיד 15 שנה. הוא בן 71, חבר קיבוץ מעין־צבי שבכרמל.

מועצת ההסתדרות, שתתכנס בראשית אפריל, אמורה לאשר את חילופי הגברי במשרד מבקר ההסתדרות ובוועדת הביקורת הפועלת לידו. עם זאת, מינויו הצפוי של בלומנטל עלול לעורר ביקורת, מאחר ש„כור" נמנה עם הגופים המבוקרים על ידי מבקר ההסתדרות ובלומנטל שימש במשך שנים רבות מנכ"ל הקונצרן ולאחר מכן יו"ר מועצת המנהלים שלו.

נפתלי בלומנטל

הוועדה המדינית של „העבודה": צריך לחזק ההתיישבות בגולן

העמדה — לאישור הוועדה המכינה, בסוף השבוע

מאת עליזה וולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

„ישראל רואה בגולן אזור בעל חשיבות לשלום ישראל ולביטחונה, ותתמוך לחיזוק ההתיישבות בו".

עמדה זו, שקבעה ביום שישי הוועדה המדינית של מפלגת העבודה, תובא ביום חמישי לאישור הוועדה המכינה את ועידת המפלגה. ההחלטה על נוסח זה התקבלה בוועדה המדינית ברוב של 29 חברים מול 20.

הוועדה המדינית של מפלגת העבודה, בישיבה שמונה ישבה על סיכומי גיזרות העמדה למצע, לא הצליחה להגיע לנוסח מקובל על חבריה בסוגיות מדיניות השלום כלפי ירדן והפלשתינאים, בגלל הקיטוב בעמדות חבריה הניצים והיונים. הדיון יימשך, אפוא, ביום חמישי, לפני כינוסה של הוועדה המכינה.

לעומת זאת, התקבל בוועדה הנוסח המחייב קיומו של איחוד [illegible] ישראל.

פרס בשטוקהולם: מרתון של שיחות

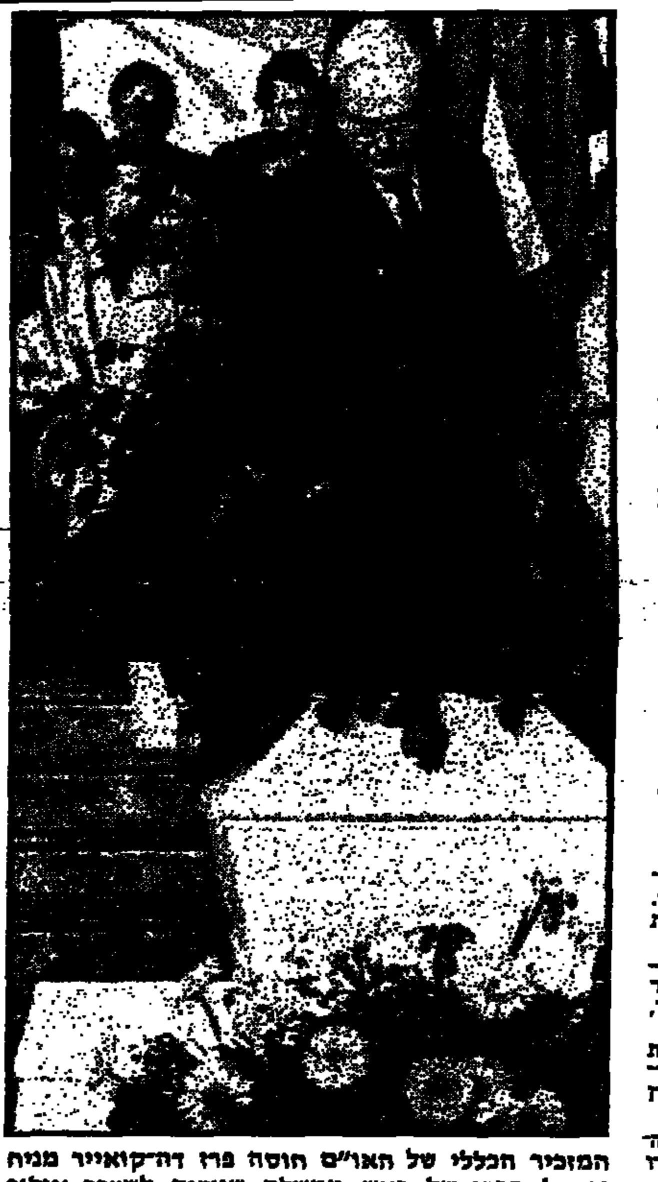
המזכיר הכללי של האו"ם חוסה פרז דה־קואייר מניח זר על קברו של ראש ממשלת שוודיה לשעבר אולוף פאלמה, לאחר טקס האשכבה הגדול שנערך לו אתמול אחרי הצהריים באולם העירייה של שטוקהולם
(צילום: א.פ.)

מאת גדעון קרן, שליח „דבר" בשטוקהולם

ראש הממשלה שמעון פרס היווה מוקד תקשורתי באירועים סביב טקס ההלוויה של אולוף פאלמה בשטוקהולם. „האיש הבוער" — כך קראו לו כאן — קיים את כל פגישותיו והופעותיו במרתון של 24 שעות, כשהוא צועד ממקום למקום, מרחק של קילומטרים רבים, בקצב מהיר, בעוד שומרי־הראש והעיתונאים בקושי מצליחים להדביק אותו.

„שלום פרס", קראו לעברו בעברית מן הקהל הרב אשר, חייך ונפנף. השבת סייעה בלי ספק לשמעון פרס להפוך לגיבור מרכזי בהצגה הגדולה.

יום ו' אחר־הצהריים — ראיון לטלוויזיה ולעתונות השוודית: ביקורת על האירועים בוועידת „חירות", „מחלוקת אידיאולוגית עדיפה על מחלוקת אישית, ואם כבר מחלוקת אישית, צריך להתאפק. „לפוליטיקה יש גם

(המשך בעמוד 2)

מה אמרו האורחים

ר"מ בריה"מ על פגישה עם פרס: לא, צר לי אנחנו ממהרים ● קרייסקי על לחיצת ידיים עם פרס: בשום פנים ואופן לא

מאת גדעון קרן, שליח „דבר" בשטוקהולם

בעת הטקסים וקבלות הפנים לראשי המדינות והמפלגות שבאו להלוויית אולוף פאלמה הצליח סופר „דבר" להחליף מילים אחדות עם כמה אישים „אמריים". להלן כמה מן השיחות.

ראש ממשלת ברית המועצות, ניקולאי רידיקוב, ענה על שאלות סופר „דבר" בבניין הפגישה עם שולץ וסיכויי הפגישה רייגן־גורבאצ'וב.

„דבר": נמצא כאן ראש ממשלת ישראל שמעון פרס. האם אדוני היה רוצה לראות אותו?

רידיקוב, איש גבה־קומה — מחייך, עונה ברוסית וממהר לעבר היציאה: „לא, צר לי, אנחנו מאד ממהרים".

„דבר": האם יש התקדמות בשיפור האווירה ובנושא כינון היחסים הדיפלומטיים בין שתי המדינות?

רידיקוב: הודעתו של החבר גורבאצ'וב בעת ביקורו בצרפת עומדת בעינה.

„דבר": לראש ממשלת הודו ראג'יב גנדי: באומץ בטקס האשכבה היה מרגש מאד, אני

(המשך בעמוד 2)

ברגע האחרון

בת 19 נמצאה פצועה אנושות במטע של קיבוץ רביבים

מאת אמיר רוזנבלום, סופר „דבר"

צעירה בת 19 נמצאה אתמול בצהריים פצועה אנושות בראש ובידיים, במטע של קיבוץ רביבים. שני הנערים חברי הקיבוץ שמצאו את הצעירה הזעיקו את המשטרה.

הצעירה, שאינה חברת הקיבוץ ואינה מתנדבת, הוחשה לטיפול בבית החולים „סורוקה" בבאר־שבע. משם נמסר כי היא סובלת מחבלות ושברים בראש, באיזור המוח. כן אובחנו אצלה פצעי ירי בכף היד. דוברת בית החולים הגדירה אמש את מצבה כ„אנוש".

במשטרת מרחב הנגב הוקם אתמול צוות חקירה מיוחד לבירור נסיבות המקרה. עד לרגע מסירת הידיעה טרם הובררה זהותה של הצעירה, ואין פרטים נוספים על הרקע למעשה.

תיקים אישיים של ואלדהיים נעלמו מן הארכיונים

„מכסים" התקופה שבין 1945 ל־1970

וינה („רויטר" ועתי"ם) — חלק הארי של תיקו האישי של מזכיר האו"ם לשעבר קורט ואלדהיים, שהואשם בהשתייכות לשני ארגונים נאציים, נעלם מארכיוני משרד החוץ האוסטרי — זאת גילה אתמול דובר המשרד.

הוא ציין, כי מדובר בתקופה שמ־1945 ועד 1970.

הדובר חזר על הצהרה שהושמעה ביום ו' על ידי שר החוץ האוסטרי ליאופולד גראץ, לפיה רק חלק מהתיק, זה המתחיל ב־20 באוגוסט 1970 עדיין נמצא בארכיון.

כזכור, הציג ואלדהיים את מועמדותו בבחירות לנשיאות אוסטריה, שייערכו ב־4 במאי.

שגריר חדש באו"ם — לבריה"מ

מוסקווה („רויטר" ועתי"ם). — ברית המועצות מינתה את יורי דובינין, מי שכיהן כשגריר ארצו בספרד, לתפקיד נציגה החדש באומות המאוחדות — על כך מסרה ביום ו' סוכנות הידיעות הסובייטית „טאס".

הסוכנות מציינת, כי דובינין בן ה־55 יחליף את אולג טרויאנובסקי בן ה־66, שיועבר לתפקיד אחר.

מוסקווה מגרשת דיפלומט אמריקאי

מוסקווה („רויטר", עתי"ם ועי"צ) — דיפלומאט אמריקאי נתפס במהלך פעולת ריגול והוכרז כאישיות בלתי רצויה — על כך הודיעה ביום ו' סוכנות הידיעות הסובייטית „טאס".

בהודעת הסוכנות צויין, כי מייקל סלרס, מזכיר שני בשגרירות האמריקאית במוסקווה, נתפס „באשר קיים פגישה מחתרתית עם אזרח סובייטי, שפעל בשירות המודיעין האמריקאי".

קיסר לא מתכוון להחליש מעמד רוזוליו עקב משבר „סולל בונה"

מבהירים בוועד־הפועל ✶ יחוזק מערך הביקורת הפנימית בקונצרנים

מאת חיים ביאור, סופר „דבר"

למזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר אין תכנית לשלול סמכויות ממזכיר חברת העובדים דני רוזוליו ולהעבירן לאדם אחר שיצורף להנהלת חברת העובדים — כך הבהירו אמש חוגים בוועד הפועל של ההסתדרות. בכך דחו חוגים אלה את השמועות, לפיהן ייחלש מעמדו של רוזוליו בעקבות משבר „סולל בונה".

אולם המסקנות שגיבש המזכ"ל בעקבות המהומה האמורה של כלכלים השייכים למשק ההסתדרותי, היא שיש לחזק את מערך הביקורת הפנימית בחברות ובקונצרנים ההסתדרותיים. זאת, על ידי צירופם של אנשי מקצוע חדשים לתחום זה, „ובעיקר רואי־חשבון הידועים למתח אמונם, שימצאו מאיתנו „בוה"", כדברי קיסר. מזכ"ל ההסתדרות מתכוון להתייחס לכך גם במועצת ההסתדרות הקרובה, שתתכנס בראשית אפריל, ותתבקש אף לתת לכך ביטוי תחיקתי.

בהסתדרות מציינים שדווקא ב„סולל בונה", מערך הביקורת הפנימית אינו חזק דיו. המבקר הפנימי הנוכחי בקונצרן, זאב קריב, זקוק לעתים קרובות לטיפול רפואי, דבר המשפיע על היקף פעילותו, ואילו עוזרו, שלמה כצמן, פוטר בחודש שעבר מתפקידו.

רוב ועדי העובדים ב„סולל בונה" הגיבו בסוף השבוע בשלילה על הודעתו של יו"ר ועד הפועלים בחברת „חירות", השייכת ל„סולל בונה", שהודיע לפעול לניתוק החברה מהקונצרן. יו"ר ארגון הגג של עובדי הקונצרן שמואל ברדוד טען, כי כשם שלא יותכן לנתק את „סולל בונה" מחברת העובדים, כך לא יעלה על הדעת להפריד בין חברת „חירות" לבין „סולל בונה".

הוועדה בראשות דני רוזוליו ליישום תכנית ההבראה ל„סולל בונה" מתכנסת היום לישיבה הרביעית. כפי שנודע, בתוך זמן קצר תסיים את דיוניה. בכל ישיבות הוועדה עד כה סירבו חמשת נציגי העובדים להביע הסכמתם למספר הפיטורים המוצע בתוכנית ההבראה של הנהלת הקונצרן, העומד על 2,500 איש.

מחר יתכנסו כל ועדי העובדים בבית „סולל בונה" בתל־אביב, כדי לתאם עמדות ולגבש תגובה מפורטת לתוכנית ההבראה של ההנהלה.

בישיבה הקודמת של הוועדים, בשבוע שעבר, קמה סערה כאשר יו"ר ארגון הגג שמואל ברדוד תבע מיו"ר ארגון העובדים הצ'ביים, שמואל אדלשטיין, כי יפרוש מחברותו בהנהלה המצומצמת של הקונצרן. אדלשטיין הגיב על הדברים בהתרגשות, באומרו שהוא מכהן בהנהלה כנציג העובדים ומשרת את ענינם בעצם ישיבתו בגוף זה.

לאור השפל בעלייה

הסוכנות מהדקת הקשר עם קהילת יהודי הודו

מאת מיכה צ'בקין, סופרת „דבר" בירושלים

לאור השפל בעלייה, החליטה באחרונה הסוכנות היהודית להדק את הקשר בקהילת יהודי הודו, המונה 3000—5000 נפש. כ[illegible] אחוז מבנה הם מבת „בני ישראל". הטיפול ביהודי הודו הוזנח ב[illegible] רוזצת הפנים, רק גורמים דתיים ואנשי הקונגרס היהודי העולמי נהגו לבקר אותם. בדו"ח של הקונגרס היהודי העולמי שנעשה באחרונה, נמסר כי העלייה מהודו לישראל נמשכת, אם כי בכמויות קטנות.

לסופרת „דבר" נודע, כי באחד [illegible] חברי ההנהלה הציונית להגיע לקהילות היהודיות בהודו. בימים הקרובים יבקר בהודו ראש המחלקה לחינוך יהודי ד"ר אלי תבין, וראש המחלקה לארגון של הסוכנות, פרופ' יצחק הרשקוביץ. לאחרונה גם הולך וגובר הטיפול ביהודי הודו.

שר החוץ של קנדה יבוא למזה"ת באפריל

שר החוץ הקנדי ג'ו קלארק הודיע ביום ו', כי יערוך ביקור רשמי בכמה ממדינות המזרח התיכון במחצית חודש אפריל.

בביקור יכלול את ירדן, ערב הסעודית, מצרים וישראל. שר החוץ הקנדי יגיע לישראל ב־10 באפריל ויעזוב את הארץ ב־14 בו.

בלשכת שר החוץ הקנדי נמסר כי „הביקור יעניק לקלארק הזדמנות טובה להחליף דעות התרשמויות עם מנהיגי המדינות שבהן הוא עתיד לבקר ולדון עמם בנושאים בינלאומיים חשובים — בייחוד במאמצי השלום במזרח התיכון".

בפגישת פאבו מאטי וירינין עם שמיר

פינלנד רוצה לשפר עם ישראל קשרי המסחר

מאת יוסי בלום, סופרו המדיני של „דבר"

פינלנד מעוניינת לשפר את קשרי המסחר שלה עם ישראל, ואף הזמינה משלחת תעשיינים ואנשי משק לבקר בה. ההזמנה נמסרה בשיחה שהיתה שלשום לשר החוץ של פינלנד, פאבו מאטי וירינין, עם עמיתו הישראלי יצחק שמיר.

שר החוץ של ישראל נענה ברצון להזמנה לבקר בפינלנד, אף שטרם נקבע מועד לביקור. היום יפגוש השר האורח את ראש הממשלה שמעון פרס, לאחר שנועד עם שר הבטחון יצחק רבין ודן עמו בבעיות הקשורות לדרום לבנון, שם יש לפינלנד גדוד חיילים במסגרת יוניפי"ל.

השר וירינין הודיע, כי ארצו מעוניינת עתה להגביר את מעורבותה בענייני המזרח התיכון ולשפר את יחסיה המדיניים עם ישראל, והדגיש כי היא תומכת בזכותם של הפלשתינאים למדינה.

שגריר פינלנד

אבו־נידאל המדומה בא לטהר שמו בלונדון

מדווח „אובזרבר הלונדוני" ● תמונתו הופצה בטעות

מאת דליה שחורי, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). — ד"ר עבדאל קאדר יאסין, מרצה למדעי המדינה באוניברסיטת קטינבורג בשוודיה, בא ללונדון לקבל עזרה משפטית לטיהור שמו, לאחר שתמונתו הופצה ביתואר על ידי הסוכנות האמריקאית „אסושיאטד פרס" ב־38 עתונים, כתמונתו של אבו נידאל, המתואר כמי שתכנן את פעולות הטרור בנמלי התעופה של רומא ווינה בדצמבר האחרון. הסוכנות טענה כי התמונה היא משנת 1978. כך מוסר ה„אובזרבר" הלונדוני.

יאסין, בן 42, הודה בפני ה„אובזרבר" כי הוא תומך ב„פתח". הוא היה מנהל המחקר במרכז אש"ף בבירות בשנת 1970. מאז הופצה תמונתו הוא נעצר לחקירות ארוכות בנמלי־תעופה בדנמרק, בלגיה, פינלנד והולנד, וגורש משם מיד.

יאסין פנה לסוכנות „איי.פי" ולשני עתונים בריטים בדרישה לתקן את טעותם ולהתנצל אך טרם נענה.

صكنا من الاهل

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות •

פרס יביא לממשלה את הצעת שחל להקמת קרן נגד אבטלה

מאת סופרו הכלכלי של "דבר" בירושלים

שר האנרגיה, משה שחל, מציע להקים קרן למניעת אבטלה ולהרחבת החינוך המכללתי באזורי הפיתוח. ראש הממשלה, שמעון פרס, עומד להעלות הצעה זו לאישור הממשלה.

על פי הצעת שחל, תוקם קרן בסך 65 מיליון דולר, שתשמש להכשרת הנדסאים ומהנדסים באזורי הפיתוח בשיתוף פעולה עם הטכניון ומוסדות אחרים להשכלה גבוהה. מימון הקרן יבוא מעודפי הכספים בבסיס הדלק. ראש הממשלה שמעון פרס ושרים אחרים במערך סבורים, כי יש לבצע מיד תוכנית זו כדי לצמצם את ממדי האבטלה באזורי הפיתוח בעיקר בקרב צעירים יוצאי צבא.

הממשלה תחדש בקרוב את הדיון על תוכנית הצבירה של שר הכלכלה גד יעקבי. על כך הודיע יעקבי בפגישה עם אקדמאים ביום שישי. יעקבי מציע להעניק הקלות במס הכנסה לשכירים במסגרת המשא ומתן על השכר כדי להגדיל את הנטו ולמנוע עלייה בשכר הברוטו שעלולה להביא לסיחרור מחודש של האינפלציה.

אבטחת הבאים להלוויית פאלמה הפכה שטוקהולם לעיר נצורה

פועלת ניקיון לשעבר תתפוס מקומו של ראש ממשלת שוודיה המנוח בפרלמנט

מאת עדי כהן,
סופר "דבר" בדנמרק

קופנהאגן (מיוחד ל"דבר"). — באולם הגדול של עיריית שטוקהולם, הקרוי "האולם הכחול", היתה אווירת אבל ואווירת כבוד: מאות דגלי מדינה, יריעות אדומות, ודגלוני המפלגה הסוציאל-דמוקרטית, מפלגתו של ראש הממשלה הנרצח אולוף פאלמה.

121 מדינות מיוצגות במקום על ידי בכירי מנהיגיהן, כשורה ר במערב, במצאו ומזרום. בשורה השלישית — שמעון פרס. לפניו — נשיאי צרפת ופינלנד. שלוש שורות קדימה, יכול פרס להבחין בוואליד ג'ומבלאט. כפיות ערביות סובבים אפריקאיים.

בשורה הראשונה — משפחת הפלוגה השוודית הנואמים העיקריים בטקס האזרחי, ללא שום סממן דתי: ראש ממשלת הודו ראג'יב גאנדי מיטה בנאומו בין רצח פאלמה וההתנקשות בחיי אמו אינדירה גאנדי. וילי בראנדט, ידידו האישי של פאלמה והקאנצלר לשעבר של גרמניה נאם באנגלית, ועבר לדבר בספונטאניות לשוודית שבה הוא שולט היטב, והספיד את ידידו.

בדברי כל הנואמים עוברים כחוט השני מפעלותיו של אולוף פאלמה למען השלום, פירוק הנשק, התיחוד לנגד מלחמות, הסעד לקורבן האדם הקטן — הכל מזכירים את אנרגיותו הרבה של פאלמה.

ברקע שלט גדול ועליו סמל האו"ם. והמלה "שלום וחופש" ב-10 שפות. על הגזוזטרה מתנוססים דגלי 258 העיריות של שוודיה. בין הזרים הרבים, כ-400 במספר, הבולטים ביש צבעוני הבמה לרגלי ארונו הפשוט של פאלמה, 2 זרים נוגעים ללב: זר בצבעי הקשת של ארגון "גרינפיס". כתרה על חלקו של פאלמה במאבק על שמירת הטבע חור נוסף שנעשה בכסף שנאסף בידי צוענים מדרום שוודיה, זר המבטא רגשות הוקרתם של הזרים הרבים, שפאלמה עמד לצידם.

מזכיר האו"ם בבית בדבריו משאלת רבים, הצופים אל פני המנהיגים המרוכזים באולם: הוא פונה למנהיגי המדינות הנוכחים ראשיהם נוכחים לפעול ברוח צוו אתן של פאלמה למען שלום, למען תחדלנה מלחמות.

ראש ממשלת ישראל נראה לא אחת, כשמצלמת הטלוויזיה מתמקדת בו, כשהוא זע ונע בחוסר מנוחה בולט.

העיר שטוקהולם נראתה אתמול כבמצור. ידי המשטרה, העובדת שעות נוספות מאז הרצח, מלאו עבודה עוד יותר במילוי התפקיד הקשה של שמירה על חיי האישים החשובים שבאו להלוויה הממלכתית הגדולה.

כידוע, לא נענתה שום פנייה להשתתפות בהלוויה בשלילה — פרט לבקשות נציגי צ'ילי, פאראגוואי, דרום אפריקה, אפגאניסטאן ו... יאסר ערפאת.

את מושבו של פאלמה בפרלמנט תתפוס אשה בת 43, שהיתה בעבר פועלת נקיון, באר-ברו אחורמן שמה. משך מספר שנים היא משמשת "ממלאת-מקום" בפרלמנט, והיא מאפשרת לשרים להעדר מהצבעה בפרלמנט.

בשטוקהולם חלקו אתמול כבוד אחרון לפאלמה לא רק רוב תושבי העיר, שהלכו לפקוד את קברו לאחר סתימת הגולל, כי אם גם 2 אמנים ידועים שהעריצו את פאלמה: פול ניומן ויוקו אונו, אשתו של ג'ון לנון.

מרתון של שיחות

(המשך מעמוד 1)

אספקט חינוכי חשוב". סוציאליסטים רבים ברכו אותו על הארעים ב"חירות". "חתמתי על הסכם הרוטציה ואכבד אותו. אבל יש בו יותר מנקודה אחת", אמר פרס.

מהראיון הלך שמעון פרס ברגל למשרד ראש הממשלה החדש, אנגוור קרלסון. פגישה לבבית, יאמרו מקורות ישראלים ושוודים. פרס: "הוא עדיין נראה המום, לא תופס מה שארע לו". פרס מזמין אותו לביקור בישראל וקרלסון נענה עקרונית. פרס אומר לקרלסון ואחרים, כי בפגישות האחרונות שהיו לו עם אולוף פאלמה, הביע באוזניו פאלמה את אכזבתו מאש"ף ומיאסר ערפאת, שבו תמך שנים רבות. ערפאת לא הוזמן לטקס ההלוויה, אף כי הביע רצונו לבוא. אש"ף יוצג על ידי נציגו בשוודיה. פקיד שוודי הסביר, כי אש"ף אינו חבר באינטרנציונל הסוציאליסט ואינו מייצג מדינה.

פרס יוצא לבניין הקהילה היהודית, מקדש את השבת ועונה לשאלות. בצאתו משם, הוא הולך למקום שבו נרצח אולוף פאלמה. גבשה ענקית של זרי פרחים נערמת בפינת הרחוב, פרס ניצב נדומיה. מבין האנשים המצטופפים עולות קריאות הפתעה, "הנה שמעון פרס". השוטרים עוצרים את התנועה בכל מעבר כביש.

אבל באינטרנציונל הסוציאליסטי

קבלת פנים של האינטרנציונל הסוציאליסטי. ראשי המדינות יושבים ישיבת אבל. לפני שבוע זה היה בשמחות, בהכתרת מאריוס סואריש בפורטוגל. פרס יושב עם פליפה גונזלס, שאומר כי הופתע לטובה מהתגובות בספרד ובעולם הערבי על כינון היחסים עם ישראל.

פרס נפגש גם עם אגון באר ויוהאנס ראו, בעניין היחסים עם ברית המועצות. המנהיגים הגרמנים סבורים, כי יש איתותים חיוביים וסיכויים לפתיחות גם לגבי הקשרים בין ישראל לבריה"מ, אך הכל תלוי במצב היחסים עם ארה"ב. באר אומר, כי היחסים עם פולין הם עתה צינור חשוב שיש לנצלו.

בשבת בבוקר שוחח פרס עם שרת ההגירה השוודית. בשיחה עלתה סוגיית סיוע שוודי אפשרי בהגירת יהודי בריה"מ. ארוחת בוקר עם ראש ממשלת איטליה בטינו קרקסי, ופרס אומר כי ישראל פועלת לקיום שיחות מכינות עם משלחת ירדנית-פלשתינית, שתכין פורום בינ"לאומי. הוא מציג בפניו מסמך על תוכנית גדולה לסיוע כלכלי למזרח-התיכון, מעין "תוכנית מארשל" של שבע המדינות המתועשות הגדולות. הנהנות העיקריות — ישראל, מצרים, סוריה, ירדן ולבנון. המדובר בהשקעות של מיליארדים, ממלכתיות ופרטיות.

שיחות עם מנהיגי אפריקה

מאוחר יותר, לאחר טקס ההשכבה ובקבלת הפנים מטעם ממשלת שוודיה, יעלה פרס את התוכנית באוזני הקנצלר קוהל, שיביע תמיכה עקרונית באוזני ראש ממשלת יפן לשעבר, וישוחח עליה בארבע עיניים עם מזכיר המדינה האמריקאי ג'ורג' שולץ. "העניינים", אומר פרס, "מתחילים לזוז".

ביקור נימוסין אצל המלך קארל גוסטב ה-16. המלכה, לבושה שחורים, משוחחת בפורטוגזית עם שגריר ישראל משה הראל.

טקס ההשכבה, ופרס בשורות הראשונות. אחר כך פגישות בתוך בית העירייה עם קוהל ומיטראן, ופרס מאחל לאחרון הצלחה בבחירות היום. אחר כך פגישה עם מזכיר האו"ם פרז דה קויאר, לשיחה על עתיד יוניפי"ל.

קבלת פנים מטעם הממשלה. עשרות "שיחות קטנות" ביניהן עם שולץ ומנהיגים סקנדינבים, ומנהיגים אפריקאים שאינם מקיימים יחסים עם ישראל — קנט קאונדה, נשיא זאמביה, צ'יף ג'ולינג-נשיא גאנה, וההשוב-מכולם — רוברט מוגאבה נשיא זימבאבווה. עם מוגבה מתפתחת שיחה ארוכה. המנהיג האפריקאי מביע תמיכה בזכויות הפלשתינאים ומבקר את ישראל על שיתוף הפעולה עם דרום אפריקה. פרס מגנה את המשטר הגזעני שם ואומר: "אין אפילו מומחה ישראלי אחד בדרום אפריקה. אתה יכול להאמין לי". הוא מסביר את עמדותינו בנושא הפלשתיני.

מה אמרו האורחים

(המשך מעמוד 1)

בטוח שזאת דעת כולם בישראל.

גנדי: תודה רבה לך. אני מאוד מעריך זאת מצידכם.

"דבר": האם אין תמורה ביחס של קשרים דיפלומטיים בין הודו וישראל?

גנדי מחייך ונמנע.

"דבר" קולט שיחה בין מזכיר האו"ם פרז דה קויאר לבין ואליד ג'ימבלאט. ג'ימבלאט ל"דבר": אני לשרותך.

לא אפגוש את פרס, אין סיכוי להידברות בין ישראל לדרוזים. אתם כובשים חלק מארצי, אין לי מה לומר בעניין בני העדה בלבנון".

"דבר" לקנצלר לשעבר ברונו קרייסקי: האם לא הגיע הרגע ללחוץ ידיים עם שמעון פרס?

קרייסקי: לא, בשום פנים ואופן, אחרי כל מה שהיה, למרות שיש כאלה שוודאי רוצים זאת, אני עייף מהמזרח התיכון.

גורן ידון בארה"ב בהעברת מימון ל'איכות חיים' בשטחים

מאת אמיר אורן,
סופר "דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"דבר") — מתאם הפעולות בשטחים שמואל גורן ישוחח כאן השבוע עם פקידים בדרג בינוני בממשל, בעיקר על תיעול המימון האמריקאי ל"שיפור איכות החיים" בשטחים.

גורן ייפגש עם פקידים במחלקת ישראל והסכסוך ישראל-ערב באגף המזה"ת בסטייט דיפרטמנט ועם פקידי מחלקת המזה"ת בסוכנות הסיוע המסונפת למשרד זה. השיחות יתמקדו בפעולת "ארגונים פרטיים מתנדבים" אמריקאים בשטחים ובהשגות הישראליות על ייעוד 10 מיליוני הדולרים המוקצבים לשטחים בסיוע החוץ.

סיוע זה מופנה לתחומי התברואה, ההכשרה המקצועית, הפיתוח החקלאי, אספקת המים והפיתוח הקהילתי בגדה המערבית ובעזה, בנוסף ל"סיוע ישיר למוסדות פלשתינאים הראויים לכך" בשטחים, כלשון בקשת התקציב של הממשל.

גורן גם ישוחח עם עוזרים לסנאטורים ולחברי קונגרס, בוועדות העוסקות בסיוע למזה"ת. לפני כשנתיים ביקר כאן למטרה דומה קודמו בתפקיד, "פואד" בנימין בן אליעזר.

פקיד בכיר בסטייט דיפרטמנט, יועץ המשרד אדוארד דרווינסקי, אמר שלשום לכתבים בשובו מסיור במזה"ת לבחינת מצב הפליטים, כי על מדינות ערב — ולא על ישראל — לקלוט בתחומיהן את הפליטים הערבים.

עוזר שר החוץ ריצ'ארד מרפי, שסיים את מסעו באיזור בלא שנועד עם חוסיין מלך ירדן, ישוב מחר לוושינגטון, לאחר חניית-ביניים בשוויץ, שם לומדת בתו.

פרקליטות המדינה תבקש היום את הארכת מעצר דמיאניוק

מאת מוטה צימוקי,
סופרת "דבר" בירושלים

פרקליטות המדינה תבקש הבוקר להאריך את מעצרו של ג'ון דמיאניוק ב-15 יום נוספים. בקשת המשטרה תידון היום בכלא "איילון", באולם שיוכשר לכך, ולא בבית המשפט בירושלים.

נשיא בית המשפט השלום השופט אהרן שמחה יבוא במיוחד לכלא, כדי לדון בבקשת המעצר של המשטרה.

היום יסתיימו 15 הימים הראשונים למעצרו של דמיאניוק. הובעה דעה כי החקירה תמשך עוד חודש, לפחות, לפני שיוגש כתב-אישום. השבוע יוחלט אם יתקיים המשפט באולם "פינקוס" בבנייני האומה בירושלים, או באולם מיוחד שיוכשר למטרה זו בבית המשפט המחוזי בירושלים.

בוטלה הצבתו בשגרירות בת"א של נחת בעל אזרחות ישראלית

מאת אמיר אורן,
סופר "דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). חיל הנחתים האמריקאי החליט שלשום לבטל הצבת נחת בעל אזרחות ישראלית ביחידת המארינס המאבטחת את השגרירות בתל-אביב, כך הודיע דובר החיל, מייג'ור דון קאסל.

החייל, קורפורל גיל זוהר, יוצב במדינה אחרת, שבשמה סירב קאסל לנקוב. גיל זוהר, תושב ניו-יורק, שהוא בחופשה מבסיס המארינס בקונאטיקט, לא הושג עימו קשר.

הפרשה התעוררה בשבוע שעבר, כאשר בעיון שיגרתי בבקשות האשרה שהעביר הסטייט דיפרטמנט לישראל, לקראת הצבת נחתים בשגרירות תל-אביב, הבחינו פקידים ישראלים, כי אחד המוצבים הוא יליד ישראל.

החוק מחייב כל אזרח ישראלי להיכנס ארצה בדרכון ישראלי, גם אם ברשותו דרכון דיפלומאטי של מדינה אחרת. —

כיתגא צבא ישראלי, היה זוהר צפוי אף לגיוס חובה לצה"ל, לו נכנס ארצה. פקיד בסטייט דיפרטמנט אמר, לאחר שנודעו לו פרטי הפרשה, כי ארה"ב אינה מכירה במושג "אזרחות כפולה", אך מודעת לדרישות משרד הפנים הישראלי, כי אזרחי ישראל יעברו את ביקורת הגבולות בדרכונים ישראליים ויהיו כפופים לחוקי ישראל בעת שהותם בארץ.

פקיד אחר אמר, כי הפרשה לא היתה מתעוררת, לו טרח זוהר להודיע מבעוד מועד שהוא מוותר על אזרחותו הישראלית.

בעקבות הדיון שלשום בין פקידי הסטייט דיפרטמנט ומטה המארינס הודיע דובר המארינס קאסל, כי הצבתו של זוהר לתל-אביב בוטלה. "השוני בין התקנות האמריקאיות לבין אלה הישראליות, העוסקות בדרכונים ובאשרות של חיילים אמריקאים המוצבים לתפקיד בישראל והנושאים באזרחות ישראלית-אמריקאית בעת ובעונה אחת, חייב שינוי זה", אמר קאסל ל"דבר".

רייגן נמנע מאיזכור יוזמת השלום שלו במסר לקונגרס

מאת אמיר אורן,
סופר "דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"דבר") — הנשיא רייגן נמנע מאיזכור יוזמת השלום שלו למזה"ת והסתפק בהערה כללית על חיוניות הסיוע הצבאי לישראל ולמדינות ערביות ידידותיות, במסר ארוך לקונגרס על מדיניות הממשל בסיוע לכוחות הלוחמים ברודנויות קומוניסטיות ואחרות.

דובר הסטייט דיפרטמנט הזהיר את איראן, כי אם תרחיב את מלחמתה נגד עיראק למדינות נוספות במפרץ הפרסי, תראה בכך ארה"ב "איום ניכר על אינטרסים אמריקאיים".

הדובר חזר על קריאת הממשל לסיום מלחמת איראן-עיראק ר' האשים את איראן בהכשלת מאמצי פיוס, אך הצטרף לגינוי עיראק, בהסתמך על צוות מומחים של האו"ם שהשתכנע, כי עיראק השתמשה בלוחמה כימית נגד איראן.

רייגן, שנאם הלילה לאומה, במאמץ אחרון לשכנע את הקונגרס לתמוך בבקשת הנשיא לתקציב 100 מיליון דולר למורדי ה"קונטראס" בניקרגואה, התייחס למזה"ת רק בשולי המסר המדיני הארוך ששיגר לקונגרס שלשום.

"בספקנו ציוד חיוני לידידות במזה"ת — בין לישראל הדמוקרטית ובין לידידות ותיקות בעולם הערבי, הניצבות בפני איומים קיצוניים ברורים ומוחשיים — אנו תורמים ליציבות ולשלום באזור חיוני", כתב הנשיא.

הוא לא מנה את סוריה ברשימת "הלקוחות הסובייטיות" — קובה, וייטנאם ולוב — שסיפקו מימון, נשק ואימונים לטרוריסטים נגד ממשלות "במעט בכל יבשה".

שטיחים פרסיים
(במיוחד גדולים)
במחירים נוחים
קניה • החלפה
ניקוי • תיקון
לפנות: שילוני
ת"א, ליליינבלום 28,
טלפון 657064.

בדירה פרטית במוסקווה קיימו יהודים סמינר לציון 850 שנה להולדת הרמב"ם

(ע.) — סמינר רב-משתתפים לציון 850 שנה להולדת הרמב"ם התקיים בדירה פרטית במוסקווה. על כך נודע מחוגי עולי ברית-המועצות בארץ.

בסמינר השתתפו 82 מדענים והוא נחשב להתכנסות הגדולה ביותר של מדענים יהודים בבירה הסובייטית מאז 1980.

בין המרצים מדענים מסורבי עליה וכן פרופסורים אורחים מחוץ-לארץ. המדענים שיגרו את איחוליהם לאנטולי שצ'ראנסקי עם הגיעו לישראל. כן חתמו משתתפי הסמינר על פנייה לשלטונות הסובייטיים "לשחרר את כל אסירי ציון, ולאפשר לכל היהודים הרוצים בכך לעלות לישראל". על הפנייה לשלטונות חתמו 42 מדענים. העתק החתימות נמצא במועצה הציבורית למען יהודי ברית המועצות בתל-אביב.

נשיא "סאיטקס" עומד לפרוש "מסיבות אישיות"

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

נשיא "סאיטקס" ארתור לאו עומד לפרוש מהחברה. לאו נימק את החלטתו ב"סיבות אישיות". כנשיא חדש לחברה יכהן אפי ארזי, המשמש גם כיו"ר מועצת המנהלים של "סאיטקס".

עם פרישתו מהחברה ימשיך לאו לשמש לה כיועץ. לאו, שהיה בין מייסדי החברה לפני 15 שנה, גם מחזיק חבילת מניות גדולה ב"סאיטקס". כמנכ"ל החברה ממשיך לשמש בן-ציון נוה, לשעבר מנכ"ל רפא"ל.

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

מזג האוויר בעולם

אוסלו	0 – 1	מעונן
אמסטרדם	0 – 9	בהיר
בואנוס איירס	19 – 23	מעונן
הלסינקי	-3 – -2	מעונן
הונג קונג	22 – 25	מעונן
וינה	3 – 4	מעונן
ז'נבה	-3 – 11	בהיר
יוהנסבורג	15 – 27	מעונן
לונדון	5 – 13	מעונן
ליסבון	7 – 17	בהיר
מאדריד	0 – 16	בהיר
מונטריאול	0 – 2	גשום
ניו-יורק	4 – 5	מעונן
סאן פאולו	19 – 31	מעונן
פאריס	2 – 12	בהיר
פרנקפורט	4 – 7	מעונן
ריו דה ז'נרו	20 – 35	מעונן
שטוקהולם	-1 – 1	מעונן
שיקאגו	2 – 6	בהיר

swissair

פצצת אטום בידי טייוואן?

הונג קונג (ע"צ). — טייוואן ייצרה פצצה אטומית, בעזרתה של ארה"ב, כדי להתגונן מפני סין העממית — זאת כתב העיתון "פאי סינג", המתמחה בעניינים סיניים.

לדברי כתב-העת, ישראל ודרום אפריקה סיפקו לטייוואן את האורניום הדרוש והגישו לה סיוע טכני, כאשר נבנתה הפצצה ב-1985. עוד כותב העיתון, כי הפצצה היא עתה במצב תפעולי.

בטאייפה הכחיש ידיעה זאת דובר משרד ההגנה ואמר: "אין כל אמת בסיפור". הדובר הוסיף ואמר: "אמנם אנו מסוגלים לייצר אך בנוי וגמור עמנו לא לייצר כלל כלי נשק גרעיניים".

לדברי העיתון, המסתמך על פקידים בכירים בטייוואן, גילתה ארה"ב לא רק הבנה לרצונה של טייוואן לייצר פצצה מעין זו, אלא שהשלטונות האמריקאיים אף תמכו בהחלטה, והתחייבו לשמור עליה בסוד.

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של

שמחה זרקא

ההלוויה תתקיים היום, יום ראשון ה' באדר ב' תשמ"ו 16.3.86 בשעה 15.30 בקבוץ ארז.

**המשפחה
ובית קיבוץ ארז**

אגודת הידידות ישראל אמריקה
אבלה על פטירתו של

ד"ר ארי אנקוריון ז"ל

סגן נשיא ארצי ונשיא סניף תל-אביב יפו

המשתתפת בצער המשפחה

אריה ל' דולצין
נשיא האגודה

הועדה המקומית לתכנון ובניה
עומר

בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965, ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי קופת חולים של ההסתדרות הכללית.

הקלה באחוזי בניה כ-2%, 8 מ"ר מעל המותר.

בגוש 38558 חלקה 314/2 רחוב הזית במספר 21 — עומר בניגוד לתכנית/שנוי תכנית 14/03/100/2.

כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה האמורה במשרד המחלקה הטכנית במועצה מקומית עומר, ברחוב רותם ביכים א' ב' ג' ד' ה בין השעות 8.00—12.00 לפנה"צ וביום ב' בין השעות 19.00—17.00 אחה"צ ללא תשלום ורשאי להגיש התנגדות מנומקת בכתב תוך 14 יום מיום פרסום זה.

פ"ק ארז
יו"ר הועדה
המקומית עומר
מחוז
הדרום
14.1.86

שערי מטבע חוץ ביום 14.3.86

המטבע	השינוי	בנקנוטים — לאומי — קניה	בנקנוטים — לאומי — מכירה	בנקנוטים — הפועלים — קניה	בנקנוטים — הפועלים — מכירה	בנקנוטים — דיסקונט — קניה	בנקנוטים — דיסקונט — מכירה	העברות והמחאות — לאומי — קניה	העברות והמחאות — לאומי — מכירה	העברות והמחאות — הפועלים — קניה	העברות והמחאות — הפועלים — מכירה	העברות והמחאות — דיסקונט — קניה	העברות והמחאות — דיסקונט — מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	+0.0091	1.45	1.52	1.45	1.52	1.46	1.53	1.4768	1.4952	1.4778	1.4798	1.4984	1.4984	1.4869
1 ליש"ט	+0.0234	2.12	2.22	2.13	2.23	2.23	2.24	2.1657	2.1927	2.1657	2.1730	2.2003	2.2003	2.1823
1 מארק גרמני	+0.0111	0.64	0.67	0.64	0.67	0.64	0.68	0.6550	0.6632	0.6557	0.6567	0.6650	0.6650	0.6588
1 פרנק צרפתי	-0.0019	0.21	0.22	0.21	0.22	0.20	0.22	0.2128	0.2154	0.2132	0.2152	0.2159	0.2159	0.2141
1 גולדן הולנדי	+0.0095	0.57	0.60	0.57	0.60	0.57	0.60	0.5799	0.5972	0.5804	0.5807	0.5880	0.5880	0.5834
1 פרנק שוויצרי	+0.0168	0.76	0.80	0.76	0.80	0.76	0.80	0.7789	0.7886	0.7800	0.7818	0.7915	0.7915	0.7844
1 כתר שוודי	+0.0039	0.20	0.21	0.20	0.21	0.20	0.21	0.2046	0.2072	0.2044	0.2053	0.2079	0.2079	0.2062
1 כתר נורבגי	+0.0033	0.20	0.21	0.20	0.21	0.20	0.21	0.2070	0.2096	0.2074	0.2875	0.2101	0.2101	0.2085
1 כתר דני	+0.0081	0.17	0.18	0.17	0.18	0.17	0.18	0.1769	0.1791	0.1773	0.1774	0.1796	0.1796	0.1783
1 מארק פיני	+0.0042	0.28	0.30	0.28	0.30	0.28	0.30	0.2886	0.2922	0.2893	0.2894	0.2930	0.2930	0.2907
1 דולר קנדי	+0.0071	1.04	1.09	1.04	1.09	1.04	1.09	1.0583	1.0714	1.0589	1.0595	1.0728	1.0728	1.0655
1 דולר אוסטרלי	+0.0053	0.97	1.07	1.01	1.08	1.01	1.09	1.0397	1.0526	1.0415	1.0433	1.0565	1.0565	1.0475
1 ראנד דרא"פ	+0.0057	0.67	0.74	0.63	0.75	0.63	0.74	0.7443	0.7536	0.7447	0.7448	0.7551	0.7551	0.7491
10 פרנקים בלגיים	+0.0054	0.31	0.32	0.31	0.33	0.31	0.33	0.3151	0.3190	0.3202	0.3200	0.3241	0.3241	0.3216
10 שילינגים אוסטריים	+0.0155	0.91	0.96	0.92	0.96	0.91	0.96	0.9309	0.9425	0.9344	0.9341	0.9459	0.9459	0.9390
1000 לירטות איטלקיות	+0.0159	0.94	1.00	0.94	1.00	0.94	1.00	0.9621	0.9741	0.9628	0.9635	0.9756	0.9756	0.9677
100 ינים יפאניים	+0.0221	0.82	0.86	0.82	0.86	8.26	8.64	0.8374	0.8479	0.8377	0.8982	8.5038	8.5038	0.8433
1 דינר ירדני	+0.0021	4.06	4.32	3.99	4.24	4.06	4.27	—	—	—	—	—	—	1.1485
1 לירה לבנונית	+0.0038	—	—	—	—	0.05	0.08	—	—	—	—	—	—	0.7625
1 לירה מצרית	+0.0044	0.80	0.84	0.80	0.85	0.78	0.83	—	—	—	—	—	—	0.8698

בנק אמריקאי ישראלי
מקבוצת בנק הפועלים

הודעה ללקוחותינו
שינויים בשיעורי ריבית החובה

1. החל מיום חמישי ב' באדר ב' תשמ"ו 13.3.86 הופחתו שיעורי הריבית על יתרות החובה במסגרת המאושרת בחח"ד ב-0.5% לחודש והם יהיו: החל מ-1.75% לחודש (23% מתואם שנתית).
2. על הסכומים שמעל למסגרת המאושרת בחח"ד תחול תוספת ריבית חריגה בשעור של 1.25% לחודש.
3. בחשבונות עו"ש מקבלי משכורת תהיה הריבית כדלהלן:
עד ל-500 ש"ח — 2.75% לחודש (39% מתואם שנתית).
מעל ל-500 ש"ח — 4.75% לחודש (76% מתואם שנתית).

הודעה זו מתפרסמת במקום משלוח הודעות ללקוחות.
פרטים נוספים ניתן לקבל בסניפי הבנק.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי קרית גת
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרה בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה קרית גת הופקד שינוי תכנית הבינוי מס' 18 לתכנית מפורטת 104/03/9 רובע מלאכה ביחד עם התשריט המצורף אליה.

עיקרי הוראות השינוי:

שינוי יעוד משטח ציבורי לדרך מדרך לחניה. שינוי יעוד קטע בחלקה 65 מחניה ציבורית לחניה פרטית ושינוי באחוזי בניה.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:

גוש: 1909, 1903, 1906, 1904 רובע המלאכה. שטח התכנית: 6.731 מ"ר

כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל עניין תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית האמורה.

שלום דנינו
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז הדרום

יקירתנו

אסתר רשף

איננה

ההלויה היום, יום ראשון 16.3.86, ה' באדר ב' תשמ"ו במושב בלפוריה בשעה 15.00

המתאבלים:
בעלה: דוד רשף
בנותיה וחתניה: איילת וד"ר יעקב אלבוים
שושנה ואברהם ישראל
ומשפחותיהם

השבעה בבית משפחת ישראל, עמוס דניאלי 48, רחובות

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
יהוד

פרסום הקלה עפ"י הוראות סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 —

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבנ ה יהוד בקשה לתשריט חלוקה בתיק בניה מס' השריט מס' חמ/1543 בגוש 6711 חלקה 49 ישוב יהוד.

שם המבקש אשרוביץ סימה ו אריה.

כל המעוניין, אם כבעל הנכס ואם מבחינה אחרת, בקרקע, בבנינים או בנכסים הנ"ל, שהתכנית עשויה להשפיע עליהם, יוכל לעיין בעותקי התכנית במשרדי הועדה המקומית הנ"ל בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדות לתכנית תוך 14 יום מתאריך פרסום זה.

בכבוד רב
עוזריאל רגב
יו"ר הועדה המקומית יהוד

הועדה המקומית לתכנון ולבניה גבעתיים

הודעה עפ"י סעיף 149 ו-151 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

גוש 6154 חלקה 178 רח' אנצ'ו סירני 10, תיק בניה מס' 247. נתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה בקשה להקמת בית מגורים בן 4 קומות מעל קומת עמודים מפולשת עם הקלה של 5% לצורך התקנת מעלית.

לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל יואיל להגישה לועדה תוך המועד של 15 יום החל מיום הפרסום של הודעה זו, אם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל תובא הבקשה לאישורה של הועדה.

יצחק ירון
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה בגבעתיים
16.3.86

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל-אביב
מרחב תכנון מקומי תל-אביב—יפו
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מיתאר מקומית/מפורטת

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל אביב, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב—יפו, הופקדה, ביחד עם התשריט המצורף אליה, תכנית מפורטת מס' 2331 שינוי מס' 2 לשנת 1983 של תכנית בנין עיר 44 ושינוי מס' 1 לשנת 1983 של תכנית בנין עיר מס' 58. — "לב תל-אביב — איזור ב'".

השטחים הכלולים בשינוי התכנית וגבולם:
חלקות בגושים: 6904, 6932, 6933, 6935 ו-7085.
רחוב: אזור ב' של תוכנית לב תל-אביב בין הרחובות: שד' רוטשילד, רח' מרכז בעלי מלאכה (החלקה הדרומית), רח' הכלך ג'ורג' ושד' בן-ציון.

עיקרי מטרת התכנית: לעודד תוספת שטחי מגורים ע"י שיפור איכות המגורים, תוך טיפול בבנין, בחצר וברחוב, לאפשר תוספת בניה עד 5 קומות מגורים, להבטיח שיפור מבנים בעלי ערכים ארכיטקטוניים היסטוריים ולעודד שיפוץ מבנים ושיפור יחידות דיור קיימות.

כל המעוניין רשאי לעיין בשינוי התכנית ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 להוק, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסום הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה.

מרדכי כהנא
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל-אביב

דבר DAVAR دافار
מאוחד עם למרחב

העורכת: חנה זמר
משנה לעורך: דוד פדהצור
מנהל כללי: אהרן קראוס

המו"ל — "דבר" בע"מ
נדפס בדפוס "דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה: תל-אביב, רח' שינקין 45, ת.ד. 199, מ.ד 65233
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות: טלפונים ישירים 281860, 298032
סניפים:
ת"א, בית "דבר" רח' שינקין 45 טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים.
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16 בית מאזיה קומה ג' טל. 222451, 222353, 241306.
המינהלה: רח' הלל 16, טל. 231251
חיפה, רח' הנביאים 27 טלפונים 642111-3, מ.ד 33104

החייל דוד מנוס שגופתו התגלתה ביום ה' הובא שלשום למנוחות

דוממת עמדה משפחת מנוס מול הקבר כשסביבה סערה של קריאות פוליטיות

יו"ר תנועת „כך", שתקף צלמי הטלוויזיה — „רק כהנא יחנך אתכם" — ליבה יצרים ● אשה בקהל: „אחרי שלכלכתם עליו, באתם לצלם" ● נציג הממשלה ח"כ מיכאל איתן נאלץ להפסיק ההספד בגלל מבול של גינויים: „זה לא המ־קום לנאומים פוליטיים"; לא נתנו לו לדבר בוועידת חירות — אז הוא בא לדבר פה?"

אביו של דוד מנוס, ישׂשכר, בהלוויית בנו שלשום (צילום: יונתן סלינגר)

(ע.) — לאחר סבל ועגמת־נפש שהיו מנת חלקה של משפחת מנוס מגבעת־תקווה במשך שנה וחצי מאז נעלם הבן דוד, ליוו שלשום בני המשפחה את הנרצח ל־מנוחת־עולמים בלוויה מר־ערת, בחלקה הצבאית של בית־העלמין סגולה בפתח־תקווה.

ליד הקבר הפתוח, מול בני המשפחה, הנתמכים על ידי חיילי צה"ל, הושמעו דברי הספד מפי ח"כ מיכאל איתן ודבריו שוסעו בקריאות־הת־נגדות מצד אנשים בקהל, ש־ייחסו לו התבטאויות פולי־טיות. בין משמיעי קריאות ה־ביניים היה גם יו"ר תנועת „כך", שלמה פרץ. בשלב מסוים נאלץ ח"כ איתן להפ־סיק את דבריו, והוא סיים רק לאחר שנרגעו הרוחות. קהל המלווים מנה אלפי אנשים שבאו לחלוק למנוח כבוד אח־רון.

כמחצית השעה לפני שהגיע מסע הלוויה כבר נקבצו ב־כניסה לבית העלמין עשרות אוהדי „כך". חבר התנועה, צמון רוזנברג, סיפר כי הרב מאיר כהנא ביקש מהמשפחה לאפשר לו לערוך הספד ל־דוד בכניסה לבית העלמין. הס־פר כזה לא התקיים, והארון הובא ישירות לחלקת הקבר. הוא נטמן סמוך לקברו של החייל משה לוי ז"ל, בן 19, שגופתו נמצאה לפני כחו־שיים סמוך למושב מזור, ל־אחר שנחטף בדרכו מבסיסו הצבאי לביתו.

בעקבות הידיעות על בואו של הרב מאיר כהנא בערכה המשטרה בכחות מוגברים ו־עשרות שוטרים ואנשי משמר הגבול איבטחו את מסע ה־לוויה.

בכי תמרורים וזעקות שבר ליוו את הארון. כאשר ביקשו לטמנו, התנפל אחיו של הנר־צח, אבי, בן ה־17, וביקש למנוע זאת. צלמי הטלוויזיה שביקשו לצלם את הטקס הות־קפו בקריאותיו של שלמה פרץ: „בוגדים, תומכי אש"ף, „רק כהנא יחנך אתכם". דב־ריו קיבלו חיזוק מפי אנשים אחרים בקהל.

„אחרי שלכלכתם עליו באר־תם לצלם", זעקה אחת הנשים.

בשלב זה ניגש ח"כ מיכאל איתן אל שלמה פרץ, הרגיע אותו בדיבורים ונשאר עומד ל־צידו עד שצלמי הטלוויזיה עזבו את המקום. רק אז נמ־שך טקס הלוויה.

דודו של דוד אמר פרק תהילים ואביו, ישׂשכר מנוס, אמר קדיש. בני המשפחה ביק־שו מח"כ רפאל איתן להס־פיד את בנם, אך רפול לא היה יכול להגיע ונציג הממ־שלה היה חבר הכנסת מיכאל איתן. בדברי ההספד אמר חבר הכנסת איתן: „דוד מנוס מצטרף לשורה ארוכה־ארוכה של קורבנות שנפלו במאבק ל־מען קיומה של המדינה. ה־שנים חולפות והדם ממשיך ו־ממשיך. מנוס נפל כיהודי, כ־חייל, כתושב וכאזרח המדינה הזו, הלקח יחזק אותנו ב־עמידתנו. ניאבק על זכותנו ונעשה הכל להפיק לקחים מכל מקרה ומקרה.

„לא יתכן שנשלים עם קור־בן ועם ניסיון לפגוע באזרח זה או אחר, אך ורק בגלל ה־עובדה שהוא יהודי. עלינו לבדוק את עצמנו כיצד יתכן כי על המשפחה לעבור סבל מעל ומעבר. מספיק אובדן ה־נפש שנגרם על ידי אויבים ולא צריך להוסיף על כך סבל נוסף בלתי מוצדק. אנחנו צרי־כים להגביר את מלחמתנו ב־סירור הגורמים המסייעים לו.

האם זו הדרך להרשות ליב־ראליזציה, ולא לנקוט אמצעים ולא לגרש אותם ?"

דבריו של חבר הכנסת איתן עוררו שורה של קריאות־בי־ניים מצד הקהל. שלמה פרץ קרא: „אתם נתתם יד", ואח־רים קראו לעבר הנואם: „זה לא המקום לנאומים פוליטיים". „במקום להפסיק את הרוחות אתה מתסיס את היהודים". „לא נתנו לו לדבר בוועידת חרות, אז הוא בא לדבר פה ?", „הר־חמו על המשפחה". „האם זה מסע בחירות ?", „בדוע לל־בות יצרים ?". דבריו שוסעו גם על ידי קריאות פוליטיות אחרות, בעוד בני המשפחה עומדים דוממים מול הקבר הפתוח.

נוכח המהומה שקמה בקהל הנוכחים נאלץ ח"כ איתן ל־הפסיק את דבריו, ורק לאחר שנרגעו הרוחות סיים את נאו־מו, בציינו כי יש להפיק לק־חים מן המקרה.

מפקדו האישי של דוד מנוס אמר בדברי ההספד, כי דוד היה חייל טוב שנגדע בידי בני עוולה. חייל שקט, שופע טוב־לב, שהתבלט ביושרו ה־אישי. „כל התקוות שהלינו בך נגדעו והשארת אותנו ב־חסרון החלל הריק". מפקדו ה־אישי ציין את הסבל שעברו בני המשפחה ואמר כי אין נחום לסבל ואין תמורה לטר־גדיה הקשה.

כאשר עזבו ההמונים את בית־העלמין, נותר חבר הכנסת מאיר כהנא בכניסה וביקש ל־עשות נפשות לעמדותיו, אך רוב הנוכחים כבר עזבו את המקום והוא נותר עם קומץ אוהדיו.

„מי שלא מסוגל לנהל ועידה ומפלגה — לא מסוגל לנהל מדינה"

„לפרק האחדות ולהקים ממשלה צרה" — קורא החוג הרעיוני הערבי ב„עבודה"

מאת סופר „דבר" לעניני דרוזים

קריאה למפלגת העבודה, לפ־על לפירוק ממשלת האחדות ה־לאומית ולהקמת ממשלה צרה, כשלב ביניים לפני בחירות מוק־דמות — יצאה אתמול מכינוס ה־יסוד של החוג הרעיוני הערבי במפלגת העבודה. בהתייחסם ל־תוצאות ועידת „חירות", אמרו חברי החוג, כי „מי שלא מסוגל לנהל ועידה ומפלגה אינו מסוגל לנהל מדינה".

בכינוס היסוד שהתקיים אתמול בנצרת השתתפו יותר מ־400 חב־רים מנצרת, הגליל, המשולש ו־הנגב. בהחלטות התייחסו המת־כנסים להליך השלום באיזור ד־קבעו, שנוכח הקפאון המדיני יש הכרח להפעיל מאמצים גדולים כדי להתחיל במשא ומתן עם מש־לחת ירדנית־פלשתינית, במסגרת בין־לאומית שתבטיח את השתת־פות כל הצדדים לסכסוך.

מזכ"ל מפלגת העבודה ח"כ עוזי ברעם, שברך על הקמת ה־חוג הרעיוני הערבי במפלגת ה־עבודה, אמר שהוא מצפה מהחוג שיהיה קבוצה בעלת השפעה ב־תוך המפלגה ויסייע להשיג תמי־כה למפלגת העבודה בתוך האוכ־לוסיה הערבית. ברעם תמך בה־קמת מחוז ערבי במפלגת העבו־דה, ובפתיחת סניפים בכפרים הגדולים.

בהתייחסו לועידת „חירות" אמר ברעם, שהועידה ה זו ועי־דה המוזנכת חלקים מהעם היהודי להקצנה רבה יותר. אומנם הקצנה נגד יהודים, אבל גם נגד חוגים בעם הערבי.

ח"כ אבנר לין התייחס גם הוא לועידת „חירות" ואמר: „מה ש־קרה בועידה מזהים, כבייש ד־מהווה סימן חמור לדמוקרטיה".

עכשיו ב"מטמון תשואה" בשנה הראשונה

אפשרות משיכה בכל חודש

ניתן למשוך את כספי החסכון כבר אחרי 3 חודשים, ולאחר מכן בכל חודש, עד תום שנה, ולקבל תשואה בהתאם לריבית ה' פרים

יותר ריבית בכל חודש

• בשנה הראשונה, ריבית הולכת וגדלה מדי חודש כבר אחרי 3 חודשים • ריבית ...

פרסום מלאים בכל סניפי בנק הפועלים ובבק אמריקאי ישראלי.

שרות השקעות מקיף אצלך בסניף

בנק הפועלים

אבנה|קרמן|שיפרין|נעמן

אנשים

זכות הסיקור

טרם נקבע מועד למשפטו של ג'ון דמיאניוק וגם כתב אישום עוד לא הוגש אך כבר צפוי עימות חבין הטלוויזיה הלימודית לבין הכללית על רקע סיקור הארוע. מנהל הטלוויזיה הלימודית, יעקב לורברבוים סבור כי אם יתקיימו ישיבות בית המשפט בשעות הבוקר, צריכה הטלוויזיה הלימודית לצלם ולשדר אותן. לדבריו הנושא הוא בעל אופי חינוכי־לאומי וכך יש להציגו בפני הדור הצעיר. לעומתו סבור מנכ"ל רשות השידור אורי פורת כי משפט דמיאניוק הוא נושא חדשותי ממדרגה ראשונה וכדי לצלמו דרו־שה חטיבת חדשות מיומנת. לדבריו מדובר כאן במשדר המיועד לעולם הרחב ולא לבתי הספר בלבד, וכאשר יש ארועים כיוחדים בשעות הבוקר משדרת הטלוויזיה הכללית בשעות השידור של הלימודית. עוד סבור פורת כי אם אכן יהיה עימות בדבר כיסוי המשפט יצטרך שר החינוך ל־הכריע בנושא. בינתיים ברור כי רק גוף אחד יצלם את המשפט וכי צילומים אלה יופצו ברחבי העולם.

יעל ארמוני

תודה לפרס

השר אריאל שרון (בתמונה) ופרופ' יוחנן פרס נפגשו בבניין הטלוויזיה ביום חמישי האחרון, שכן שניהם עמדו להיות מרואיינים ב„מבט". שרון לא זיהה את פרס, הפרופסור, ודעייתו לולי אף תיקנה לו קוהצת שיער מרדנית. צוות של שרון ישראל כץ דווקא כן ידע מי הוא והודה לו. על מה ? פרופ' פרס נמנה עם קבוצת אזרחים לא מפלגתיים, שהוציאו לאור את החוברת המפורסמת נגד שרון. כץ הודה לו על היוזמה, שהשיגה את ההיפך ממה ש־התכוונו לו יוזמיה: במקום להזיק לשרון היא הועילה לו בתנועתו מתוך התקוממות לדרכים לפסול אותו.

עליזה ולך

רגל פה רגל שם

אלי ניסן (בתמונה) החליט אמש לוותר על השתתפותו בצוות פרוייקט ההבראה של הטלוויזיה שמינה מנכ"ל רשות השידור אורי פורת, וזאת בעקבות דרישת ועד עובדי עתונות־הפקה בטלוויזיה שהבהיר כי ינתק כל מגע עם ניסן ולא ישתף עמו פעולה בעבודתו העיתונאית אם יש־מש מרכז צוות פרוייקט ההבראה. ניסן החליט לוותר על תפקידו בצוות, לאחר ש־נועד בשבוע שעבר עם אנשי הועד שראו בעבודתו בצוות ההבראה „חצויית הקווים". ניסן אמר אתמול כי הועד הציב בפניו דרישה שלא הותירה לו כל אפשרות ומכי־וון שאין באפשרותו לוותר על עבודתו ה־עיתונאית בטלוויזיה החליט לקבל את מרות הועד.

יעל ארמוני

רגע לפני

החזרות לקראת ה„קדם ארוויזיון" שישו־דר הערב בשעה 21.30 הושלמו וכל 12 השירים שיתמודדו בתחרות ערוכים ומוכ־נים מלבד מספר תיקונים שיבוצעו הבוקר בהקלטת שירה של מירי אלוני. עוד צפויה הבוקר חזרה גנרלית וההתרגשות הולכת וגוברת לקראת הרגע הגדול הערב. החז־רות המתישות שנערכו במהלך השבוע ש־עבר גרמו לאי אלה רגעים של עצבנות גם בקרב האמנים וגם בקרב המפיקים ש־חששו שלא יעמדו בקצב הדרוש ולא יש־לימו את הקלטת השירים בזמן. העיכובים נבעו בעיקר בשל התפאורה והתאורה ה־מסובכת שהצריכה דיוק רב. בסופו של דבר הסתיימה הקלטות השירים המתחרים כמו הקלטת הופעותיהן של הלהקות הצבאיות ולהקות המחול שיופיעו בשעת ההפסקה. את המופע בהפקתו של חנוך חסון וב־בימוי של חגי מאומנר יגחו רבקה מיכאלי ודניאל פאי. השיר הזוכה ייצג את ישראל בתחרות האירוויזיון שתתקיים ב־3 למאי בברגן שבנורווגיה.

יעל ארמוני

פתיחה טובה

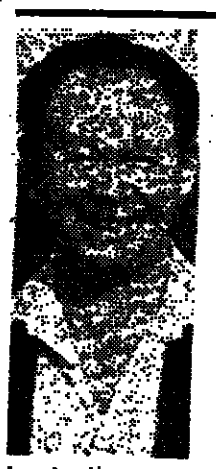

ביום ד' האחרון חנך שר הבריאות משה נסים (בתמונה) מחלקה גריאטרית חדשה בבית־החולים איכילוב בת"א. המחלקה, שתכיל 24 מיטות היא הראשונה במסגרת תוכנית של משרד הבריאות לפתוח מחלקות גריאטריות חדשות ולעשות הסבה של מחלקות פנימיות לגריאטריות. התוכנית נועדה להקל על מצוקת האישפוז ולמנוע את המתנות ה־מבוגרים של הוצאת זקנים מהמחלקות, להם היינו עדים בערב ראש השנה. הקהל הרב שנכח בטקס הפתיחה, הפתיע את נסים. הס־ביר לו ד"ר דוד גולדריי מנהל המחלקה: „למחלקה זו, שלא כמו למחלקות אחרות, בסוף מגיעים כולם".

בלי מחליף

הממונה על מחוז הצפון במשרד הפנים, ישראל קניג (בתמונה) הפתיע בשבוע שעבר את אלה שטענו כי מצב בריאותו גרם לפרישתו המוקדמת מתפקיד. קניג שבימים אלה מלאו לו 55 שנה גאות. לפנייתו של קצין בכיר במפקד צפון ותחת על שנתיים התנדבות לשירות מילואים בצה"ל אף כי הוא זכאי כעת לפטור משירות צבאי. קניג משמש ב־שירות המילואים שלו בתפקיד יועץ דוזן ודגיש כמפקד עורף צפון והפנייה אליו באה משום שלא נמצא לו מחליף מתאים.

שמעון וייס

גזירות משמים

בהופיעו בפני מועצת מובילי הבשאות בשבוע שעבר סיפר ראש מחלקת התנועה במשטרת ישראל, סנ"צ איתן בן־יהושע, כי בתדרוכים לשוטרים הוא מדגיש כי לא כל עימות שלהם עם הנהגים בכביש חייב „להוליד" דו"ח, וכי עליהם להקפיד בראש וראשונה על מניעת תאונות. בן־יהושע הזכיר את מצב הכבישים בארץ המחייב לא פעם את הנהגים לסטות מן המסלול אל מרכז הכביש ולסכן בכך את עצמם.

הנוכחים שהופתעו מ„מליץ היושר" שנמ־צא להם פתאום בצמרת משטרת ישראל, לא איבדו זמן וקבלו באזניו כי לא רק מן הארץ (הכבישים) אלא גם מן השמים ניתכות הגזירות עליהם: למרות שהחוק מתיר להם העמסת מטען עד לגובה מכסי־מלי של 4.80 מ' — מאפשרות הרשויות השונות (חשמל, דואר) לחוטים „להתכר־פף" אל מתחת לגובה זה. התוצאה: המו־בילים אמנם אינם עוברים על החוק, אבל נאלצים בכל זאת לשאת לא אחת בתיקון הנזקים על חשבונם.

קרן צעירה

„קרן חיפה" נוסדה לפני כשנה ליד עיריית חיפה במטרה להקים מפעלי תרבות וחינוך ולסייע לאמנים ויוצרים בעיר. בראש הקרן עומד יוסף גלזמן, מזכיר העיר, הב־עזרת פעילים נפתחו, לא מכבר, סניפים נוספים בארה"ב ובגרמניה ונאספו 450 אלף דולר. את שנת הכספים החדשה ציינה הנהלת הקרן בשבוע שעבר בערב חגיגי במלון „דן כרמל" בחסותו של ראש ה־ממשלה. יקותיאל פדרמן, בעל רשת מלו־נות „דן" תרם את הארוחה וקרוב ל־400 היפנים בהם מנהלי מוסדות, אישי ציבור ואנשי החוג הנוצץ של עיר הכרמל שילמו 100 דולר לזוג עבור הסעודה.

אריאלה ראובני

„שדולה"

כמעט 13 שנים מהווה בטי כהן מדגניה א' מעין שדולה של אשה אחת לדרבון וקידום המאמצים למצוא את הנעדרים מ־מלחמת יום הכיפורים. בנה ערן, נוהג, הוא אחד מ־19 הנעדרים ממלחמה זו, אך מעו־לם לא ניסתה לדבר בו בלבד אלא בכולם. כך עשתה גם בפגישתה זה עתה עם גנראל פאוזק לביב, ראש המשלחת המצרית ל־ועדת הקישור הצבאית, שהבטיח לסייע במאמצי הברור ביחס לכל הנעדרים ולא־רק ביחס לבנה כפי שהתפרסם בטעות.

*

אגב, אם כבר בטעויות מדובר, מי ש־חזה על זהותו של אלפרד סולץ יו"ר איגוד חברות הביטוח, עפ"י „דבר" מיום ו': המדובר באלפרד גולץ מנכ"ל „הסנה" ה־מכהן בתפקיד זה.

הודעה רשמית?

המלכה אליזבת שבה אתמול מאוסטרליה ובלונדון סבורים כי היא עומדת להודיע על כוונת בנה השני הנסיך אנדריו (בתמונה) להינשא לאשת העסקים שרה פרגוסון לאחר שהשניים נראו מחזיקים ידיים בבית האופרה שבלונדון.

הנסיך אנדריו בן ה־26, טייס מסוק שהשתתף במלחמת פוקלנד ב־1982, הצליח כפי הנראה לקבל את הסכמת אמו לנישואיו עם פרגוסון.

המדור נערך היום על־ידי עירית נחמני

מאות ליוו שלשום למנוחות את רעיית הנשיא הרביעי

מנכ"ל משרד החינוך: „אנחנו נפרדים ממך בחיוך עצור כפי שביקשת"

(ע.) — מאות באו שלשום ללוות בדרכה האחרונה את נינה קציר, רעיית נשיא המדינה לשעבר פרופ' אפרים קציר.

בין האבלים היו נשיא המדינה חיים הרצוג, קודמו בתפקיד יצחק נבון, שרי ממשלה, צמרת מכון ויצמן, אישי ציבור ורבים נוספים. רבה של רחובות, הרב שכהזה קוק, ספד למנוחה בצאת מסע ההלוויה מבית קציר במכון ויצמן.

בבית העלמין החדש ברחובות אמר דברי־הספד מנכ"ל משרד החינוך והתרבות אליעזר שמואלי: „אנחנו נפרדים ממך בחיוך עצור כפי שביקשת זאת מאיתנו, בהערצה וב־חיבה". שמואלי העלה על נס את תום הלב והמסירות המי־וחדת של נינה קציר כמחנכת.

ח"כ פלד תובע לפרק מייד הפנימיה הצבאית „אור עציון"

(עתי"ת). ח"כ מתי פלד פנה אתמול במכתבים לשרים שינוי, העבודה, ר"צ ומפ"ם, וביקש את תמיכתם בתביעתו לפרק לאלתר את הפנימיה הצבאית „אור עציון". לדבריו, הוקמה הפנימיה בימי כהונתו של הרמטכ"ל, רפאל איתן, והופקדה מאז בידי ח"כ חיים דרוקמן.

לדברי ח"כ פלד, העביר הרמטכ"ל לשעבר מיתקן צבאי מוכלם לידי גוש אמונים, והחניכים שלומדים בו מקבלים הכשרה מיוחדת במינה, המנוגדת לחוקי הצבא. הם משתתפים בצורה מאורגנת בהפגנות גוש אמונים, מטיפים למצוות כיבוש הארץ ולמדינת־הלכה ולפני חור־שים ספורים אף זומנו להתפרע ולפגוע לכבוד שומרי אמירי ארגון המחתרת היהודית.

ח"כ פלד, שהעלה את הנושא בהצעה דחופה לסדר היום של הכנסת, פנה גם לירעץ המשפטי לממשלה, לראש הממשלה ולשר הביטחון, והעמידם על הסכנה הכרוכה בהמשך קיומה של הפנימיה המהווה, לדבריו, חממה של טירור יהודי.

רן כהן: תהום לשינוי ערכים

סופרת „דבר" בכנסת מוסרת, כי גם ח"כ רן כהן (רצ) פנה לשר הביטחון, בתביעה לבטל את הפנימיה הצבאית ביישיבת „אור עציון", שהוקמה בתקופת כהונתו של רפאל איתן כרמטכ"ל.

לדברי ח"כ רן כהן, העובדה כי בראש הישיבה עומד הרב דרוקמן מ„מורשה", שהוא נציג פוליטי מובהק של זרם חוגי קיצוני בכנסת, וכן עדויות העיכים שהתפרסמו בעתונות והמיכתם במחתרת היהודית וברציחות ארץ־יש־ראל השלמה — צריכים להביא את הצבא להסיר את המעמד הצבאי הניתן לה.

כהן הביע בפני שר הבטחון את דאגתו מפני שינוי ערכים בצה"ל והפיכתו מצבא־העם לצבא־השם.

חילוקי דעות בין רק"ח ל„מתקדמת" לגבי יום האדמה

(ע.) — חילוקי דעות חמורים נתגלעו בין רק"ח ו„הרשימה המתקדמת לשלום", באשר לדרכים לציון מל־אות 10 שנים ל„יום האדמה" בעוד שבועיים.

בעוד רק"ח וראשי המועצות המקומיות הערביות החליטו לציין השנה את האירוע בקיום שלוש עצרות בלבד — בגליל, במשולש ובנגב — קוראת „התנועה המתקדמת לשלום" לאוכלוסיה הערבית לקיים שביתה כללית.

„התנועה המתקדמת לשלום" החליטה לערוך סדרת אירועים בכפרים הערביים במשך כל החודש מאורס וב־30 בחודש לקרוא להשבתת המגזר הערבי.

במסגרת הארועים שקיימה התנועה עד עתה, היו טקסים בתמרה וטקס נטיעות בסכנין.

מטען חבלה התגלה שלשום בירושלים ופורק בשלום

מאת אוריאל בן־עמי, סופר „דבר"

מטען חבלה התגלה שלשום בצהריים סמוך למלון משכנות שאננים בבירה, ופורק בשלום.

ביום שישי בצהריים הודיע משה פרץ, עובד המלון, בן 48, על חפץ חשוד מתחת למכונית „סיירה" החונה סמוך למלון. חבלני משטרת ירושלים הגיעו למקום וגילו כי מדובר במטען חבלה. הם הספיקו לפרקו בלי שנגרם כל נזק.

המתפרעים הדרוזים זוהו בטלוויזיה הסורית והירדנית

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

פרקליטות מחוז הצפון, שסיימה בימים אלה הכנת 22 כתבי־אישום נגד 27 תושבים דרוזים מרמת־הגולן, ה־חשודים בהתפרעות ובהפרת־הסדר בעת ביקור ראש ה־ממשלה במג'דל שאמס, לפני יותר כשבועיים, תסתייע בקלטות וידאו שהקליטה המשטרה מהטלוויזיות הירדנית והסורית בהחזרות החדשות שלהן, אשר בהן נראתה הש־תוללות תושבי מג'דל שאמס.

כבר בימים האחרונים הסתייעה המשטרה בקלטות אלו כדי לבקש הארכת מעצרם של הדרוזים. עתירה עורכ־דין ערבים מהגליל התנדבו להגן על החשודים, שרק נגד חלק מהם הוגשו כתבי־אישום ונגד אחרים יוגשו כתבי־אישום בימים הקרובים.

שלושים עצרה המשטרה עוד 11 תושבים דרוזים ממג'דל שאמס לחקירה כחשודים בהתפרעות. בסך הכל נעצרו יותר מ־60 תושבים דרוזים, אשר חלקם כבר שוח־ררו. בין העצורים היו גם מספר קטינים.

אמש בקונצרט

הזדמנות לצעירים

מאת יהודה כהן

בהיכל התרבות התקיים הקונצרט החגיגי במסגרת שבוע האמן הצעיר של קרן התרבות אמריקה—ישראל, אירוע הנותן הזדמנות לזוכי פרסים מטעם הקרן להופיע עם התזמורת הפילהרמונית. בפתח התוכנית הגיש האמן בן העשרים, בני קיטייבסקי, את הקונצ'רטו הבבריק לכלי נקישה עם שבעה כלי נשיפה מאת עמי מעייני, וגילה עליונה ויוזמה בכלים הרבים למיניהם שהבליטו מכנה במידה רבה את תכונותיהם.

הצ'לן בן העשרים, הילל צרי, הצטיין בנגינת הקונצ'רטו הראשון במי־במול בג'וד מאת שוסטקוביץ', הן כפרטן מוסיקלי והן כאמן וירטואוזי. המנצח, מאיר מינסקי, בן ה־37, אמנם ליווה באופן טוב מאוד את קונצ'רטות הסולו, אבל היה כדאי לבחור ביצירה פחות חגיגית מן הסימ־פוניה החמישית של צ'ייקובסקי. אומנם הגיש באורח נבון כתבת המיבנה, אבל איזון הקולות היה לקוי, והלוו אי־דיוקים.

صكنا من الاهل

صكنا من الامل

רז'יב גנדי, מחיר הירושה

רג'יב גנדי "הלך על" רפורמות כלכליות. קשיי ביצוע פגעו ביוקרתו. גנדי נסוג ועתה הוא מואשם בחוסר עקביות

ראג'יב גנדי, שיצא לשנות את המציאות הכלכלית־פוליטית בהודו, חמוש בתיאוריה כלכלית של שוק חופשי ובאי־אלה רעיונות לרפורמה פוליטית, מאבד יוקרה. בעצם, אפשר היה לצפות לכך. ההשפעה ההיפנוטית שהיתה לו על הפוליטיקה בארצו במשך כמה חודשים לאחר רצח אמו באוקטובר 1984 נחלשה, במיוחד בקרב אותם חוגים שנפגעו ממדיניותו.

בחודשים האחרונים מלמדים סקרי דעת־הקהל בהודו על ירידה משמעותית בפופולאריות של ראש הממשלה. מפלגתו, מפלגת הקונגרס, הפסידה לאחרונה בבחירות מקומיות. הממשלה הכריזה בינואר על ייקור הדלק, מצרכי מזון והתחבורה, בלי שנועצה קודם־לכן עם הפרלאמנט או עם מפלגת הקונגרס. בתגובה על כך עשתה המפלגה יד אחת עם האופוזיציה וכפתה על הממשלה ביטול חלק מההעלאות. סביב נושא זה מוסיפה האופוזיציה לצבור תמיכה. היא אירגנה שביתות מקומיות רבות ואף שביתה כלל־ארצית אחת בחודש שעבר.

גנדי נאלץ לוותר לאופוזיציה בשני עניינים מרכזיים שהחל לעסוק בהם בשנה שעברה: ליבראליזציה של הכלכלה וביעור השחיתות. על מידת הסחף הרבה במדיניותו אפשר ללמוד מההשוואה הצעת התקציב שהגישה ממשלתו בסוף פברואר עם זו שהגישה בשנה שעברה. בהצעה של השנה שעברה נכללו קיצוץ במיסוי על תאגידים, על נכסים ועל הכנסה והסרת מכסות־יבוא של מוצרים וחומרי־גלם. במקביל הקלה אז הממשלה על הסחר ועל התחרות, באמצעות פישוט הליכי הרישוי. בעקבות צעדיה אלה עלו, בתוך חמישה חודשים, המניות בבורסה של בומביי ב־60 אחוז. הכנסות המדינה ממס־הכנסה גדלו ב־40 אחוז ומהמסים אחרים – ב־20 אחוז. הגידול בתל"ג לשנת 1985 עשוי להגיע לחמישה אחוזים.

אשר לתקציב השנה הנוכחית, „הוא מותאם למציאות חייהם של העניים", אמר שר־האוצר של הודו וו.פ. סינג. למעשה מותאם התקציב לכוונת הממשלה לפייס אותן קבוצות שבהן פגעה בשנה שעברה. הממשלה חשה מבוכה, כיוון שהיא בצביירות כמייצגת את האינטרסים של המיגזר הפרטי, של העשירים. היא הטילה מס ומכס על מכשירי־טלוויזיה, על מזגנים, על מכוניות ועל מקררים. מהעלאות המחירים האחרונות נפגעו העניים ומעמד הביניים העירוני, ולכן יהיו עתה גם הקלות במס לשכירים. ההקצבה לתכניות סעד תגדל, לפי התכנית, ב־63 אחוזים בממוצע, והיא תגיע, כנראה, לשלושה מיליארד מתוך תקציב כולל של 40 המיליארד.

לאנשי־עסקים נגרמה אכזבה. בתקציב הוצע אמנם סיוע מועט לבעלי עסקים קטנים והוכנסו כמה שינויים במיסוי שהיו לטובתם, אבל הם קיוו שהממשלה, בהתאם להצהרותיה, תחולל שינויים באנדרלמוסיה השוררת בתחום הרשיונות, מה שמסרבל את הפעילות העיסקית. אך 16 מתוך 25 הפטורים מחובת רישוי, שהנהיגה הממשלה בתעשיה, סויגו בדרישות מגבילות כה רבות, עד שניטלה משמעותם. אנשי־עסקים גם קיוו, ולשווא, שיהיו צמצומים נוספים במכסים על חמרי־גלם (בהם כאלה שהיו גדולים מ־100 אחוז). אך למעשה גדל השנה המכס על מיכון תעשייתי.

נראה שהממשלה מנסה להרגיע תעשיינים מקומיים, שנחשפו לראשונה לתחרות זרה בעקבות הצעדים שנקטה אשתקד. היא גם מודאגת בגרעונות הסחר והתקציב. הגידול בייבוא תרם לגידול הצפוי בגרעון המסחרי, שהיה ב־1985 ארבעה מיליארד דולר. הממשלה אינה מוכנה להיענות לבקשת אנשי־עסקים ולצמצם את מסי העקיפין, כי אלה מכניסים לקופתה כ־80 אחוז מהכנסותיה ממסים. אם תקצץ בהם, יגדל עוד יותר גרעונה המאזני, שגם בלא הקיצוצים הללו יגיע לכ־3 מיליארד דולר. הסכום הזה מבהיל הודים רבים, אף שאינו אלא שני אחוזים מהתל"ג.

תכנית הליבראליזציה לא ננטשה לחלוטין, אבל גם לא קידמו אותה עוד באותה מידה כבשנה שעברה. שינוי הכיוון מצער, מפני שהוא נגרם, כנראה, בגלל חששה של הממשלה מפני לחצים. דהיינו, מפני אלה שנפגעו מהעלאות המחירים: חקלאים הפטורים ממס, שהסובסידיות הניתנות לתוצרתם הן שבעה אחוזים מהוצאות הממשלה, אף שלהודו יש עודפי חיטה, וכן האיגודים המקצועיים רבי־העוצמה של עובדי המיגזר הציבורי.

גנדי ביקש לשבור את משולש השחיתות – הפקידות, המגזר העסקי ומפלגתו, מפלגת הקונגרס – אך גם כאן אין לו יכולת ביצוע. מסעו המוכרז נגד השחיתות מתמהמה.

השחיתות בהודו פורחת על רקע שיטת הרשיונות המסורבלת. אנשי־עסקים משלמים לפוליטיקאים ולפקידים, כדי שאלה ינפיקו להם רשיונות או תווים, או שיתעלמו מתוכניותיהם לרשויות המס. זה הסדר נוח לכל השותפים. אנשי העסקים נהנים מהגנה מפני תחרות, הפוליטיקאים והפקידים מתעשרים.

גנדי זיעזע את הפקידות כשהדיח כמה פקידים והעביר אחרים ממשרדיהם. אנשי־עסקים נפגעו כשהחלו אנשי מס־ההכנסה לפשוט על בתיהם. כמעט הכל מתחמקים מתשלום המס בהודו ואנשי עסקים, שתרמו למפלגת הקונגרס, חשים לפיכך מרומים.

ראש הממשלה ירש מפלגה השורצת שחיתות ובריונות. כמה מהגרועים שבעבריינים העביר מתפקידיהם, ובמקביל תקף את מורשתה של המפלגה והישווה את טוהר מידותיה לטוהר מימי נהר הגאנגס. הוא הציג קוד התנהגות מחייב לחברי מפלגה והכריז על קיום בחירות למוסדות המפלגה ביולי. איום הרפורמה רובץ על מימסד המפלגה, אבל עד כה, לפחות, לא היו סימנים שחששם של חבריה מוצדק. כספם וכוחם נותרו ללא פגע.

גנדי, כרבים מבני דורו, בז לפוליטיקה. את ממשלתו הוא מנהל בעזרת אנשי־עסקים לשעבר ובעיקר בעזרת ידידים ותיקים שלו, שהיו חבריו לספסל הלימודים. בגלל ריחוקו של גנדי ממרכז המפלגה, חל פיחות במעמדם של אותם חברי מפלגה בלתי־מנוסים שהביא עמו – בלא גיבוי פעיל מצדו, אין הם משקל־שכנגד לאנשי המשמרת הוותיקה.

לאחרונה בולטים חוסר הטאקט והעדר ההחלטיות של ממשלת הודו. כמה משגיאותיו של גנדי בשנה שעברה אולי נבעו מבידודו. אחד מהישגי השנה הראשונה שלו היו ההסכם שכרת עם המפלגה הסיקית במחוז פונג'אב, „אקאלי דאל". אבל מההסכם הזה לא בוצע אפילו הסעיף הראשון, הקובע, כי העיר שנדיגאר תהיה בירת מחוז פונג'אב ולא, כפי שהיה קודם לכן, משותפת למחוז זה ולמדינת הריאנה. נראה, כי מפלגת הקונגרס היא שחיבלה במימוש ההסכם, מפני שחששה שמא ייפגע מעמדה של המפלגה בהריאנה. גנדי לא התערב בדבר, והסיקים חשים מרומים.

אמנם אין משבר בממשלת גנדי, אך אם לא יתוקנו הליקויים, יהיו סיכוייו של ראש הממשלה להתגבר על התנגדותם של יריביו, הקשוחים ורבי־התושיה, קלושים ביותר.

קשת של דקויות נייטראליות

תשע מדינות באירופה נמנות עם גוש הבלתי־מזדהות. לכל אחת מהן פרשנות שונה למושג הנייטראליות

עוד לפני שהצטרפה ספרד לנאט"ו לברית היא קיימה – ועדיין היא מקיימת – קשרים בטחוניים עם ארה"ב. אך היש אפשרות שהיא תסתפח לתשע המדינות האירופיות (כולל מדינות ננסיות) שאינן שייכות לברית האטלנטית או לברית וארשה? מה פירושו של להיות „בלתי מזדהה" באירופה?

בעבר, „נייטראליות" היתה מושג שהשתמשו בו הרבה. היו נייטראליות במלחמת העולם הראשונה, שש – בשניה. רק בריתות אירופיות מעטות האריכו ימים; רק אנשים מעטים חשו בצורך להסביר מדוע מדינה מסויימת אינה מצטרפת לאחת הבריתות. אך כיום, תשע המדינות הנייטרליות הן תופעה מוזרה למדי באירופה, שחולקה כבר לפני 40 שנה.

יש הרבה מהמשותף לרוב המדינות האלה. בשבע מהן קיים פארלאמנט, עם מפלגות אופוזיציה ועיתונים עצמאיים: אוסטריה, פינלנד, אירלנד, שוודיה ושווייץ נחשבות לדמוקראטיות יציבות ביותר, וכלכלתן ותרבותן הן מערביות במובהק. שמונה מתוך התשע נושאות תווית של „נייטראליות" או „אי־הזדהות".

יוצאת־דופן היא אלבניה, המואסת בתוויות שיועדו לאחרים. אף־על־פי מעולם לא גורשה רשמית מברית וארשה, כשניתקה את יחסיה עם ברה"מ לפני 25 שנה, שליטיה מגנים את ארה"ב ואת ברה"מ באותה מידת תקיפות: אין להם בעלי־ברית באירופה, ולאחר הריב בין אנואר הוג'ה לסין ב־1977, אין לה בעלי־ברית בכלל. אף שהם נושאים את עצמאותם ברמה, טוענים האלבנים שאין הם נייטראלים, אלא ממשיכי הדרך האמיתיים של הדוקטרינות הלניניסטיות (והסטאליניסטיות). מאז מותו של הוג'ה, באפריל אשתקד, משדרת אלבניה אותות נכונות למגעים בין־לאומיים, אולם היא עדיין מדינה גדורה.

אוסטריה הכריזה על הנייטראליות שלה ב־1955, לאחר עשר שנות כיבוש בידי ארבע המעצמות. הנייטראליות שלה כרוכה בהסכמים הבין־לאומיים של אותה שנה, לרבות הסכם הגבלת חימוש (האוסר, בין השאר, על בניית צוללות במדינה יבשתית זאת). קפריסין הכריזה שהיא מדינה בלתי־מזדהה, מייד לאחר שזכתה בעצמאותה, ב־1960. אולם מעורבות מסויימת שלה בנאט"ו היא בלתי נמנעת, כל עוד שתיים מחברות הברית, יוון ותורכיה, הן שותפות פעילות בסכסוכים בין הקפריסאים היוונים והתורכים, חברה שלישית, בריטניה, שומרת על בסיסיה באי.

פינלנד אינה נייטראלית במובן המלא של המושג. בגלל הברית שנאלצה לחתום ב־1948 עם ברה"מ, היא עשוייה במקרים מסויימים לשתף פעולה בתחום הצבאי עם הסובייטים. אולם הפינים יכולים לטעון בלב שלם, כי ברה"מ מכירה למעשה בנייטראליות שלהם. לפינלנד עומדת זכות היותה החלק היחיד באימפריה הרוסית הישנה, שזכה לשמור על עצמאותו.

אין לצפות שאירלנד תצטרף לברית האטלנטית, כל עוד נמשך הסכסוך הטריטוריאלי שלה עם הממלכה המאוחדת. חברות בשוק המשותף היא עניין שונה. כשהבריטים התכוונו להצטרף אליו, עלה משקלם של הנימוקים הכלכליים להצטרפות אירלנד לשוק. כך קיבלה הקהילה האירופית את החברה הנייטראלית היחידה בו, ומזה נבעו הקשיים בקביעת מדיניות־חוץ משותפת. מאלטה, שקיבלה את עצמאותה ב־1964 ושהחיילים הבריטים יצאו את גבולותיה ב־1979, הגדירה עצמה כנייטראלית ב־1980. מפלגת העבודה השלטת שם הרימה את נס ה„אי־הזדהות" וביקשה לאמץ את קשריה עם לוב.

קאלווי סורסה, פינלנד. הסכמים היסטוריים עם ברית־המועצות

העם השוודי, שנחשב בעבר כעם חובב־המלחמה ביותר באירופה, פיתח לעצמו מסורת נייטראלית, כשהחליט להימנע מהתערבות בסכסוכים בים הבאלטי במאה ה־19 בין רוסיה, בריטניה וגרמניה. מדיניות „הברית החופשית בעת שלום, נייטראליות בעת מלחמה" נסמכת גם על ההנחה, כי התקרבות שוודיה לנאט"ו תגביר את הלחץ הסובייטי על פינלנד. מפלגת האופוזיציה השמרנית מאשימה את הממשלה בפגיעה במדיניות זאת, משום שלא השיבה תגובה נאותה על החדירות הסובייטיות לתחומי האוויר והים של שוודיה; ואילו מפלגת השלטון הסוציאל־דמוקראטית מאשימה את האופוזיציה בגרימת נזק לנייטראליות של המדינה, על ידי הרגזת ברית־המועצות.

לשווייץ יש מסורת של נייטראליות בת 500 שנה. היא הצליחה להימנע ממעורבות בסכסוכים בין שכניה, אף שאוכלוסייתה מורכבת מדוברי איטלקית, צרפתית וגרמנית ואף שהיא שוכנת בלב אירופה, מה שמקשה על שכניה בעתות מלחמה. כמה תפקידים שמילאה שווייץ בעבר מחזקים את הנימוקים לטובת הנייטראליות: למשל, הוועד הבין־לאומי של הצלב האדום יושב בשווייץ. ז'נווה מארחת כמה סוכנויות של או"ם (אף כי שווייץ, כדי לשמור על נייטראליות מלאה, לא הצטרפה לאו"ם), והיא מקום־התכנסות מקובל לשיחות על פירוק הנשק ולהתוועדויות בין־לאומיות, כמו הפסגה בין רייגן לגורבאצ'וב בנובמבר.

יוגוסלאוויה הקומוניסטית ניתקה קשריה עם ברה"מ ב־1948. ועידת היסוד של ארגון הבלתי־מזדהות נערך בבלגראד, וטיטו היה למנהיג התנועה הבולט ביותר לאחר מותם של נהרו ונאצר.

שאלות לבלתי־מזדהות

האם הנייטראליות מעניקה פחות או יותר בטחון למדינות? האירים, השוודים והשווייצים ישיבו, על סמך נסיונם בעבר הקרוב, ב„כן". בשנים 1939־1945 נחסכו מהם מוראות המלחמה. אוסטריה, לעומת זאת, נגררה למלחמה כשהיא שבויה בידי גרמניה של היטלר, פינלנד נגררה לתוכה בגלל הפלישה הבלתי־מוצדקת של סטאלין; השאיפה לנייטראליות לא הצילה את בלגיה, את דנמרק, את הולנד ואת נורווגיה מפני פלישות, כשם שלא הצילה את אסטוניה, את לטביה ואת ליטא מפני פלישות משני הצדדים ומפני סיפוח סובייטי. נסיון התקופה שלאחר 1945 מלמד, כי נייטראליות אינה בהכרח ערובה לחסכון בהוצאות הבטחון. אחוז ההוצאות לבטחון מכלל ההכנסה הלאומית במדינות הנייטראליות קרוב לאחוזי ההוצאות לבטחון של החברות הזוטרות בנאט"ו.

האם נייטראליות – בזמן שלום – היא רווחית מבחינות אחרות? שווייץ גורפת רווחים מאספקת כל הנחוץ לוועידות בין־לאומיות וממתן שירותים בנקאיים חסויים. יוגוסלאוויה, שסחרה מאוזן בין מזרח למערב, נהנית מיחס מועדף משני הצדדים, משום שכל אחד מהם אינו רוצה שהיא תיפול לזרועות האחר. שוודיה נחשבה עד לאחרונה למדינה העשירה ביותר באירופה. יחסי המסחר היחודיים של פינלנד עם ברה"מ שימשו לה כ„ספוג אדום" בתקופות של שפל בסחר עם המערב.

אולם אירלנד היא עניה יותר משכנותיה בנאט"ו. לפינים יש רמת־חיים נמוכה יותר מאשר לדנים או לנורוגים. העיסקות שחתמה מאלטה עם מדינות בלתי־מזדהות וקומוניסטיות, לא פיצו אותה פיצוי מלא על אובדן התשלומים מבריטניה ומנאט"ו. אוסטריה חייבת תודה בראש וראשונה ליחסיה הכלכליים עם מערב־גרמניה, ולאו־דווקא ליתרונותיה היחודיים כמדינה נייטראלית, עם שכנות קומוניסטיות, המנהלת את הסחר מזרח־מערב.

על־אף אי־ההנחת שגרמו נטיות „נייטראליסטיות" מצד כמה ממשלות בנאט"ו לממשלות אחרות בברית, לא הוליכה אף אחת מהן לעזוב את הברית. במזרח אירופה הכריחה ברה"מ, בטנקים ובאכזריות, יוצאת־דופן בהונגריה, כי היא אינה מתירה נסיגה מברית וארשה. הידיעה כי ברית וארשה היא למעשה אימפריה ולא ברית של ממש, מסבירה את היציבות של הברית האטלנטית, הניצבת מנגד, ואת הצטמצמות הנייטראליות בקבוצה קטנה של מדינות באירופה.

על
ארתור בן ישראל
הידיד
אבלה
המחלקה לפרחים
הפקולטה לחקלאות
האוניברסיטה העברית בירושלים

משתתפים בצער המשפחה
במות חברנו
כהן קלמן ז"ל
ארגון גמלאי סולל בונה
קרן נתיב

אנו מודיעים בצער רב
על פטירתו של חברנו (בגמלאות)
גבאי דוד ז"ל
תנחומינו למשפחה האבלה
תנובה
סניף מחוזי ת"א
ההנהלה והעובדים

לחברנו דוד מימון
אתך באבלך במות
אמך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף צפת דרום
ההנהלה והעובדים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו
של חברנו המהנדס
בנימין שוכמן ז"ל
ומשתתפים באבלם הכבד של המשפחה
ועד עובדי חברת החשמל לישראל מחוז הדרום
והחברים המהנדסים בחברת החשמל

חברת החשמל לישראל בע"מ
אגף הביצוע
מכרזים
החברה מזמינה בזה הצעות לבצוע עבודות כדלקמן:
1. מכרז מס' 138/317/86 – הקמת 6 מבנים טרומיים (סה"כ כ־1600 מ"ר) בתחנת הכח בחיפה.
2. מכרז מס' 139/50/86 – הקמת מבנה עליון (עבודות־בניה) של בנין תחנת הכח „רוטנברג" מדרום לאשקלון.
פרטים וטופסי המכרזים אפשר לקבל תמורת תשלום של –.172 ש"ח (כולל מע"מ) עבור כל מכרז ומכרז במשרדי אגף הבצוע, רחוב החשמל 16 תל־אביב (קומה 11 טל' 614343/691) בין השעות 9.00–12.00 עד יום שישי 21.3.86.
רשאים להשתתף במכרזים הנ"ל רק „קבלנים רשומים".
על ההצעות להגיע למשרדנו בתל־אביב כדלקמן:
1. מכרז מס' 138/317/86 – עד יום שני 31.3.86 שעה 12.00.
2. מכרז מס' 139/50/86 – עד יום ראשון 6.4.86 שעה 12.00.
אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבנית „המרכז"
רחוב וולפסון 10 פתח־תקוה טל. 902051.

הודעה לפי ס' 149 לחוק

ניתנת בזה הודעה כי הוגשו לדיון הועדה בקשות ל: „שמוש חורג", „הקלה" ו־„תשריט חלוקת קרקע בסטיה מתכנית" כמפורט להלן: –

ישוב	חלקה	גוש	רחוב	מס'	שם המבקש	תיק מס'	מהות הבקשה
גנה מתושן	57 ב'	6504	יהלום	10	ארז מידי דוד	26/139	הקלה בתכסית הקרקע
גני תקוה	589	6720	הגולן	42	פייגלין אלאודה	293/18	הקלה בשטח הבניה (שנוי תכנית בנוי)
גבעת שמואל	59	6189	בזוק, פינת טרומפלדור		סימן טוב יהודה	1100/94	הקלה בשטח הבניה – 1 יח"ד במקום 2
גני תקוה	64	6720	הגולן	34	פרידמן מרדכי	289/18	הקלה בשטח הבניה (תוספת שטח כשינוי לבינוי)
באר יעקב	57 ב'	3785			בק אבדרי	1057/22	הקלה בתכסית, בשטח הבניה ובמס' הקומות
באר יעקב	59 ב'	3785			ציטרין ישעיהו	א966/22	הקלה בשטח הבניה, בתכסית ובמס' הקומות
באר יעקב	25 ב'	3785			זינגר בת	1056/22	א' – הקלה בתכסית, בשטח הבניה ובמס' הקומות
באר יעקב	25 א'	3785			גיצה רינה וניסן	1056/22	הקלה בכסית, בשטח הבניה ובמס' הקומות
באר יעקב	62	3831	הרב־קוק	27	באבא מרדכי	363/22	הקלה בתכסית קרקע ובקו בנין צד

כל המעונין אם כבעל האם מבחינה אחרת בקרקע, בבנינים או בנכסים אחרים שהתכנית משפיעה עליהם יוכלו לעיין בהעתקי התכנית במשרדי הועדה המקומית בשעות העבודה הרגילות ולהגיש התנגדויותיהם תוך 14 יום מתאריך פרסום זה.

י. ויסמונסקי
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה „המרכז"

הלוח הכללי | **ידיעות אחרונות** | **הלוח הנפוץ ביותר** | **דבר**

קבלנים מציעים 1100
[illegible]

דירות למכירה 1200
[illegible]

ביקוש דירות 1750
[illegible]

הצעות עבודה 3000
[illegible]

מכוניות 4000
[illegible]

מציעים למכירה 5000
[illegible]

שרותים כלליים 5490
[illegible]

חוצים לקנות 5010
[illegible]

רהיטים 5020
[illegible]

מערכות קול 5050
[illegible]

ריפוי והרזיה 5270
[illegible]

נקיון ואחזקה 5550
[illegible]

נרשמו לנישואין 5800
[illegible]

הברזות 7850
[illegible]

[illegible]

למכון להרכבת אגזוזים
בחולון
דרוש
מרכיב בעל הסמכה ונסיון
תנאים מיוחדים 802704.

לחברת בנייה דרושים בתל־אביב
1) אחראי באתר בניה
2) קבלני משנה בהיקף גדול
לעבודות פיתוח, רצפים, טייחים, אינסטלציה, מחיצות גבס, טפטים, תקרות וצבע.
טל. 02-233479, בערב 02-712473, 02-911802

issta איסתא
ליינס
לעבודה מידית בנושא תיירות נכנסת
דרושים:
1. מפעיל/ה תיירות בכיר/ה
SENIOR TOOR OPERATOR
בעל/ת נסיון מוכח של 5 שנים לפחות.
דובר/ת עברית, אנגלית וצרפתית,
שפות נוספות יתרון.
2. מפעיל/ה תיירות
TOOR OPERATOR
למשרה חלקית
בעל/ת נסיון של 3 שנים לפחות.
דובר/ת עברית, אנגלית וצרפתית,
שפות נוספות יתרון.
נא לפנות למחלקת תיירות נכנסת
טלפונים: 03-244376 ,247164

סיפורים מבית המשפט / יגאל מוסינזון

שיחה מעבר לזמן

לעתים צפויות לך הפתעות מוזרות ומשונות. לעתים ההפתעה מתרחשת ברחובה של עיר, ולפעמים מאחורי דלת, דלת זרה ואלמונית, שאין לה, מבחינתך, כל משמעות מיוחדת. מאחורי אותה דלת מסתתרת, כביכול, מנהרת הזמן האבוד, ואולי אשנב הצצה למקומות אחרים ולזמנים אחרים.

זה מה שקרה לי השבוע בבית־המשפט ל„תביעות קטנות". אנשים אלמונים מתדיינים כאן, ומתנצחים על פרוטה ושווה פרוטה. התובע והנתבעת עומדים בגבם אלי ופניהם מופנות כלפי השופטת, זו שעתידה לגזור דינם לשבט או לחסד. הגבר הוא התובע, האשה היא הנתבעת. בדיוני „תביעות קטנות" אין משמשים עורכי־דין, סנגורים וקטגורים ותובעים משטרתיים. כל צד במשפט מייצג את עצמו כמיטב יכולתו, בתהליך מזורז וקצר.

על־פני השטח אינך יכול לגלות את התהומות, את העקות האנושיות, את העלבונות והפגיעות. כל מה שמסתתר מאחורי הדיון היבש, העינייני, אינו מתגלה לעין רואה ולאוזן שומעת. מסתבר שהגבר התובע היה נשוי בזמנו לנתבעת, אך חייהם התנפצו ועלו על שרטון. הוא גר בדירה הישנה, והיא, אשתו לשעבר, בדירה שכורה.

עילת התביעה: הנתבעת העבירה לרשותה את הטלפון, שהיה משותף לשנים בהיותם זוג נשוי, בלי אישורו של בעלה לשעבר.

השופטת מעיינת בכתב התביעה ובחשבונות הטלפון המצורפים אליו, ומציינת בתמהון, כי הגבר לא עשה שימוש במכשיר ומספר השיחות שנרשמו הוא מועט ביותר, וזה לאורך חודשים ושנים.

– אולי תסביר לי, אדוני – מבקשת השופטת לדעת – לשם מה לך מכשיר טלפון אם אינך משתמש בו?

– הוא תמיד היה שתקן כזה – מעירה הנתבעת, בלי שנשאלה.

– זה לא מדוייק, כבוד השופטת – מקפיד הגבר לומר – כאשר הבן שלנו היה חי, זו היתה תקופה שהיו דווקא הרבה שיחות טלפון. בתקופה השניה, לאחר שהבן שלנו נהרג, במלחמת יום כיפור, הפסקנו לטלפן ולא היו יותר שיחות.

– זה היה לפני שהתגרשנו סופית – ממלמלת האשה, ולתוך קולה מסגיר הצטדקות שאין לה כל הסבר.

עכשיו מביטים התובע והנתבעת זה בזה בוהק, כמעט בביישנות, כאילו היתה זו פגישת אוהבים ראשונה, ואני מגלה בצווחיות פניהם אנשים מוכרים לי, שניהם לוחמי חטיבת גבעתי במלחמת השחרור. באותה עת היו זוג צעיר, מאוהב, בני תשחורת יפים.

שם, על הספסל האחורי בבית־המשפט, אני מנסה לנסח דרשיח אפשרי, ואולי אמיתי, לעילת התביעה.

האשה: למה גררת אותי לבית־המשפט?

הגבר: לא יודע. באמת לא. אולי התגעגעתי אליך ורציתי לראותך.

האשה: יכולת לטלפן אלי.

הגבר: שכחת שהטלפון היה כבר אצלך?

האשה (בחיוך עגום): כן, ככה זה המזל שלנו. תמיד היה טלפון רק בצד אחד, או אצלך, בדירה הישנה שלנו, או אצלי בדירה השכורה.

הגבר: למען האמת, זה עצוב להיות לבד.

האשה: כן. נכון. ומי כמוני יודעת זאת.

בינתיים מבקשת השופטת לקיים דיון בדלתיים סגורות, וטעמה ונימוקה עמה. קהל הצופים מתפנה לפרוזדור.

עשרים דקות אחר־כך יוצאים התובע והנתבעת מאולם בית־המשפט, שרויים בעולמם ואינם משגיחים באיש, גבר ואשה שהגורל מירר את חייהם.

האשה: אז נתראה ביום הזכרון?

הגבר (בלהיטות): כן. כן. כן.

האשה: אני, בעצם, שמחה שהטלפון שלנו חזר לדירה הישנה.

הגבר: לא מוכרחים לטלפן. אפשר לכתוב גלויה או מכתב. אז נתראה?

האשה: כן. בהחלט. למה לא?

עיני התובע והנתבעת מוצפות בדמע. מה יהיה סופה של שיחה זו אינני יודע, אך יש תקווה לבאות, אם הזוג הזקן היורד במדרגות בית־המשפט, משלב אצבעותיו.

משנה שם, משנה מזל

על ישבי גבעון:
„ויתנם יהושע ביום ההוא
חטבי עצים ושאבי מים"
(ספר יהושע, פרק ט').

אין מנוס, כנראה, מהעמות־פנים כאשר אתה מתחזה למאן־דהוא אחר, שאינך כלל ועיקר. לאחר שנטלת שם וזהות שאינם שלך, מוביל אותך פיצול אישיותך להולכת שולל, אם תרצה בכך ואם לא.

זה סיפור אהבה עצוב. אוי לי מיצרי ואוי לי מיצרי.

העלמה היהודיה, ששורשיה לה בבית דתי, מתאהבת באחד בשם בני, בחור צעיר, נאה ושחרחר, ובלהט האהבה התמה נותנת הצעירה לבני את כל לבה, נשמתה וגופה, כדרך אוהבים מאז ומעולם.

זה הפרולוג, הפתיחה למחזה העגום, מחזה המתרחש לעתים קרובות למדי במקומותינו. בני הנעורים דמם לוהט והם מרחיקים־לכת במגעיהם.

מערכה א' מתרחשת בתוך תפאורת בית־המשפט.

העלמה היהודיה מתלוננת במשטרה, כי בני אנס אותה תוך שימוש בכוח ובאיומים, והעניין מובא לבית־דין, להכרעת השופט.

אונס או לא אונס, זו השאלה. בחקירה, במשטרה ובבית־המשפט, עומד בני על דעתו בנחרצות ובתוקף: לא היו דברים מעולם. פחד הריה הרתיע נפל על אהבת לבו. אין כל שחר להאשמה על אונס, שימוש בכוח ובאיומים. כל שנטל בני היה בהסכמתה המלאה של העלמה.

היו לילות נפלאים ואהבתם פרחה. לעתים היו מבלים על החול, לחוף הים, מאזינים לרחש הגלים, ולעתים היו מתגפפים על הגבעות, בינות לשיחים, כאשר שמים משמשים להם אפריון הצפה, וירח מלא מציף אותם באורו:

לפתע הנחתה המהלומה: התברר שבני אינו בדיוק בני, ובתיה (שם בדוי) רואה איך שמגדל חלומותיה מתמוטט לעיניה ומתנפץ לרסיסים. כן, היא היתה כרוכה אחריו ואהבה אותו בלב שלם, עד שנודע לה, ובאקראי נודע לה, שבני אינו בני אלא אחמד (שם בדוי), ערבי העובד באחת המסעדות בעיר תל־אביב.

בדיוק באותה עת תובעים הורי בתיה לראות את החתן המיועד. הן לא יתכן שבת ישראל כשרה, היוצאת מדי ערב בערב לבלות עם אותו בני, לא תזמן את אהוב לבה, נאמר, לארוחת ערב, לטעום ממאכלי האם. אגב, לחתן המיועד אין כל מקום לדאגה: האוכל שיוגש יהיה ערב לחך וכשר למהדרין ובשעת הארוחה החגיגית יוכלו ההורים המודאגים לתהות על קנקנו של בני, מי הוריו ומה עיסוקם, וכמה בני עובד, ואם אמנם כוונותיו רציניות ומכובדות, לבל יהיה מקום להולכי רכיל ולפושקי שפתיים מרושעות. אל נפתח פה לשטן, אך כבר שמענו וגם קראנו בעתון, על נערות שלא הגיעו עדיין לפרקן וכבר הביאו ילדים. ספה ספה ספה אוי לאותה בושה.

שואל השופט מרומי דוכנו: „מדוע סיפרת ששמך בני ולא אחמד?" מה ישיב הגבר הערבי, היושב על ספסל הנאשמים, לשופט הנכבד, המאשימו למעשה בהתחזות לאדם אחר? האם ישיב שאחמד חושש מבזיון ומהשפלה? שהוא חרד שמבטי עלמה חמים ומלבבים יהפכו בבת־ראש לאדישות ואולי גם למשטמה ולעויינות גלויה? שאם יאמר ששמו אחמד ישקיעו ראש מיד בביב שופכין, אך שב־הוקסם בני הופך אותו מייד לעלם חמודות, לנסיך?

– „ידעתי, כן", משיב אחמד לשופט, „ידעתי, מתוך הנסיון שלי בתל־אביב, שאם אציג עצמי לפני בתיה כערבי, אין לי כל סיכוי אצלה. הכל אבוד לא רציתי לאבד אותה, כבוד השופט. אני אהבתי אותה, וגם עכשיו, למרות הכל, אני אוהב אותה. מה אני אשם ששני העמים שלנו אויבים זה לזה?"

– „ולא חששת מרגע האמת? הרי אי־אפשר למשוך התחזות כזאת לאורך הזמן".

– „כשאוהבים, מאמינים שיהיה טוב", מכלכל אחמד, „זה מה שאני חשבתי".

– „ובעניין האונס?"

אחמד מבהיר שלא היה כל מקום לאונס, מאחר שהכל נעשה בהסכמתה המלאה של בתיה. הוא נשבע בכל היקר לו, שהוא אומר אמת ורק אמת ואת כל האמת.

– „זה נכון שהבטחת לה נשואים?"

– „אדוני, כאשר מתחבקים ומתנשקים ואוהבים מוכנים להבטיח את תכלת השמים, כבודו?"

הדיונים מתארכים ומתארכים, עד שלבסוף קובע בית־הדין שלא היתה עילה להאשמה באונס, וכל שנתרחש היה בהסכמתה המלאה של עלמת החן. אחמד יוצא זכאי.

ההורים, שחרב עליהם עולמם, יוצאים כפופים ושחוחי־קומה מבית־המשפט, כאילו נשאו משא כבד על כתפיהם, וכתם נגררת אחריהם. יש לה רק בית אחד ללכת אליו, בית הוריה, והיא תמיד שם, במשך שנים רבות, מול ימבטי הוריה מלאי האשמה...

אבא יגנה ויאמר: „רק זה היה חסר לנו: בושה בושה וכלימה: אני מתבייש ללכת לבית־הכנסת שלי. נישואי תערובת, זה בדיוק מה שחסר לנו: לא שמעת ששליש העם היהודי נכחד בשואה באירופה? ולא שמעת שנשים וגברים נושרים מעמנו בנישואי תערובת? אנו הולכים ומתמעטים. מצאה לה דווקא ערבי, איזה אחמד: בושה בושה וכלימה: אין די בעיות וצרות ומצוקות בחיי נישואים רגילים, של בני אותו עם ואותה אמונה? הלא גם כאן, בישראל, שליש הזוגות הנשואים מתגרשים עוד בשנה הראשונה שלהם"

– „אבא, התאהבתי בגבר יהודי ששמו בני", מלחשת הבת.

– „אחמד"

– „בני" מטיחה הבת בזעקה צרודה ועייפה לעבר האב.

– „ולא הרגשת ולא הבחנת שזהו ערבי המתחזה ליהודי?" – שואל האב, אולי בפעם האלף, מכמיר רחמים על עצמו – „איפה היה השכל שלך איפה?"

אהבה יש בעולם – כתב המשורר.

אחמד־בני יחזור להדיח כלים, לשטוף רצפות ולישון בלילה במחסן המסעדה המצחין, עם העכברושים.

מתכון לצמיחה

מאת דני צדקוני

אם תהיה צמיחה, תהיה לאשדוד „סיטי", ואם תהיה לה „סיטי", יקרו בה – אולי – דברים טובים

בשנה הבאה ימלאו לאשדוד שלושים שנה. אשדוד, שהוקמה על־ידי עולים חדשים, יכלה להיות אבן־שואבת לרבבות עולים, אבל ראשיה לא גילו די דינאמיות, ופיתוחה הוקפא. עוד לפני המהפך הגדולי. רק בתי־כנסת אחרים הוסיפו לגדול בה, וקריות של חסידי גור ובעלז וחצרות אדמו"רים אחרות עלו כפורחות, עד ששינו את הרכבה הדימוגראפי. מכיוון שלא התפתחה, נפלטו ממנה בני המקום. במקומם באו אברכים ותלמידי כוללים מבני־ברק ומירושלים, שזכו להטבות נדיבות במפעל השיכון החרדי.

בגלל תקרית שקרתה לליכוד בבחירות לעיריה לפני שנתיים, עלה לכס ראש העיר, אחרי שנים רבות, איש מטעם המערך, אריה אזולאי. מוקדם עדיין לשפוט אם שיטת הניהול שלו – העדפת המאקרו על־פני המיקרו – זוכה לאהדת הבוחרים. נכון, לאזולאי יש אובססיה מסויימת לעסוק גם בקטנות, ויש לו בעיה קשה של תקשורת, במיוחד עם בני עדתו יוצאי מארוקו, שלא מפרגנים לו.

בשאפתנותו הרבה להתחיל תקופה חדשה בניהול העיר ותקופה חדשה בפיתוחה, אזולאי הציע אשתקד לשר הכלכלה והתכנון גד יעקבי להקים צוות־היגוי משותף לממשלה ולעיריה, שיבדוק את התשתית הכלכלית של העיר, וימליץ על דרכים למימוש פוטנציאל הפיתוח שלה. לדברי אהוד גרא, מנכ"ל משרד הכלכלה והתכנון, אשדוד תוכל להיות דגם לתכנון חידוש הצמיחה הכלכלית.

לתפקיד ראש הצוות מונו הגיאוגרף ומתכנן הערים יגאל ברזילי ממשרד הכלכלה, וראש העיריה אזולאי. כנציגים בצוות מינה משרד הפנים את מנהל היחידה לענייני ירושלים, אפרים שילה, ואת מנהל מחלקת הפרוגרמות מאיר גירון. עוד כללו הצוות את אברהם ששון, הממונה על אזורי הפיתוח במשרד התעשיה והמסחר, מנהל המחלקה למימון השקעות במשרד התיירות אלי שובל, מנהל מחוז ירושלים במינהל מקרקעי ישראל יהודה זיו, המפקח על התעבורה במחוז זה מיכאל נקמן, ד"ר אילן מעוז ממשרד האנרגיה ודוד פיורקו ממשרד הכלכלה. בימים אלה סיים הצוות את עבודתו ומסר את הדו"ח שלו לשר הכלכלה והתכנון גד יעקבי. השר אומר שהדו"ח יכול לשמש דגם לה שצריך להעשות כדי לחדש את הצמיחה הכלכלית במשק.

תחום־השיפוט של אשדוד הוא מן הגדולים בארץ, כ־50 קי"מ. המדובר ברצועה באורך של כ־12 ק"מ, וברוחב משתנה של 4 עד 6 ק"מ. רק מקצת משטח זה נוצל עד כה, ולאשדוד יש מה שלעיים אחרות לאורך החוף אין – פוטנציאל פיתוח עצום. תוכנית־המתאר של העיר, המונה עתה 75,000 נפש, מיועדת לאוכלוסיה של 350,000.

בהיותה עיר חדשה, תוכננה אשדוד תוך הפרדה בין אזורי המגורים שלה, המחולקים לרבעים, ובין אזורי התעשיה. היהלום שבכתר צריכה להיות ה„סיטי", שתשתרע על שטח של כ־1420 דונם במרכז העיר, ובה תשלובת של בנייני משרדים ומוסדות־ציבור, מרכזים מסחריים, מרכזי בידור ותרבות ובתי־מלון. כדי שה„סיטי" לא תפסיק לחיות בתום שעות העסקים, היא תוקף כ־7000 יחידות־מגורים. היקף ההשקעה ב„סיטי" מוערך ב־45 מיליון דולר.

בתוכנית־המתאר מוקצים לתעשיה ולנמל שטחים בגודל כ־20,000 דונם. יוצא מזה, שלעיר מלאי של קרקע תעשייתית, שתשתיתה כבר פותחה, והיא זמינה וזולה (כ־20,000 דולאר הדונם). הצוות ממליץ, והשר יעקבי סומך ידו על ההמלצה, להעניק לאשדוד, לתקופת־ביניים, מעמד של איזור פיתוח בתחום התעשיה, כדי שמשאבים אלה ינוצלו על־ידי יזמים.

אריה אזולאי. תכנית פיתוח עירונית־ממשלתית

מקימיה של אשדוד יעדו לה, בשלהי שנות ה־50, עתיד של עיר תעשיה וספנות. עכשיו, שחופי ישראל התקצרו, יהיה זה מחדל משווע לא לנצל פוטנציאל תיירותי כמו זה הנמצא למרגלות רכס החוף של אשדוד. העיריה הגישה כבר גיבשה תכנית־אב לתיירות – הכוללת מארינה, בתי־מלון ברמות שונות ומרכזי בידור ונופש. המדובר בהשקעה של כ־50 מיליון דולר, שמקורותיה יהיו, כמובן, יזמים פרטיים ולא ממשלתיים. כדי לעודד את פיתוח התיירות באשדוד, שמצבה העכשווי בתחום זה הוא עלוב למדי, ממליץ צוות־ההיגוי להעניק לעיר מעמד של איזור פיתוח א' בתחום התיירות.

הנמל, שנתן סיבה חשובה להקמת העיר, הוא גם היום גורם מרכזי וחשוב בכלכלתה. 1278 עובדיו מהווים 10 אחוזים מכלל המועסקים בענפי התעשיה השונים באשדוד. שינוע הפחם בנמל יתרום גם הוא את תרומתו לתעסוקה ולכלכלה של העיר. צוות־ההיגוי ממליץ גם להקים מסוף־נוסעים מסודר בנמל, שישמש את 150,000 הנוסעים העוברים בו מדי שנה. כן ממליץ הצוות לשנות את המצב המוזר, שהנמל אינו כלול בתחום השיפוט העירוני, אינו משלם מסים לעיריה ואינו כפוף לחוקי־העזר שלה.

שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי משוכנע, שאפשר לגייס את האמצעים הנחוצים למימוש המלצות הצוות שלא מתקציב המדינה.

ארץ חמדה / צבי אילן

לכו אל הפרחים

בזכות האביב המוקדם יש פריחה בשפע בחולות, בגבעות, בהרים. הפריחה תימשך עוד שבועיים־שלושה. חבל להפסיד אפילו יום. האירוסים למיניהם כבר פורחים, או יפרחו ממש בימים הקרובים, בחולות החוף (נתניה, נחל פולג, בית עובד, נס־ציונה), בהרי הגליל התחתון ובנגב: נרקיסים, רקפות, כלניות, תורמוסים, סחלבים, נוריות פורחים בגבעות בשפלה, בהרי יהודה בכרמל, בגלבוע. חלק מכל זה עוד ישאר באפריל, אך יפה שעה אחת קודם (יש מדריך לטיולי פרחים, של א. דנין וא. יצחקי, ויש בו חומר ממצה על כל הפרחים, בכל המקומות, כל חודשי השנה).

כורי זיפזיף בחוף מגדל, 1926

גילוי הסירות העתיקות בחוף גינוסר־מגדל עורר הד רב בארץ. בין – השאר פנה אלי קורא "דבר" ותיק, שלמה גוטליב, שחשב תחילה שהסירה איננה אלא סירה טעונה זפזיף ששקעה במקום בזרותינו. גוטליב השתייך בזמנו ל"קבוצת דייגי מגדל", שנקראה בשם קבוצת הדייגים דגניה א' "ועסקה בכריית זפזיף והובלתו אל מחוץ למגדל ב־1926. בין־השאר הובילו זפזיף לבניית בתי קבוצת כנרת במקומה הנוכחי.

חוף מגדל היה גם המקום היחיד שערבים הובילו ממנו זפזיף, להקמת מבנים גדולים בטבריה, למשל. הוא זוכר שהיתה גם "קבוצת יפה", שהובילה זפזיף, וקבוצה של השומר־הצעיר, ששניים מאנשיה טבעו בכנרת בעת עבודתם.

זו הזדמנות טובה לשמוע מוותיק על פרנסתן של קבוצות חלוציות בשנות העשרים, אך הסירה, לפי בנייתה ולפי הממצאים הקשורים בה, היא עתיקה, עד כמה עתיקה – זאת יגלו הבדיקות המעבדתיות.

חפירות

ראשיתה של נתניה באום־ח'אלד, כפריד ערבי על גבעת ישוב עתיק, ביום במזרח נתניה. בין־היתר יש שם מבנה עתיק שנחשב, בדרך־כלל, כמצודה צלבנית, המקום זוהה כקאול לומברדי, יישוב צלבני. לאחרונה חופר במבנה יוסף פורת, ארכיאולוג המחוז באגף העתיקות, עם מתנדבי "תור ועלה" של הסוכנות. עד כה לא נתגלה שם שום ממצא צלבני, רק עות'מאני. אפשר שימצא שריד מתקופה קודמת, ממלוכית, אך לפי המצב כיום נראה לפורת, שמדובר בח'אן עות'מאני שישב על דרך החוף. השאלה אם היה גם שלב צלבני במקום, תתברר אולי בהמשך החפירה.

בצפון הר גריזים נחשף בחפירות של יצחק מגן, קמ"ט ארכיאולוגיה ביהודה ושומרון, תנור אבנים גדול. בעתון "ארב", של השומרונים, מובאת הסברה שזה אחד מתנורי זבח־הפסח העתיקים של השומרונים. מספרים בעת ההיא היה עצום ורב והם נזקקו לתנורים רבים כשעלו להר בפסח.

באחד המדורים הקודמים נמסר על החפירות בתוך הצר המפעל בשדות־ים, שבהן נתגלתה החומה הדרומית של קיסרי הביזאנטית. לאחר החפירות כוסה רוב השטח, ומעל חלק מהחומה תותקן דרך גישה, אפשר היה לרדת בה ולראות את החומה.

מהפכת מיחזור

חברת "אמניר", (עם השירות לשמירת איכות הסביבה, המועצות המקומיות בקריית־טבעון ובפרדס־חנה ומתנ"ס פרדס־חנה, הקימו בשני יישובים אלה מרכזים לאיסוף פסולת ביתית, דוגמת מרכזי מיחזור בארה"ב. במרכזים מוצבים מיכלים לנייר, לקרטון, לזכוכית ולפלסטיק. המועצות קראו לתושבים להביא את החומרים למרכזים ולהכניסם למיכלים המתאימים, במקום להשליכם לאשפה. כך מקווים להקטין את הוצאות הרשויות לפינוי אשפה ולהעביר לתעשיה חומרי־גלם, תחליף לחומרים מיובאים.

"אמניר" מתכננת לבצע עוד ניסוי בכמה יישובים. התושבים יתבקשו להפריד בביתם את האשפה ולרכז את החומרים בשקיות נפרדות. את האשפה יאספו בשקיות גדולות ולא בפחים, וגם זה ישפר את איכות הסביבה.

אירוס הארגמן. האביב הגיע

דיונים בשרשרת

בשבוע שעבר התקיים באוניברסיטת תל־אביב הקונגרס הארכיאולוגי ה־12, ששולב בו השנה יום העיון השנתי לזכרו של פרופסור יוחנן אהרוני. שלא כבקונגרסים רגילים, המוקדשים כולם לגילויים ולחידושי מחקר ארכיאולוגי, היו הפעם כמה מושבים שמוקדו בנושאים מסויימים וסמרצים שונים, מומחים בתחומם, הוזמנו לשאת בהם את דבריהם. הם התעכבו, בין היתר על חידושי המחקר האחרונים בתחומם. הנושא העיקרי היה פולחן ואמנות בתקופות השונות. מושבים מיוחדים הוקדשו לחידושי מחקר של בתי־הכנסת הקדומים, המקדשים והכנסיות.

שני מושבים הוקדשו לחידושים בחקר הארכיאולוגי ודנו בהם על ממצאים מכל חלקי הארץ. המושבים האחרונים הוקדשו לדיון בארכיאולוגיה האזורית. הסקרים והמחקר האזורי תופשים עתה מקום חשוב במחקר הכללי, והדיון נתן ביטוי לדרך מחקר זו. במושבים שבהם השתתפתי התרשמתי, שהבעיה העיקרית בקונגרס היתה חוסר זמן. מרצים נדחסו לרוב לקצר ולסיים. כמה מהם הסכימו לוותר על הרצאותיהם, ובמקרים רבים לא היה כלל מקום לדיון. והרי הדיון הוא תמצית הקונגרס. בדיון אפשר ללמוד זה מזה, להלוק מהסברת ונסיון, להבהיר, לערער ולהאיר. אולי מקום לחזור למה שהיה בקונגרסים קודמים: עבודה בסקציות, לפי נושאים ותקופות. כך יהיה יותר זמן, ואפשר יהיה לקיים דיון בקבוצות קטנות, המעוניינות בנושא ובתקופה מסויימים.

"קתדרה" לספרים

החוברת ה־38 של "קתדרה", לתולדות ארץ־ישראל ויישובה, שמוציא מכון יד בן־צבי מכילה כמה מאמרים על הצלמים והצילומים הראשונים של ארץ־ישראל, ועל האנגלי אוהב־ציון האגב. כן פורסם בה מאמר על הסגנון הים־תיכוני במוסיקה הישראלית.

מאמר שיש לו השלכות על חקר ההכורות היהודית הוא זה של יוסף פטריק – איסור פסל ותמונה בקרב הנבטים. מעניין לראות שגם שכנינו, אלה ממזרח, נבנעו מעשיית דמויות ביצירותיהם האמנותיות. זה המשך למאמר קודם של המחבר באותו נושא, שהתפרסם בחוברת קודמת.

מדור "הארות והערות" מכיל חמש יחידות, והוא מעיד שמאמרי "קתדרה" נקראים היטב ושאנשים מוצאים לנכון להעיר הערות על החומר המתפרסם, להוסיף מידע ולהתווכח. חשוב לציין ש"קתדרה" (כל חוברת מחזיקה יותר כ־200 עמודים, בהם מאמרים ואיורים רבים) יוצאת תכיד בזמן, בלי פיגור. העורכים הם ישראל ברטל, אבנר כהן ויורם צפריר. מרכז המערכת – ד"ר שלום אילתי.

אודים מוצלים

החוקר הוותיק פרופסור אביגד במסיף לפרסם פרסומים חדשים ורבי־ערך. עתה הופיע, בהוצאת החברה לחקירת ארץ־ישראל ועתיקותיה, כפיר "בולות עבריות מימי ירמיהו", באוספי יואב סיבון והמוזיאון ישראל.

אלה היו 255 (!) גושי טין זעירים, שהוצמדו אל חבל או אל חוט שנקשר סביב מגילת פפירוס, גלולה או מקופלת, שעליהם חתמו כותבי התעודות או האגרות. בסך הכל היו כ־200 חותמות. היה זה כנראה ארכיון ציבורי, שתעודותיו נתבלו, אך טביעות החותמים נותרו בבולות, מהם בעלי תפקידים חשובים, מבכירי השרים של מלכי יהודה שני קרים בדרגת "אשר על הבית", שנים בעלי התואר "עבד המלך", שלושה "בני מלך", "שר העיר" – ודאי הממונה על ירושלים – ו"סופר" אחד.

אולי הממצא החשוב ביותר הן שתי הבולות שבהן נזכרים אנשים הידועים מהמקרא. האחת היא של ברכיהו בן נריהו הסופר, שאביגד מזהה אותו עם ברוך בן נריה, ידידו־מיגנו של ירמיהו בגלל הצרות שעשה, ציווה המלך יהויקים על ירחמאל בן המלך לתפשו (ירמיהו ל"ו, כ"ו). מתברר שבין הבולות יש גם אחת של ירחמאל בן המלך: בעקבות שתי הבולות הללו תיארך אביגד את כל האוסף התקופה הזו.

כל טביעה מובאת בצילום ובציור, ולידם דברי הסבר.

פנייה גלויה

אני פונה בזה לאלוף המיל' יצחק מרדכי, ראש מחלקת ההדרכה בצבא, בבעיה לארגולה, אך היא מטרידה את המטיילים ואת אנשי ידיעת־הארץ: יחידות צבא רבות מסמנות על סאזות, בורות, קברי סייח ועל שרידים ארכיאולוגים שונים סימונים בולטים בצבעים. אלה הם סימונים לחיילים, המקיימים מסעי הוליות וניווט: כל יחידה רושמת את הסימונים שלה. במקום אחד אפשר למצוא עשרה סימונים. זו פגיעה בנוף ובאתרים היסטוריים.

הרי עצם קיום המסעות והתיונים הללו מרחיב את הכרת הארץ של החיילים. אם כך, רצוי שהחיילים לא יתנכו על פגיעה בעצמים, בנוף. תמצא מחלקת ההדרכה שיטה של סימון אחיד, הו־פעמי: תורה לבל מותר להציב סימון ומי חייב להסירו. גד בבד מן הדין לנקות את הסימונים שכבר הטבעו בכל חלקי הארץ. אשמח לשמוע בזה דעת האלוף בנדון.

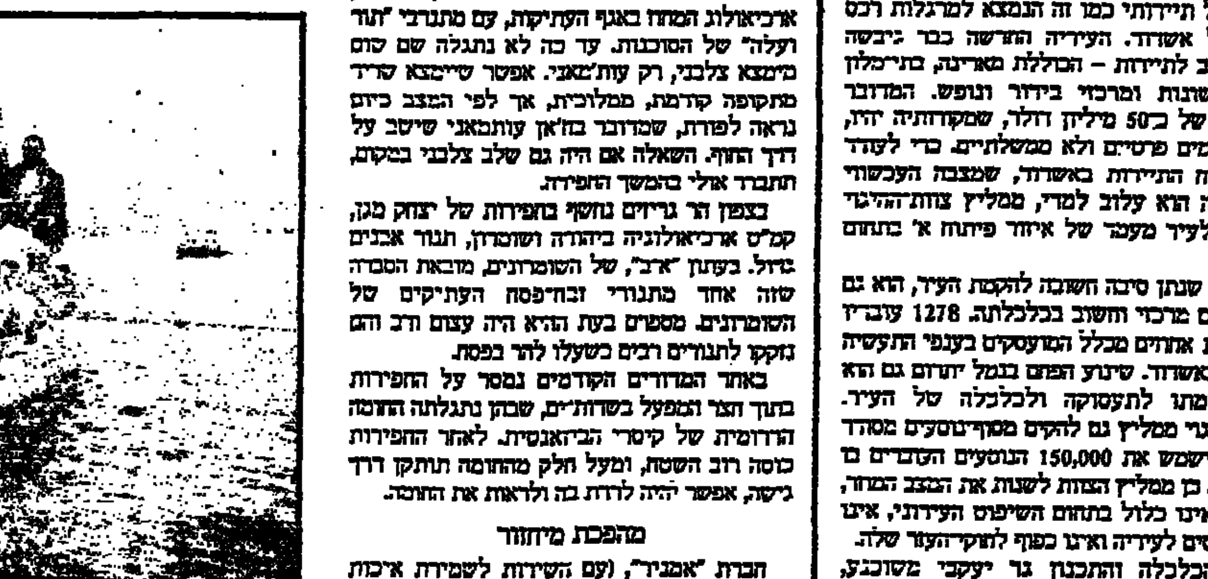

סירה יפופית. לא את השרידים שלה מצאו בכנרת.

صكنا من الاجل

חדשות ● חדשות ● חדשות ● חדשות ● חדשות ● חדשות ● חדשות ● חדשות

האנס מכלא באר־שבע נורה ונתפס; החשוד ברצח הצורף בבירה – ברח!

מאת אריאל בקמי, ואמיר רוזנבליט, סופרי „דבר"

אחמד מחמא אמתן, בן 23, מצור באהר, החשוד ברצח הצורף דוד אברהם נמלט ביום ו' ממעצרו בירושלים וטרם נלכד. בבאר־שבע נתפס ביום ו' האסיר סאלם סעיד אברסולוב, שברח מהכלא לפני כשלושה שבועות. הוא נפצע מיריות השוטרים בעת לכידתו.

במשטרת ירושלים בודקים עתה את נסיבות בריחתו, וככל הנראה, יוסקו מסקנות נגד בעלי תפקידים.

בחודשים האחרונים ברחו כמה עצורים מבית המעצר במשטרת ירושלים, ובאחד המקרים ברחו שישה עצירים יחד. גורמים בכירים במשטרת ישראל הביעו מורת־רוח על הנעשה בבית המעצר בירושלים ועל אוזלת־ידם של האחראים.

ביום ו' האחרון הוצא אחמד אמתן מתאו בבית־המעצר במשטרת הקישלה בעיר העתיקה, והובא לפגישה עם סניגורו. הוא לא נכבל באזיקים, בניגוד להוראות, והוא ניצל את ההזדמנות וברח.

נתפס האסיר שברח בבאר־שבע

24 ימים אחרי שברח מכלא באר־שבע נלכד ביום ו' באיזור התעשייה בבירת הנגב האסיר סאלם סעיד אברסולוב, הנרצה 22 שנות מאסר על תשע עבירות שונות, ובהן אונס בנסיבות מחמירות, פריצות וגניבות. בעת לכידתו נפצע האסיר מיריות השוטרים.

אברסולוב, בן 32 נשלח לכלא באר־שבע בשנת 1982, לאחר שהורשע בשורת עבירות מין באיזור רחובות, אשדוד וגדרה ובהן אונס של טרמפיסטית באיומי סכין ובמכות.

ב־18 בפברואר בשעות הערב הצמיד אברסולוב סולם מאולתר אל החומה הפנימית של כלא באר־שבע, טיפס עליו, וקפץ למטה מגובה של 7 מטרים וברח.

בשלושת השבועות האחרונים ערכה משטרת מרחב הנגב מצוד נרחב אחר האסיר הבורח. במסיבת עתונאים שכונסה בערב שבת, סיפר קצין המודיעין לענייני מיעוטים של משטרת מרחב הנגב, פקד יעקב יעקב פיטוסי, כי ביום ו' התקבלה ידיעה על המצאותו של אדם חשוד באזור התעשייה בבאר־שבע. „יצאתי למקום עם כמה שוטרים מהיחידה המרכזית. סמוך לשעה 18.15 איתרנו את מקום המחבוא, לאחר שגילינו חור בגדר המקיפה את אחד המבנים. פרצנו למבנה, וכשזיהינו את האסיר קראנו לעברו: 'עצור או שאנחנו יורים!' לאחר שהאסיר לא שעה לקריאתנו והחל להימלט מהמקום, ראש צוות הבילוש, רס"ר חיים ביבי, ירה לעברו בפלג גופו התחתון. האסיר נפצע במותנו ונפל מתבוסס בדמו".

אברסולוב הועבר לטיפול רפואי בבית־החולים „סורוקה" בבאר־שבע. משם נמסר, כי הוא הגיע במצב קשה, עם פצעי ירייה בבטן, שגרמו לקרעים במעיו. בערב שבת הוא נותח, ומצבו הוטב.

מפקד משטרת מרחב הנגב, נצ"מ בן־אריון, אישר אתמול בתשובה לשאלה, כי לאחר שנמלט מהכלא קיבל האסיר סיוע מבני משפחתו משבט סולוב, המתגוררים באיזור דימונה.

רקע ● רקע ● רקע ● רקע ● רקע

מנהל כלא באר־שבע הוחלף; מזהירים מהתדרדרות הבטחון

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

מנהל כלא באר־שבע, גונדר־משנה מיכאל בן־שחר, הוחלף ביום ו' והתמנה לתפקיד בכיר בנציבות שירות בתי־הסוהר. במקומו מונה סגן־גונדר מרצל לייבל, ששימש עד כה סגן מנהל כלא „מעשיהו".

מקורות בכירים בשירות בתי הסוהר אמרו אתמול, כי להחלפת המנהל אין כל קשר לשורת האירועים החריגים, שהיו בחודשים האחרונים בכלא באר־שבע. שתי ועדות חקירה, שמונו כדי לבדוק את האירועים הללו, עדיין עוסקות במלאכתן ועד כה לא הגישו את מסקנותיהן.

מקורות בכירים במשטרה הזהירו באחרונה מפני אפשרות של הידרדרות מצב הבטחון בכלא באר־שבע, הנחשב לאחד מבתי־הסוהר השמורים ביותר במדינה. המקורות ציינו, כי בתוך כחודשיים אירעו בבית־הסוהר שני מקרי רצח, כמה מקרים של דקירות אסירים, פיצוץ מטען תוצרת־בית לפני פציעת סוהר ולאחרונה – בריחתו הנועזת של האסיר סעיד אברסולוב.

אותם מקורות טוענים, בין היתר, כי בבקרים אחרים נמנעו שלטונות הכלא מלדווח על אירועים פליליים שהתרחשו בתחומו.

דובר שירות בתי הסוהר, סגן־גונדר שמעון מלכה, אמר אתמול בתגובה: "אותם מקורות אנונימיים שמו לעצמם מטרה לפגוע בשירות בתי־הסוהר. הטכניקה הזו היא זולה, מוכרת ומיושנת, ואין טעם להכביר עליה מילים. אין המקורות הללו מייצגים את עבודתה הכוללת של משטרת ישראל".

חתימת עובד על קבלת כל הפיצויים והתשלומים – היא מסמך חוקי וסופי

„כתב קבלה ושחרור", שנחתם על־ידי עובד בעת הפסקת עבודתו, המאשר כי החותם קיבל את כל הפיצויים והתשלומים המגיעים לו, הוא בגדר של מסמך חוקי וסופי – קבע ביום ו' השופט אליעזר כנפי, בפסק־דין עקרוני שניתן בבית־הדין האזורי לעבודה בחיפה.

חנניה עדרי מנהריה הגיש באמצעות עו"ד מנחם גורשן תביעה לבית־הדין נגד מפעל „מולד טקסטיל" (כיום קונצרן „רלתא גליל"). התובע טען, כי פרש מעבודתו לאחר 21 שנות עבודה, והמפעל שילם לו את כל הפיצויים החוקיים המגיעים לו וכן הוסיף פיצויים מוגדלים בגובה של עשרה חודשי משכורת. עם קבלת כל אלה חתם התובע על „כתב סילוק", שלפיו קיבל את כל המגיע לו והצהיר כי אין לו יותר תביעות נגד המפעל. למרות זאת הגיש התובע מאוחר יותר תביעה משפטית נגד המפעל, בטענה כי מנהל כוח־האדם במפעל הבטיח לו לפני חתימתו על המסמך, שאם פועלים אחרים יקבלו בעתיד פיצויים יותר גדולים משקיבל – יקבל גם הוא כמותם. כעבור כמה חודשים – טען התובע – פוטרו פועלים אחרים מהמפעל, ולטענתו, קיבלו אלה פיצויים בגובה של 240 אחוז. לפיכך ביקש התובע מבית־הדין לחייב את המפעל לשלם גם לו פיצויים מוגדלים כאלה.

השופט אליעזר כנפי דחה את התביעה, לאחר שלא שוכנע שאמנם הובטח לעובד שיקבל פיצויים נוספים. השופט ציין בפסק־הדין העקרוני, כי חתימה על כתב קבלה ושחרור היא חוקית ותופסת באופן סופי.

עם זאת ציין השופט, כי אם עובד טוען שטעה או הוטעה על־ידי מעבידו בחתימתו על ויתור, חובה על העובד לשגר למעבידו „הודעת ביטול" מיד כשנודע לו על הטעות ולהחזיר את הכספים שקיבל, זאת על מנת שהעובד יוכל לשוב ולתבוע את המגיע לו לטענתו.

בית־המשפט קבע, כי לא יתכן מצב משפטי שעובד נהנה משני העולמות גם יחד.

ההסת': שכר המינימום הקיים מרתיע מעבודה ומגביר את הפניות לקיצבה

יו"ר ועדת התעסוקה של ההסתדרות עליזה תמיר שיגרה מבזקים לראש הממשלה שמעון פרס ולשר העבודה והרווחה משה קצב, בתביעה לפעול לחקיקת חוק שכר מינימום לאלתר, נוכח העלייה הגדולה במספר מקבלי דמי הבטחת הכנסה, שבחודש פברואר 1986 בלבד הגיע מספרם ל־8,000.

הנתונים הרשמיים בדבר מקבלי דמי הבטחת הכנסה מורים, שבכל שנת 1982 קיבלו הבטחת הכנסה 8,000 דורשי עבודה; בשנת 1983 12,000 איש; בשנת 1984 17,000 איש; ובשנת 1985 22,000 איש.

בחודש פברואר 1986 קיבלו, כאמור, הבטחת הכנסה 8,000 איש, שרק מחציתם היו מובטלים והאחרים הם עובדים ששכרם נע בסביבות שכר המינימום ולכן הם זכאים להבטחת הכנסה. שכר המינימום הגיע במארס 1986 ל־316 ש"ח לחודש, ובמפעלי חברת העובדים עמד שכר המינימום על 351 ש"ח לחודש.

הנתונים לגבי השלמת הכנסה, הנכונים לינואר 1986 הם, שמשפחת יחיד המשתכר פחות מ־222.75 ש"ח נטו לחודש זכאי להבטחת הכנסה; למשפחה בה שתי נפשות הסכום המינימאלי הוא 356.4 ש"ח; למשפחה בת שלוש נפשות הסכום המינימאלי הוא 472.23 ש"ח; למשפחה בת ארבע נפשות 570.24 ש"ח; ולמשפחה בת חמש נפשות 668.25 ש"ח. המדובר הוא בהכנסות נטו.

עליזה תמיר מציינת גם, שבעיירה נתיבות, לדוגמה, הודיעו 50 אחוז מהמובטלים, שאינם מוכנים לעבוד במפעל „שטיחי כרמל" בעיירה, השייך ליו"ר ועדת הכספים של הכנסת אברהם שפירא, בשל המשכורות הנמוכות הנהוגות במפעל זה, המחייבות אותם לבקש השלמת הכנסה.

ישנם מעסיקים בלתי־מאורגנים, המשלמים משכורות הנמוכות בהרבה משכר המינימום, והעובדים במקומות אלה נזקקים להשלמת הכנסה. יוצא מזה, שהממשלה היא המפסידה מכך שאין חוק שכר מינימום.

היא פנתה גם ליו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד בקריאה שההסתדרות תקבע חד־צדדית שכר מינימום הגבוה מזה שהוסכם עליו עם התעשיינים, אם התעשיינים ימשיכו לעמוד בסירובם לעדכנו.

מאות צופים מיפו, תל־אביב, הרצליה, חיפה וטבריה התכנסו בשבת לתחרות חתירה בנמל יפו. (צילום: יעקב שאלתיאל)

300,000 דולאר למניעת שיתוקן של תנועות הנוער

שר החינוך והתרבות יצחק נבון אישר הקצבה מיוחדת של כ־300,000 דולאר לתנועות הנוער כדי למנוע את שיתוקן והתמוטטותן, בשל גרעון של כמיליון דולאר שצברו בשנים האחרונות.

השר הודיע על ההקצבה המיוחדת לאחר שקיים שתי פגישות עם ראשי מועצת תנועות הנוער בישראל, בהשתתפות מנהל אגף הנוער במשרד החינוך, עודד כהן ואנשי אגף התקציבים במשרד.

בארץ פועלות כיום 13 תנועות נוער, מהן 11 תנועות ציוניות. פעילים בהן כרבע מיליון בני נוער בכ־1,000 סניפים. כ־300 סניפים מתוכם נמצאים בישובי פיתוח ובמוקדי מצוקה, והפעילות שם התרחבה מאוד בשנים האחרונות. במסלולי ההגשמה של התנועות נמצאים כיום כ־250 גרעיני נח"ל.

ראשי תנועות הנוער סיפרו לנבון, כי בשנים האחרונות, עקב האינפלציה והקטנת התקציב בשל הקיצוצים, נקלעו לגרעונות המאיימים לצמצם ואף לשתק את עבודתן החינוכית. כסיבות לגרעונות מנו ראשי התנועות לא רק את האינפלציה, אלא גם את הקיצוץ הדראסטי בהשתתפות התנועות הקיבוציות (והתק"ם) בתקציבי התנועות, את ביטול השתתפות המפלגות, את הקטנת השתתפות ההסתדרות ועוד.

המשטרה תפתח שורותיה לפני צעירים ערבים

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

משטרת ישראל החליטה לאחרונה לפתוח את שורותיה בפני צעירים ערבים.

ההחלטה התקבלה בעקבות יוזמתו של יועץ שר המשטרה לענייני מיעוטים, חנא חדאד, שהיה בעבר קצין חקירות במשטרה. מאז שנתמנה לתפקידו החל חדאד לפעול אצל שר המשטרה וגורמים ממשלתיים כדי לבטל החלטה קודמת, שלפיה יגוייסו למשטרה רק יוצאי צה"ל.

שר המשטרה מינה לפני כחצי שנה ועדה לבדיקת הנושא, וזו המליצה לגייס למשטרה צעירים ערבים.

מדרחוב בנחלת בנימין בתל־אביב – מיום ג' בבוקר

החל מיום ג', 18.3.86, בשעה 9.00 בבוקר, ייסגר רחוב נחלת בנימין לתנועת כלי־רכב וייהפך למדרחוב. במקום תותר פריקה וטעינה בין השעות 2.00 – 9.00 בבוקר, ו־14.30 – 16.00 אחר־הצהרים.

בצעד זה הופכת עיריית תל־אביב את רחוב נחלת בנימין ל„סיילת של מרכז תל־אביב". לאיזור נחלת בנימין מגיעים כל יום כ־60,000 הולכי רגל, והמדרחוב יתן להם מקום למנוחה במרכז העיר. סגירת הרחוב, המשמש גם עורק תנועה לכיוון מגדל שלום, תביא להרגלים חדשים של הנהגים בעיר, והם יצטרכו להגיע לאיזור מגדל שלום בנתיבים חלופיים.

עיריית תל־אביב–יפו מבקשת להדגיש באוזני הנהגים, כי רחוב נחלת בנימין מפסיק להיות נתיב מעבר לאיזור מגדל שלום. נהגים הבאים מרחוב המלך ג'ורג' מתבקשים להימנע מלהגיע לכיכר מגן דוד (שוק הכרמל) ולפנות כבר בצומת המלך ג'ורג'־בוגרשוב־שדרות בן־ציון (ליד קולנוע „מקסים"), לכיוון הרצוי להם על פי השילוט החדש המותקן שם.

חילוקי דעות בוועדה להפעלת שעון הקיץ

(ע) – חברי הוועדה הציבורית־הבודקת את הפעלת שעון הקיץ בישראל חלוקים בדעותיהם, ונראה כי ההמלצה שתוגש בעוד כמה ימים לשר הפנים לא תהיה פה אחד.

בסוף השבוע שעבר הגיש לוועדה את המלצותיו חבר הוועדה משה עמירב, מי שהיה עד לאחרונה מנהל המינהל לבטיחות בדרכים. הוא סבור, כי הפעלת שעון קיץ תמנע תאונות ותחסוך בחיי אדם. לדבריו, אם יופעל שעון הקיץ ב־1 באפריל ייחסכו בקיץ חייהם של עשרה אנשים בתאונות דרכים, תימנע פציעתם של עוד 190, והחסכון למשק יסתכם ב־2 מיליארד שקל.

המלצותיו של עמירב מתבססות על מחקר שנערך בטכניון בנושא זה ואשר ממנו עולה, כי הפעלת שעון הקיץ בשנתיים האחרונות הביאה לצמצום של 3 אחוזים במספר תאונות הדרכים בעונת הקיץ לעומת עונות הקיץ 82־83.

בשל כך המליץ עמירב לשר פרץ, שיקבל לידיו את המלצות הוועדה להקדים את הפעלת שעון הקיץ כבר לראשית אפריל. לדבריו, החסכון בחיי אדם חשוב יותר מן החסכון באנרגיה, והוא זה שצריך להיות השיקול שינחה את השר בהכרעתו הסופית.

דתיים בחיפה יפנו לבג"צ נגד הפעלת הרכבל בשבת

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

אנשי ציבור מהחוגים הדתיים בחיפה יעתרו לבג"צ נגד הפעלת הרכבל בשבתות ובחגים – על כך נודע בסוף השבוע בשיחה עם הרב שאר־ישוב כהן, רבה האשכנזי הראשי של חיפה.

העותרים יבקשו למנוע את מסירתו של הרכבל לחברה פרטית לפני שתתחייב לשמור על חוקי־העזר העירוניים, האוסרים הפעלת כלי תחבורה ציבוריים בשבתות ובחגים.

החוגים החרדיים בעיר טוענים, כי הכוונה להפעיל את הרכבל על־ידי לאיהודי היא בבחינת אחיזת עיניים, והעירייה כגוף ציבורי אינה יכולה, לדעתם, להסתמך על שותף לאיהודי, אשר למעשה אין לו שליטה בחברה, המורכבת ברובה מיהודים, ולהתיר לו לעבור על חוקי השבת.

מהעירייה נמסר בתגובה, כי תנאי הפעלתו של הרכבל ייקבעו על־ידי „חברת רכבל חיפה", שרכשה את הפרוייקט ואשר בין שותפיה גם לא־יהודי. היום תדון מועצת עיריית חיפה במכירתו ובדרכי הפעלתו של הרכבל.

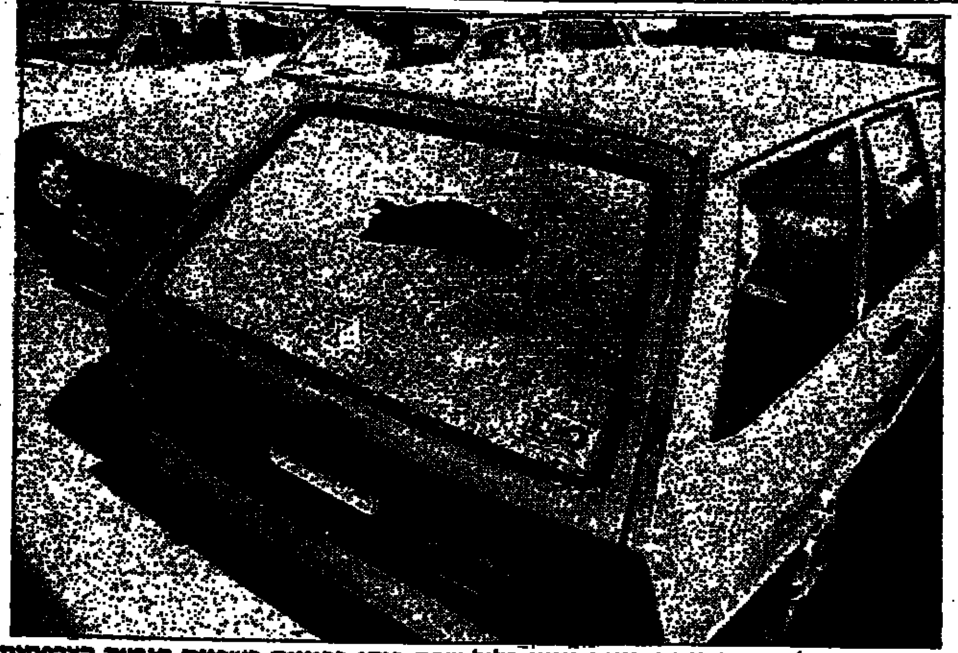

שמשותיהן של שבע מכוניות חונות נופצו בליל שבת בידי בריונים בשכונת הגבעה הצרפתית בירושלים. (צילום: יצחק הררי)

עתונאי הרדיו והטלוויזיה יחליטו היום על צעדיהם

מאת יעל ארטוני, סופרת „דבר" בירושלים

ההחלטה בדבר צעדים העלולים לשבש את לוח המשדרים של הרדיו והטלוויזיה תיפול ככל הנראה היום, עם תום הארכה שהוועדה המקצועית של אגודת העתונאים בירושלים נתנה להנהלת רשות השידור בדבר תביעות שכר.

במהלך השבוע שעבר דנה הוועדה המקצועית בראשות שמעון טסלר עם הנהלת רשות השידור בדרישת העתונאים ברדיו ובטלוויזיה לתוספת של 6 אחוזים בשכרם, שההנהלה התחייבה לשלם לעובדים ובכך להשוות את שכרם לשכר העתונאים בעתונות הכתובה. הנהלת רשות השידור התחייבה כבר לפני זמן רב לברר את דרישתם של העובדים בבית־הדין לעבודה, אך עד עתה לא עשתה זאת.

מנהל אגף כוח־אדם ברשות השידור עמרם עמר אמר אמש ל„דבר", כי יתכן שהבוקר תפנה רשות השידור לבית־הדין לעבודה לבירור הנושא. שמעון טסלר מסר אתמול, כי העתונאים יחליטו היום אם לנקוט צעדים, לפי טיפולה של הנהלת רשות השידור בנושא.

בגליל ייאבקו נגד פיטורי 100 פועלי סו"ב האחרונים

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

מזכירות אגודת פועלי הבניין בצפת ובגליל החליטה בסוף השבוע שעבר לא לקבל את החלטת הנהלת „סולל בונה" לפטר כ־100 עובדים נוספים מהגליל במסגרת פעולות הייעול של החברה.

מזכיר האגודה יעקב טיילר מסר, כי פועלי „סולל בונה" בגליל מתארגנים עתה למאבק ציבורי ממושך נגד ההחלטה לפטר עובדים בגליל. לדבריו, פוטרו עד כה כ־280 פועלים של „סולל בונה" באיזור ונותרו בעבודה כ־100 בלבד.

„הדרישה לפטר עוד 100 פועלים היא טרגדיה למאה משפחות של פועלים ותיקים, בני חמישים ומעלה, שאין להם לאן לפנות", אמר טיילר. הוא תקף את ההסתדרות על־כך שאינה נאבקת למען פועלי „סולל בונה" כפי שנאבקה בשעתה למען עובדי המדינה.

153 מ„מספנות ישראל" לחופשת שבועיים מהבוקר

מאת יוסף מיכלסקי, סופר „דבר"

153 פועלים ועובדים של „מספנות ישראל" ייצאו הבוקר לחופשה של שבועיים – שבוע על חשבון המפעל ושבוע על חשבונם. הסכם על כך הושג בין מנהל המספנה זאב אלמוג לבין ועדי העובדים במפעל.

מהבוקר תספק ההנהלה הסעה לפועלים במקום מועצת פועלי חיפה, שדאגה בשבועות האחרונים להסעה ולכלכלת הפועלים. המועצה הסכימה לספק ארוחות לפועלים למשך שבוע נוסף.

כפי שנמסר, יתחיל היום מו"מ בין ההנהלה לבין מועצת הפועלים והוועדים על צמצום כוח־האדם במספנה.

סטודנטית התאבדה בירושלים

מאת סופר „דבר"

סטודנטית בת 26 התאבדה בליל שבת בדירתה בשכונת רמות אשכול בירושלים.

היא תלתה את עצמה על משקוף חדר האמבטיה בדירתה השכורה בלי שהשאירה כל מכתב.

ממשטרת ירושלים נמסר, כי הצעירה סבלה באחרונה מדיכאון.

נעדר מרחובות נמצא מת בבאר

(ע) – צעיר בן 24 מרחובות, שנעדר מבית הוריו זה שבוע ימים, מיכאל (מייק) בראון, נמצא ביום ו' ללא רוח חיים בתוך באר עתיקה, במרחק כקילומטר אחד ממקום מגוריו ברחוב הרצנית בשכונת חבצלת ברחובות.

הודעה על העדרו של בראון נמסרה ביום ו' לפני שבוע על־ידי הוריו, והם סיפרו כי בתקופה האחרונה סבל מדיכאון.

הגופה נתגלתה על־ידי סגן מפקד המשמר האזרחי ברחובות, חיים אברמוב, וצוות של משמר הגבול, שעסקו במשך כל השבוע בסריקות ובחיפושים אחריו. במאמצי החיפושים השתתפו גם מתנדבים מבית־ספר וממפעלי תעשייה.

הגופה הועלתה מן הבאר בעזרת מכונית כיבוי־אש שהובאה למקום.

נער נעדר נמצא באילת

מאת שמואל תגר, סופר „דבר" באילת

ירון סוויסה, בן 15 וחצי, שנעדר זה שלושה חודשים, נמצא בסוף השבוע באילת.

הנער, שהיה באחריות המוסד לטעוני טיפוח „אחוות ילדים", שהה באילת כחודש ימים, ישן על החוף והתרועע עם נוודים.

הוא אותר על־ידי משטרת אילת כשהוא רעב ומלוכלך. ההודעה הועברה לתחנת משטרת חיפה, והנער נשלח למקלחת ולארוחת־ערב.

הוועידה הרביעית של מפלגת העבודה

ועדת הבחירות המרכזית

הבחירות לוועידה הרביעית ולמועצות הסניפים — יום שלישי 18.3.86

מועד הבחירות

— ביום שלישי ז' באדר ב' תשמ"ו 18.3.86 תתקיימנה הבחירות לוועידה הרביעית ולמועצות הסניפים.

זכאי לבחור

— זכאים לבחור חברי מפלגת העבודה ששלמו אגרת בחירות ושמם מופיע בספר הבוחרים.

מקום הבחירה

— הבחירה תערך בסניף המפלגה במקום מגוריו של הבוחר/ת; או בקלפיות שמיקומן פורסם על ידי ועדות הבחירות המקומיות.

שעות ההצבעה

— הקלפיות תהיינה פתוחות להצבעה משעה 08.00 בבוקר עד 9.00 בערב (21.00).

לשכות מודיעין

— לפרטים נוספים ניתן לפנות לסניף המפלגה במקום המגורים.

— החל מיום ראשון 16.3.86 תפעל לשכת מודיעין ארצית בין השעות 08.00 עד 18.00 בבית מפלגת העבודה רח' הירקון 110.

ניתן להתקשר לטלפון 209222—03 או לבוא באופן אישי.

זיהוי הבוחר/ת

— על הבוחר/ת להצטייד בתעודת זהות או כל תעודה רשמית אחרת (נושאת תמונה).

חברי המפלגה נצלו את זכותכם להצביע ולהשפיע.

ועדת הבחירות המרכזית

ישיבת מרכז המפלגה

תתקיים היום, יום ראשון 16.3.86 בשעה 15.00 באולם „אהל־שם", רח' בלפור 30, תל־אביב.

סדר־היום:

1. דיון והצבעה חוזרת בתוספת לתיקון החוקה הוראת שעה שנתקבלה ע"י מרכז המפלגה ביום 27.2.86 כמפורט להלן:

1. לעמוד 2 סעיף 2 מהחלטת המרכז מיום 27.2.86 85 (א) בסניף בו מתקיימת „הצבעה מחולקת" יבחרו הנציגים למועצה כל תא בבחירות ישירות...
2. לעמוד 2 סעיף 3 מההחלטה הנ"ל 98 (א) בסניף/מחוז בו מתקיימת „הצבעה מחולקת" יבחרו הנציגים של כל תא ע"י מועצת התאים או בבחירות ישירות... לפי קביעת ועדת הבחירות המקומית.

הוועדה המכינה

שינויים במועדי ישיבות הוועדה המכינה

להלן מועדי התכנסות של הוועדה המכינה השבוע:

יום רביעי 19.3.86 בשעה 16.00 — דיון בהמלצות הוועדה לנוער המלצות הוועדה לדור צעיר.

יום חמישי 20.3.86 בשעה 09.00 — דיון בהמלצות הוועדה המדינית ובשעה 14.00 המלצת הוועדה לענייני התיישבות.

יום ראשון 23.3.86 בשעה 9.00 המלצות הוועדה לשיכון. יסוכמות הצעדי פיתוח.

כל הישיבות מתקיימות בבית מרכז המפלגה ולא כפי שפורסם קודם.

חברי הוועדה מתבקשים לעקוב אחר הפרסומים בסדר זה על מועדי הישיבות הבאות של הוועדה.

בית אבות

„נאות מרגוע"

היחיד במינו בארץ: אווירה ביתית, בריכת שחייה, 6 ארוחות מגוונות, טיפול ע"י אחיות מוסמכות, רופא ופיזיותרפיסטים.

אם באמת אכפת לך, בקר אצלנו לפני שתחליט.

08-473561 נס־ציונה

מפלגת העבודה הישראלית/המרכז

הוועדה הכלכלית־חברתית

ישיבת הוועדה הכלכלית־חברתית

תתקיים היום, יום ראשון, 16 במארס 1986 בשעה 17.00 באולם הישיבות במרכז המפלגה, רח' הירקון 110, תל־אביב.

סדר־היום:

מדיניות הבריאות הציבורית.

פותחים: **מרדכי גור** – שר הבריאות

פרופ' **חיים דורון** – יו"ר מרכז קופת חולים.

גד יעקבי, שר הכלכלה והתכנון

יו"ר הוועדה

אגוד סוכני תיירות לישראל

מתאבל על מותו של

דב אשכול (בבלה)

מחלוצי תעשית התיירות הישראלית ובוניה

תנחומינו למשפחה ולכל בית אילת השחר

אנו מודיעים בצער רב על פטירתו של חברנו

אברהם גורדון ז"ל

תנחומים למשפחה האבלה

דיירי שכון עובדי בית ברנר – ועד הבית

לציונה והילדים

למשפחות ארצי וגלעדי

ולבית יפעת

אתכם באבלכם הכבד על מותו בטרם עת של

עודד ארצי ז"ל

בית דגניה ב'

במלאת עשרים ותשע שנים למותו של

ישראל קסטנר ז"ל

תתקיים אזכרה

היום, יום ראשון ה' באדר ב' תשמ"ו 16.3.86

בשעה 16.00 בבית העלמין בנחלת יצחק.

המשפחה

לנעמי

ולכל בית אלפא

אתכם באבלכם

על

פטירתו של

ארתור בן ישראל ז"ל

בית אגרקסקו

דבר היום

מינוי טוב

דוד עברי, כיום אלוף (מיל.), היה מפקד חיל האוויר, החזור לצה"ל, אחרי פרישתו, כסגן הרמטכ"ל מתפקיד יו"ר פעיל של התעשייה האווירית, אליה חזר בתום הגיוס המיוחד. עתה הוא מונה מנכ"ל משרד הבטחון. דוד עברי הוא מאותם האנשים שאינם רודפים שררה. היא רודפת אחריו, בזכות כישוריו.

משרד הבטחון חולש על תקציב אדיר, הגדול ביותר מבין כל משרדי הממשלה. כיצד לחלק את המשאבים האלה בצורה הטובה ביותר והיעילה ביותר היא משימה ממדרגה ראשונה, ובהתחשב במצבה הבטחוני של ישראל אולי החיונית ביותר. לעברי יש כלים אישיים להתמודד עם המשימה, ואפשר לברך את שר הבטחון על מינוי מוצלח של אדם רב כישורים המתרחק מתככים, מזרקורי פרסום ממאבקים מיותרים.

גונזלס ניצח הסקרים

יש מקרים בחיים המדיניים שאומץ לב ותבונות לתקן מישגים משתלמים בסופו של דבר. דבר כזה קרה זה עתה בספרד. המנהיג הסוציאליסטי פיליפה גונזאלס שדגל לפני שנים מעטות באי־הצטרפות ספרד לנאט"ו, הבין לימים את חשיבות ההישארות בברית זו, מטעמי מדיניות חוץ ופנים כאחד. בתור ראש ממשלה הטיל במשאל העם, שנערך זה עתה, את מלוא כובד משקלו על כף המאזניים וניצח – בניגוד לתחזיות של כל משאלי דעת הקהל.

השכל הישר של רוב העם הספרדי גבר על ההתנגדות התקיפה של הניטראליסטים והקומוניסטים; על התכססנות חסרת האחריות של הימין הפרו־אמריקאי שהורה לתומכיו להימנע מהצבעה כדי לקרב את קיצה של ממשלת גונזאלס הסוציאליסטית; הוא גבר גם על ההסתייגויות של חוגים כנסייתיים מסויימים.

הישארותה של ספרד בנאט"ו יש בה כדי לחזק את האינטגרציה הפוליטית במערב של מדינה אשר רק לפני עשור השתחררה מן התלות הממושכת בגנראל פראנקו, ואשר גם לפני כן לא הצטיינה ביציבות מדינית. אך יחד עם התגברותה על מסורת של הסתגרות ובדלנות, יש בהכרעה גם כדי לסייע לבלימת מגמות אנטי־דמוקראטיות מחודשות, בעיקר מקרב הצבא. אין צורך לומר כי פרישת ספרד מנאט"ו עלולה היתה לדרבן תהליכים דומים בחולייה חלשה אחרת של הברית, כגון יוון.

מכל הבחינות הללו יש מקום לברך על הצלחת גונזאלס וממשלתו. ישראל המקיימת מזה חודשים יחסים דיפלומטיים תקינים עם ספרד, שותפה לשביעות הרצון של כל המדינות הדמוקראטיות החופשיות על ההכרעה בספרד.

חברון ותל־אביב

מאת נתן רוטנשטרייך

כבר העיר מארטין בובר כי המיוחד בתנועה הלאומית של העם היהודי, היא הציונות. הוא גם בכך שהיא קרויה על שמה של עיר – ציון, כלומר, ירושלים. טעמים שונים היו לכינוי זה, ואף שהוא מעשה של יחיד יש לזכור שגם החובבים נקראו „חובבי ציון". כנראה בגלל הדבקות המיוחדת בירושלים ובמעמדה הסמלי, ניתן כינוי זה לגיבוש הצבורי־תנועתי של שאיפות העם היהודי.

התנועה לא נקראה „חברונית", אף שחברון היא עיר אבות ומבחינת סדרי־הזמנים היא קדמה למעמדה של ירושלים כעיר דוד. אך לא רק השם, של־חברון, אינו מובע בהקשר של התנועה, אלא מפעלי ההתיישבות הראשונים שלה או של מבשריה לא כוונו לחברון. אנשי פתח־תקווה וגדרה, מרחביה, כנרת ודגניה לא הלכו לחברון כדי לחדש את פניה. אנשי תל־אביב ומבשריה, בשכונות שקדמו לעיר, נפרדו מיפו וכוננו עיר ראשונה לצד העיר, שהערבים היו בה גורם מכריע.

אפשר לתמוה איך קרו הדברים האלה ומה המריץ את המתיישבים הראשונים ואת המייסדים ללכת בדרך של קיום לצד האוכלוסיה הערבית ולא בתוך האוכלוסיה הזאת, אולם רציפות הכיוון בשלבים השונים של מפעלי ההתיישבות מלמדת שפעל כאן גורם מכוון, מנוסח או לא מנוסח.

אחד הלקחים שיש ללמוד מן התהליך הזה הוא, כי הציונות הבחינה בין תודעה היסטורית שהמריצה אותה לבין פעילות ממשית מגשימה וכונה. ההגשמה מושפעת על־ידי התודעה ההיסטורית ואלולא כן לא היתה הציונות ציונות ואולי אוגנדה היתה יורשת את מקומה של ארץ־ישראל, אולם המניע המכריע של התודעה ההיסטורית אינו מניע המעצב את המרחב הגיאוגרפי של ההגשמה הציונית. ההיסטוריה היא בעניינים אלה גורם של אוירה יותר מאשר גורם מדריך. האוירה של ההיסטוריה אינה ניצבת, בהכרח, מול הבעיה של מה אפשר. הנסיון לתת דמות לגיאוגרפיה מתרחש כאן ועכשיו והוא פתוח להתחשבות בנסיבות ובאילוצים.

ודאי שהנסיבות משתנות ותפקידה של המדיניות הוא להיאחז בשינויים מכאן ולמנוע את פגיעתם מכאן. אך כלום השתנה העניין המהותי והוא – שקיומו הציבורי של העם היהודי במדינתו יהיה קיום על בסיס גיאוגרפי־טריטוריאלי, בסיס של חברה העומדת ברשות עצמה ורוקמת את חייה בתחום שיש בו פרופורציה סבירה בין התשתית האנושית והגיבוש המדיני? הכיוון המהותי הזה של הציונות המעשית לא זו בלבד שלא חל בו שינוי אלא על־פי טבעה של הציונות אי־אפשר שיחול בו שינוי בלי שהציונות תתרוקן מתוכנה ובלי שתיקלע למבוי סתום של פיזור יהודים בארץ־ישראל. פיזור זה יהיה קיים גם אם תתנוסס מעליו תווית של חוק של מדינת ישראל.

חוק הוא מורה־דרך ליישום, ויישום חל בנסיבות הממשיות. הנסיבות הן של העם היהודי מכאן ושל העם הערבי מכאן. האמת המרה היא, שככל שגוברת העוצמה הממשית ואפילו המילולית של הציונות, גוברת במקביל וכתוצאה מכך גם העוצמה של הלאומיות הערבית. בין הנסיבות הממשיות – שהן היסטוריות ומן ההכרח שיהיה להן גם מצע גיאוגרפי – יש למנות את התגברות הלאומיות הערבית. עוורון הוא שלא לראות עד כמה ההגשמה הציונית ממריצה ומעוררת את הלאומיות הערבית.

תל־אביב נפרדה מיפו גם כאשר נמצאה כיפה משותפת לשתי הערים. אין לעשות את תל־אביב לגרורה של חברון. מבחינת ההיסטוריה, כתהליך בזמן, חברון קודמת לתל־אביב. אולם מבחינת ההיסטוריה כסך־כל הנסיבות הממשיות שבהן פועלים בני־אדם ממשיים ושאין מהן מפלט, תל־אביב היא גיבוש של הרצון להתקיים קיום מיוחד. המיוחד הוא גם נפרד – גם מבחינתנו וגם מבחינת הערבים.

הזורעים ברינה בדמעה יקצורו

מאת טדי פרויס

אנשי „חירות" קוצרים עתה את הזרע שטמנו בהשראת מנחם בגין

טועים אלה שדיווחו כי „חירות" נותרה ללא אבא. להיפך. רוחו של האב שרתה על הוועידה, ולא באמצעות הבן, אלא בדמות האב אוריגינל.

מה שהתרחש בשלושת ימי הטראגי־קומדיה היה המשך ישיר לתרבות, לסגנון ולתוכן שמנחם בגין שתל בתנועה מאז היווסדה. אם דוד לוי מצא כי הארועים היו „חסרי תקדים" ונגדו את הרוח שנשבה מאז ומקדם ב„חירות", הרי בנוסף על מעלותיו האחרות הוא ניחן גם בזכרון מעולה: בוועידה השמינית (1966) הוצגו סצינות דומות לאלה שהועלו על בימת מרכז הקונגרסים, אולי לא באותה מידה של חריפות ועוינות. מנחם בגין ב־1966, ב„כפר־המכביה", כמעט הודח על־ידי שמואל תמיר. המאניפולאציות והאינטריגות לא היו פחות מכוערות, על כל פנים לא בהרבה, מאלה שבוועידה האחרונה. ההיסטוריה חזרה על עצמה בדיוק כמעט נמרץ: המהומה התחוללה סביב השליטה בוועדת המנדטים: המסך ירד על האופרטה מקץ חודשים מעטים, עם גירושו של תמיר מהתנועה, לאחר פרסום מכתב ב„הארץ" (כנראה מזויף), שאחד מאנשיו כתב כביכול נגד מנחם בגין.

מקץ שש שנים נסתיימה הוועידה ה־11 בבניין רומה, עם הדחת עזר וייצמן, שביקש לרענן מעט את מוסדות התנועה. כאז כן עתה ראתה בכך המשפחה הלוחמת נסיון בלתי דמוקרטי, כי מה פתאום יינתן לחדשים־צעירים להתיישב ליד השלאכטה הפולנית הוותיקה?

ההבדל הוא רק בתפקיד שמילא מנחם בגין. בוועידות הקודמות הוא שיחק על הבמה בתפקיד הראשי; בוועידה הזו הוא נותר כבמאי מאחורי הקלעים, שבשלט־רחוק מטאפיזי כיוון את הארועים. כדי להוסיף שמן למדורות הקנאה, הקנאות והאיבה האישית, שלח בגין מכתב־תמיכה (כפה) ביצחק שמיר. בכך ליבה את השנאה, את המתיחות הבין־עדתית ואת שגעון הגדלות (דברי יצחק שמיר) של אחד הטוענים למלוכה. המכתב היה מה שהיה התפוח שנועד „ליפה ביותר" והוטל בידי אלת־המריבה אריס למשתה שנעדרה ממנו ואשר גרם למלחמת טרויה.

כי שיגלה שמחה לאיד, השמחה האחרונה שנותרה לעם ישראל מאז עלה בגין לשלטון, יחטא. למרות הגרוטסקה של תנועה, שבמשך שלושה ימים לא הצליחה לעסוק בכלום מלבד עצמה, ועידת „חירות" היתה טראגדיה: לא ל„חירות", אלא לעם היושב בציון. ההמון שהתאסף בבנייני התערוכה מייצג יותר משליש מעם ישראל במולדתו המתחדשת־מתיישנת, וההנהגה שהשמיצה, לכלכה והכפישה את עצמה, היא כמחצית ההנהגה של מדינת ישראל. הטראגדיה היא כי יכולתה וכשרונה בוועידה עולים על יכולתה וכשרונה בממשלה, וקודם־לכן באופוזיציה: בנסיונות לפוטש, הסתת המונים, קרן תל־חי, כלכלה נכונה, „לביא", ומלחמת לבנון. זהו סיכומה של „חירות" מאז עלתה מהמחתרת, וסיכום זה לא השתנה, רק החריף מעט, בוועידה האחרונה.

אם היה חידוש בוועידה ופלא שדוד לו הרגיש בו, זה היה ניפוץ האגדה כי „חירות" היא מעונם של בני עדות המזרח. נימות וביטויים גזעניים היו לחם חוקה גם בעבר. את הביטוי „הוא מבית שאן" טבע מנחם בגין, לא עו"ד ראובן ריבלין מ„בית"ר" ירושלים. על „האיש מבית שאן" התבטאו בלגלוג מרדכי ציפורי ורוני מילוא (האחרון התנצל), בעת התמודדות על כס ראש־הממשלה ב־1983, אחר ה„יעקב אני לא יכול יותר". אז עקרו ההתבטאויות בשקט, אך הפעם התפוצץ המטען העדתי. הדיבורים על „מאפיה" ו„עדת הפושעים" מורים, כי השלאכטה איבדה את שארית בטחונה והסירה את כפפות המשי המחוררות השקופות מעל ידיה.

האם ילמדו דוד לוי ובני עדתו את הלקח? עתיים ממנו הסיקו מזמן את המסקנה, כי תנועתו של האמנציפאטור בגין אינה ביתם, והלכו לייסד תנועה משלהם תמ"י. בעלי האשליות נשארו עם יורשיו של בגין בתקווה להשתלב. היתה זו תקוות־שווא. בשום תנועה־מפלגה אין בני עדות המזרח מקופחים, ביחס למספרם, כפי שהם ב„חירות", ואחר מאורעות השבוע שעבר אין עוד להסתיר אמת מרה זו. זה החידוש היחיד: כל השאר כבר היה. אולי הממדים והעוצמה היו קטנים מעט יותר.

מזכ"ל מפלגת העבודה עוזי ברעם תיאר דברים כהווייתם: תנועה שראשיה כל השנים הסיתו נגד יריבים פוליטיים, אסור שתתפלא אם השנאה שהפיחו נגד אחרים תפגע בהם עצמם. אנשי „חירות" קוצרים עתה את הזרע שהם טמנו בהשראת מנחם בגין. גם אם הוא איננו, השראתו נשארה. ל„חירות" נותר אבא, רק ש„חירות" הלא־מיותמת אינה יפה משהיתה בנוכחותו.

עוד ניפגש מחר עם בנינו בגולן

מאת דן אבידן

אסד יודע להעריך את עוצמתו ועדיפותו של צה"ל על פני הצבא הסורי, מה שמפחית – אך לא מונע – סכנת מלחמה

שני ארועים נתנו באחרונה הזדמנות בידי הנשיא אסד לנאום בפני האומה הסורית והערבית, ולהזכיר למי ששכח את עיקרי תפישתו ביחס לניהול ענייניה הפנימיים של סוריה ודרך מאבקה בישראל. אסד נשא את נאומו הראשון, במרוצת השבועיים האחרונים, ב־27 בפברואר, בפני מושב הפתיחה של הפרלאמנט הסורי החדש. הוא הקדיש חלק ניכר מנאומו לשאלות הנוגעות למערכת הבחירות לפרלאמנט – שאינו אלא חותמת־גומי של משטר המיעוט העלאווי – ולהצגת בעיותיה הכלכליות של סוריה.

אסד טען, כי סוריה עדיין ניצבת בפני קשיים רבים, ביחוד בתחום הכלכלי. הוא קרא לעם הסורי לתת כתף להבראת המשק, על־ידי העלאת פריון העבודה, צמצום הצריכה הפרטית, והפחתת היבוא. בעניין הסכסוך עם ישראל, חזר אסד על עמדותיו המוכרות באשר לתכונות ההתפשטות של הציונות והסכנה הניצבת בפני כלל האומה הערבית מצד ישראל. הוא חזר על עיקרי מדיניותו, לפיה על הערבים להתמודד עם ישראל מתוך עמדת כוח, באמצעים כוחניים ומדיניים, כדי לכפות עליה נסיגה מכל השטחים שנכבשו ב־1967 ולסלול את הדרך להקמת מדינה פלשתינית בשטחים.

אסד גם הפנה קריאה מיוחדת לתושבי רמת־הגולן הערבים, ואמר להם: „אתם אחינו ובנינו בגולן, תנוח דעתכם. מולדתכם במצב טוב. אין מה לדאוג לגבי הגולן, שכן 12 מיליון אזרחים סורים יכולים להשיב את הגולן. אין לנו כל חשש או פקפוק בעניין זה, ואם הישראלים פועלים להכליל את הגולן בגבולותיהם – הרי אנו נפעל לכך שהגולן יהיה במרכזה של סוריה, ולא בגבולותיה. על ישראל לזכור את האגרת ששלח בגין לסאדאת לפני ביקורו בירושלים, שבה הוא כתב כי האוייב (של ישראל) מגיע תמיד מהצפון". אסד הוסיף ואמר שהתקריות שהיו לאחרונה בין תושבי רמת־הגולן וכוחות הבטחון הישראליים, לרגל ביקורו של ראש הממשלה פרס בגולן, „רק יגבירו את שנאת הסורים לאוייב (הישראלי) ההיסטורי ואת נחישותם להילחם בו עד הסוף. ההיסטוריה עוד תכתוב כי הגולן היה שיאה של שואה של הישראלים".

חלק ניכר אחר בנאומו הקדיש אסד למצרים. הוא תאר את גל המהומות האחרון במצרים כהתפרצות של זעם עממי נגד הסכמי קמפ־דייוויד, הכובלים את ידיה של ההנהגה המצרית ופוגעים בריבונותו של עם זה. אסד הפנה קריאה לנשיא מובארק שלא לזלזל בהלכי־הרוח המיליטאנטיים של עמו ולקרוע לגזרים את הסכמי קמפ־דייוויד. הוא חלק שבחים למובארק על תקופת היכרותם בעבר, בהיותו קצין מצרי פטריוטי שרחש שנאה לישראל והיה מוכן להילחם בה.

אסד שלל את הטענה שמובארק צריך לחשוש מביטול הסכמי קמפ־דייוויד משום שישראל עלולה לכבוש מחדש את חצי־האי סיני, או משום שהברית בין מצרים ובין ארה"ב עלולה להיפגע. למעשה, קרא אסד למובארק לבטל את חוזה השלום עם ישראל, ולהתייצב מחדש בחזית אחת עם סוריה כדי להילחם בישראל מעמדת כוח. אותם מנהיגים ערבים, בכללם מובארק, המתעקשים לתאר את ישראל כחיה הדורסת שאין טעם להתמודד עימה, לא עכשיו ולא בעתיד, כמו בפי אסד „מנהיגים תבוסתניים או חורשי־מזימות נגד האומה הערבית".

כדרכו בנאומיו האחרונים, שיבח אסד גם בנאומו ב־27 בפברואר את פעולות הטרור שמבצעים השיעים וגורמי השמאל בדרום לבנון נגד ישראל, ובפרט את מעשי ההתאבדות, שכונו בפיו „מות קדושים על קידוש השם" („שהאדה"). הוא הבטיח המשך סיוע לארגוני הטרור בלבנון, עד אשר ישראל תפנה כל שעל מאדמת לבנון. אסד הציג את הטרור השיעי כ„מצפון האומה הערבית" והוכחה ליכולתם של הערבים לגבור על ישראל בכוח הזרוע.

בנאומו ב־8 במארס, בפני הוועידה הכללית של התאחדות הפלאחים הסורית, במלאת 23 שנה להפיכת מפלגת הבעת' בסוריה, חזר אסד, אם כי בנימה פחות בוטה, על עיקרי השקפתו בנושאי החוץ של סוריה. אסד הרחיב את הדיבור על תפישת האיזון האסטרטגי של סוריה מול ישראל. הוא הסביר שהחתירה לאיזון אסטרטגי כוללת את כל תחומי החיים, לא רק את התחום הצבאי. אסד הזכיר, שסוריה צעדה כברת־דרך לעבר איזון אסטרטגי, אולם הוסיף ואמר, „שזה תהליך ממושך שאיננו מתממש בן־לילה, ומחייב זמן ומאמץ מתאימים".

אסד הצהיר, שסוריה תמשיך במדיניות האיזון האסטרטגי גם בתנאי צנעה בגלל משבר כלכלי ומתוך נכונות להקריב את כל הקורבנות, „כדי לא להשאיר שום פירצה שדרכה יוכל להסתנן האוייב, וכדי שנוכל להיות מוכנים וחזקים לבלום את שאיפות ההתפשטות של ישראל". שוב הוא העלה על נס את המתאבדים הלבנונים, הסורים והמצרים, שהקריבו את חייהם למען גירוש צה"ל לדרום לבנון. לסיום, היפנה אסד קריאת ברכה לתושבי הגולן, „פלשתין" ודרום לבנון, ואמר להם: „עוד נפגש מחר עם בנינו בגולן, בפלשתין ובדרום לבנון, בעת הנצחון (על ישראל) בעזרת האל".

הרעיונות שהשמיע אסד בשני נאומיו האחרונים אינם חדשים, אולם יש להתייחס לאיומיו בדאגה, ומכמה סיבות. ראשית, אסד מוכר כמנהיג מיליטאנטי שחרת על דגלו, ברוח למנהיגיה הקודמים של סוריה, מלחמת־חורמה בישראל. שנית, אסד נוקט זה כמה שנים הכנות מעשיות לצורך השגת איזון אסטרטגי עם ישראל, שתכליתו להביא את סוריה למצב צבאי כזה, שתוכל לפתוח במלחמה נגד ישראל.

לתכלית זו הכפיל הצבא הסורי את מספר חייליו בשנים האחרונות וקלט אמצעי לחימה חדישים ומתוחכמים, כגון: טילי קרקע־אוויר, קרקע־קרקע, וטילי־חוף ארוכי־טווח, מטוסי הפצצה משוכללים, צוללות ומאות טנקים וקני ארטילריה. יתרה מזאת, רוב הצבא הסורי ערוך כיום במרחב המשתרע בין דמשק לאיזור רמת־הגולן, והוא מסוגל לפתוח במלחמה נגד ישראל ב־24 עד 36 שעות.

שלישית, אסד תומך באופן שיטתי בקבוצות הטרור הלבנוניות והפלשתיניות הלוחמות נגד ישראל מגבול לבנון. הסורים מסייעים לקבוצות טרור אלה ולעתים אף יוזמים בעצמם את הפיגועים נגד חיילי צה"ל ונגד יעדים בצפון הארץ. ידוע, למשל, שהחוליה מארגון חואתמה, שניסתה לחדור לאחרונה לצפון הארץ מגבול לבנון, התאמנה בבסיס המחבלים במעלולה שליד דמשק, וחבריה הובלו לשטח לבנון, עד לאיזור השוף, על־ידי מורי־דרך סורים. תמיכתו הנחרצת של אסד במלחמת הטרור נגד ישראל מגבול לבנון יוצרת דינאמיקה של מחויבות מצידו, לפתוח במוקדם או במאוחר בחזית שניה נגד ישראל ברמת־הגולן. ואכן, יש סימנים המורים על כוונת הסורים לאפשר לקבוצות לבנוניות ופלשתיניות לפעול נגד ישראל מהגבול בגולן. האבדות שספג לאחרונה צה"ל בדרום לבנון, והעובדה שמצב הבטחון בגבול הצפון איננו נשמר במאת האחוזים, עלולים אף הם להשפיע על אסד להחריף את המאבק נגד ישראל כדי להתישה.

עם זאת, יש כמה גורמים העשויים לבלום הרפתקה צבאית סורית נגד ישראל. גורם ראשון הוא אופיו של הנשיא אסד, המוכר כמנהיג זהיר ושקול ולא כהרפתקן, בדומה לקולונל קדאפי. גורם שני, אסד התנסה בעבר בעימותים עם צה"ל, והוא יודע להעריך במידה רבה את עוצמתו ועדיפותו על־פני הצבא הסורי. שיקול זה יכול להוות גורם מרתיע מפני התקפה סורית יזומה. עם זאת, קשה להעריך מה מידת ההשפעה של גורם ההרתעה של צה"ל על מדיניותו של אסד, כפי שקשה היה להעריך ב־1973 את השפעת גורם זה על מדיניותו של הנשיא סאדאת.

גורם חשוב נוסף העשוי לבלום מהלך צבאי סורי נגד ישראל בטווח הנראה לעין, הוא המצב המדיני בעולם הערבי. אסד טרם השיג תנאים מדיניים מתאימים, כדי לרצות להסתבך בהרפתקה נגד ישראל. כיום אין הוא יכול לצפות לסיוע של מדינה ערבית כלשהי, או סיוע של צבא עיראק, שכן עיראק ואיראן עסוקות במלחמה. ההתקרבות הסורית־ירדנית עדיין לא הגיעה לכלל שיתוף פעולה צבאי ביניהן נגד ישראל. על־כל־פנים, יש כרגע סימנים לכך, שלאחר נאומיו המשלהבים של הנשיא אסד והתגובות עליהם בישראל, ניסתה סוריה להרגיע את האווירה המתוחה. לא במקרה טענה ההסברה הסורית בימים האחרונים, כי אסד לא התכוון בנאומיו האחרונים לאיים בפתיחה במלחמה נגד ישראל, וכי מדיניות האיזון האסטרטגי של סוריה היא מדיניות הגנתית נוכח המגמות התקפיות בישראל.

לישראל אין, למעשה, ברירה אלא להיות בין שתי אפשרויות: האחת, שהסורים ירחיבו את מעגל האיבה מלבנון לעבר רמת־הגולן, יותר במוקדם מאשר במאוחר. ואפשרות שניה, שהסורים ימתינו זמן ארוך, עד שהתנאים יהיו טובים יותר, הן מבחינה צבאית והן מבחינה מדינית, לפתיחה במעשי איבה. מכל מקום, קריאת ההנהגה בישראל נגד שאננות ביחס לכוונותיה של סוריה היא במקומה, ואסור שהזמן יקהה קריאה זו.

חופשיים, חילוניים ולא דתיים (ב') / מאיר בראלי

אורח חיים חופשי

הבעיה הקשה של היהודים החופשיים בימינו היא בעיית אורח־חיים, התנהגות במצבים מיוחדים – אבל ושמחה, חג ויום אבל. אין לנו דפוסים של חג, שנוכל לומר לעצמנו שהם טובים בעינינו יותר מדפוסי החג הדתיים. החג, מטבעו, אוהב מסורת, ואין זה מקרה שהמצרים הקדמוניים, למשל, שהשתמשו כל יום בכלי־מתכת, נהגו להשתמש בכלי־אבן בימי חג, כי כך נהגו אבות אבותיהם לפני קיום המתכת בשימוש האדם. ואילו אצלנו, כל ההגדות הקיבוציות נקלטות בקושי רב, והראיה: לא נתגבשה הגדה מקובלת אחת. זאת, אף־על־פי שיש בהגדה של פסח המסורתית דברים אחדים הצורמים לאוזן של אדם מודרני, הומאניסט.

אעיד על עצמי שאני חופשי לגמרי ביהדותי. אף־על־פי־כן, כשאני עולה לקברות הורי בימי השנה (לפי התאריך העברי דווקא), אני אומר „קדיש", אם כי למלים הארמיות שלו אין משמעות רגשית רבה בשבילי. כל המשמעות היא שאני מודע לקשר שבינך לבין מוות. אין אני מקפיד על הדין, ולא מפריע לי אם יש מניין סביבי או אין, אבל אני אומר „קדיש", משום שאין לי דרך אחרת להביע את שאני חש כלפי זכרם של הורי.

אני משוכנע שעצמאות היהודים בימי הבית השני הושגה בחירוף נפשם ועוז רוחם של היהודים שנאספו סביב האחים החשמונאים. עזרה להם אמונתם באל. אני ספקן גדול לגבי עזרתו של האל עצמו. הוא לא נענה לרבי עקיבא בכבודו ובעצמו, כשביקש עזרה לבר־כוכבא. בכל זאת, כלל לא מפריע לי שבכל מסיבת חנוכה שרים „מעוז צור ישועתי". חובה

ב"ל כצנלסון. התנגדות לאכילת בשר חזיר

עלינו להבין שיש כללי־התנהגות, ביחוד בחג ובמועד, שאין להם משמעות אמונתית לגבינו, אבל מוטב לנו לא להתעלם מהם, ולו רק מפני שאין לנו עדיין כלי ביטוי טקסים אחרים, שלא יהיו מלאכותיים ומגוחכים בעינינו, וגם משום שיש ערך תרבותי עצום לרציפות היסטורית, לשורשים תרבותיים. אדם חופשי לא יקפיד על חמץ בפסח, אבל הבה נלמד לבנינו איך הקפידו על כך יהודים במשך אלפי שנים.

מופרז מאוד לצפות מיהודי חופשי שיצום באדיקות „כל נדרי" עד „נעילה" של יום הכיפורים (ואגב, יש לי הבנה רבה יותר ליהודי חופשי הצם ב„תשעה באב", מאשר לכזה הצם ביום הכיפורים כדי לכפר על עוונותיו), אבל אסור בהחלט לוותר על ידיעת העניין, על ליכוד משמעותו המיוחדת של יום הכיפורים במשך דורות רבים כל־כך. אלה תולדות עמנו.

אני יודע שיש רבנים נאורים המוכנים להרצות, בדרך מושכת לב, על מנהגי היהודים בפני לא־דתיים, בתקווה לשבות את לבם. אין אני פוחד בהם כלל: החשש מפני „החוזרים בתשובה" הוא שונה לגמרי ויידון לחוד. כדאי לנו להסתכן שיהיו אחדים שיפקחו ויסגרו עיניהם לכל מה שאינו כתוב בתורה, ובלבד שהרבים יקבלו את היפה, התרבותי, השורשי שביהדות.

אמר לי פעם אדם שהיה חופשי לגמרי בדעותיו ובקיא גדול ביהדות, על רבדיה וגילוייה השונים, כי הרוצה לראות את היפה שביהדות ילמד סדר מועד בגמרא: המחפש את החוכמה ואת ההגיון החד – ילמד סדר נזיקין; ואילו מי שנחוץ לו נפשית לראות את הזוהמה שביהדות – ילמד סדר נשים.

בדברים קצרים אלה נאמר הרבה מאוד. יש בכך הכנה לבעיה שלנו, החופשיים, בעניין חג ומועד: יש כבוד לבניין ההגיוני של ההלכה היהודית, שבזכותו תלמידי ישיבה היו מצליחים, תוך זמן קצר יחסית, לסגל לעצמם בקיאות ב„חוכמה החיצונית": ויש בהם ביקורת חד־משמעית על העוול החמור כלפי „שעשני כרצונו", ולא חשוב מכל התירוץ שהדברים נחקקו לפני אלפי שנים – כשבשום אומה ולשון לא היתה הבנה לשוויון המינים. חשוב שהדתיים רוצים שאנהגו נהיה כיום לפי כללים שנקבעו לפני אלפי שנים, לפי אבות־כדה רעיוניות שהיו שרירות בימי קדם. ואומרים לנו שזוהי פקודה אלוהית: בסיבה כופים את האשה העבריה לחוקים נפלים בחוק הנישואין והגירושין.

אכן, במלחמת היהדות החופשית (ובזה שותפים לה גם סתם לא־דתיים), חייב לתפוס מקום ראשון במעלה המאבק למען שוויון האשה, למען חירות האשה.

תנועת העבודה והדת

יחסה של תנועת העבודה אל הדת ואל המסורת היהודית הוא מורכב למדי, מכיוון שיש התייחסויות שונות של אישים, הוגים ומורים שונים בתנועת העבודה. זלמן ארן ניסה פעם לבטא במשפט תמציתי את עמדתו־הוא בעניין זה, ועמדתו היא מעין מכנה משותף או „זרם מרכזי" בתנועת העבודה. הוא אמר: „נתנגד לקלריקליזם, נכבד את הדת ונאמץ את המסורת". יש היום, אולי, קושי סמאנטי עם הגדרתו של ארן, כיוון שהזרם הקונסרבאטיבי, שיש לו גם סניף בישראל, נקרא בישראל „מסורתי", וארן לא התכוון כלל לזרם זה או אחר, אלא למסורת התרבותית של עמנו.

מורכבות היחס של תנועת העבודה לדת קשורה בעובדה, שיש לגורמים השונים בתנועה יחס שונה אל הדת. „השומר־הצעיר" (ואח"כ מפ"ם) הפליג לעתים בהתנגדות לכפיה דתית לאנטי־דתיות לוהטת. באשר לתנועה הבוגרת של מפא"י, „אחדות־העבודה" ו„הפועל־הצעיר", היתה, לפי התרשמותי בקריאה ובשמיעה, יותר נטיה פרו־דתית דווקא ב„אחדות־העבודה" הסוציאליסטית מאשר ב„הפועל־הצעיר" העממי, שנזהר בהגדרות סוציאליסטיות. הדבר בלט ביחוד בעמדות של ברל כצנלסון, שלא תמיד אפשר היה לקבוע היכן נגמרת נאמנותו להסכמים עם „המזרחי" והיכן מתחילה התייחסותו התרבותית כ„אדם יהודי" (כהגדרתו של יוסף חיים ברנר את ברל כצנלסון); התנגדותו לאכילת בשר חזיר, למשל, לא היתה קשורה להסכמים פוליטיים עם הדתיים או לכל דבר אחר זולת קשר לתולדות ההתנגדות של יהודים לבשרה של „הבהמה הטמאה". אין פירושו של דבר בהכרח, שברל כצנלסון היה תומך בחקיקה לאיסור החזיר בישראל, מכיוון שיש טעם בטענה שההתנגדות ההיסטורית היהודית לבשר חזיר קשורה דווקא בהתנגדות לכפיה, שרצו לכפות על יהודים לאכול בשר זה. מכל מקום, ודאי הוא שברל לא אכל בשר חזיר, רצה שיהודים לא יאכלו בשר חזיר והיתה לו דעה מאוד לא מחמיאה על יהודים מגדלי חזירים.

מי שמצוי אצל דעותיהם והתייחסויותיהם של ראשי תנועת העבודה בדורות הראשונים שלה, הגיע קרוב לוודאי למסקנה, שחל שינוי של פתיחות לקראת הדת, מנהגיה וטקסיה לאחר השואה. בשואה נשמד ההווי של היהדות החרדית של מזרח אירופה, וכל יהודי כואב זאת. היו שסברו שגם הזדקנותם של אנשים מביאה אותם לפיוס עם אמונת ילדותם. אולי. מכל מקום, קל להבחין בביטול האיבות כלפי הגורמים היהודים שהשואה הכחידה. אחרי שלא נותרו עוד יידישיסטים לוחמים, חלה רגיעה במאבק של חסידי העברית עם הלשון שהיתה מדוברת בפי יותר יהודים מכל לשון אחרת. אפילו היחס ל„בונד", שהיתה בו... לא... מעט רקעות „אנטי־ציונית", השתנה לטובה וזוכרים לו יותר את עמידתו מאשר את איבתו לציונות. גם את יחסו של „הבונד" לדת אין נוטים לזכור. כידוע, הביטוי המלגלג „אוכלי חלב" מתייחס ל„בונד", אשר יריביו טענו שבאיבתו לדת הוא מוכן לאכול חלב, מפני שזה מאכל לא כשר.

אגב, הרצון להסתייג ולהיזהר מהאנטי־דתיות של „הבונד", מ„אכילת חלב" בגוונה זו, תרם גם הוא להתקרבות חוגים ציוניים, לרבות ציוניים־סוציאליסטים, אל הדת, לפחות גרם הדבר לסלידה מאנטי־דתיות לוהטת.

הסימפאטיה אל הדת קיימת גם בזכות אנשים שהסתכלותם היהודית רחבה מאוד ועמוקה מאוד, והם חוששים, במודע או בלא־מודע, שוויתור כוללני של החברה הישראלית על הדתיות ירוקן מתוכן חלק ניכר מהסתכלותם. המדובר באנשים שיכולתם להשפיע גדולה מאוד ואחרים מהם אינם מבחינים בין ליכוד היהדות לדתיות. בעניין זה למדתי דבר מעניין מאבא־מורי. הוא היה יהודי חופשי לגמרי, ועם זאת למד יהדות כל ימיו וגם התרועע לשם כך עם רבנים. הוא נהג לומר, שהביטוי העברי „דע את אדוני", כמשמעותו לגבי יהודי חופשי הוא כפשוטו – דע את תורת היהדות, למד אותה, הבן אותה והסק מסקנותיך אתה.

אגב, החלקים הלא־דתיים האחרים בציונות דומים בעניין זה לתנועת העבודה, ויש בתוכם הכל, מיצחק גרינבוים ועד מנחם בגין. אשר לראשון, סופר עליו שראו אותו פעם יושב במסעדה כשרה וכששאלוהו מה עושה יצחק גרינבוים במסעדה כשרה השיב: „אני אוכל פה רק ביצים". מנחם בגין היה הקיצוני שבחסידי הוויתורים לדתיים, וקשה מאוד לקבוע אם הוא עשה זאת מפני שהבין שהדרך לשלטון, שלו ושל תנועתו, מחייבת ברית הדוקה עם המפלגות הדתיות והחרדיות, וכן רכישת קולו של הבוחר הדתי והדתי־לאומי, או שזיקתו לבית אביו ולמה שהיה שם, הובילה אותו עצמו אל קרבת הדתיים.

מכל מקום, ברוויזיוניזם, כמו בציונות הכללית, היו אפיקורסים קיצונים והיו שניסו להתרצות לדת ולדתיים. אשר לז'בוטינסקי, הרי בצעירותו היה רחוק לגבי הדת, אולם צרכיו הפוליטיים, לרבות רצון להגיע להבנה עם „אגודת־ישראל", כאשר הוא והם היו מחוץ להסתדרות הציונית, הובילוהו בדרך שאחר־כך מנחם בגין הרחיק לכת בה.

לגבי כל האישים והתנועות, לא יקל להפריד בין העקרונות הפרו־דתיות שהם פיתחו בתוך עצמם בצד אחד, והצרכים להסתדר עם הדתיים בצד שני.

ט.וו.א – אל ובתוככי ארה"ב

ט.וו.א-ממשיכה לטוס למרחקים.

למרות שביתתם של חלק מדיילי ט.וו.א אנו שמחים להודיע שחזרנו לשירות טרנסאטלנטי מלא לארה"ב. בדבר פרטים בקשר ללוח זמנים מלא של ט.וו.א חייגו 03-651212

מובילה לאורך כל הדרך לארה"ב

صورة من الأصل

صكنا من الأمل

מכתבים למערכת דבר

מהפכה תחבורתית בתל־אביב

בתל־אביב מתחוללת מהפכה תחבורתית־סביבתית. מן הראוי לעודד את מבצעיה מהנימוקים הבאים:

• הופסקה האנרכיה שנגרמה על־ידי החניה הפראית הבלתי־חוקית. בו בזמן נוספו חניונים מוסדרים.

• תחזות לסינדול רכב שאסם מעברי חציה, צמתים, תחנות הסעה של אוטובוסים, חניות נכים, ושפלש למדרכות שנועדו להולכי רגל – הוקל העומס על עורקי התנועה הצרים של הכרך.

• זרימת התנועה בעיר השתפרה. פקקי התנועה פחתו. האוטובוסים נעים מהר יותר. מספר התלונות של נוסעים בתחבורה הציבורית פחת.

• תאונות הדרכים בתל־אביב פחתו במידה רבה.

• נבלם הבזבוז המשווע של דלק וקטן הבלאי של המכוניות ואביזריהם ונחסך זמן יקר.

• האוויר סופג פחות כזהמים רעילים ומשחירים וקטנו הרעשים.

איכות החיים והסביבה נשכרת. נעשה הצעד ההכרחי לעצירת ניוון מרכז המטרופולין.

– התקנת המדרחוב בחלקו הצפוני של רחוב נחלת־בנימין היא התחלה מעודדת. עמדה לי הזכות לפרסם בעתונים בשלהי 1972 שני מאמרים שהיו הראשונים בישראל שצידדו בסגירת רחובות לפני רכב למען רווחת הציבור והחייאת מרכז העיר. תל־אביב פיגרה רבות בשטח זה. עתה החלה התזוזה המתחייבת מהמציאות.

בעלי רכב פרטי (אני נמנה עם קבוצה זו) חייבים להסתגל לתנאים החדשים. אסור שאגוצנטריות מופרזת תכריע בנידון שאם לא כן איש מאתנו לא רק שלא ימצא בעיר חניה אלא שלא יוכל להגיע עדיה.

יוסף תמיר
יו"ר ההנהלה
"חיים וסביבה" – איגוד־גג
תל־אביב

להצביע נגד התקציב

קראנו בעתונים כי מזכיר ההסתדרות הח' ישראל קיסר, רפאל אדרי – יו"ר סיעת המערך בכנסת ואורה נמיר הבריזו, כי לא יצביעו בעד תקציב הממשלה.

תמה אני, האם רק הם בסיעת המערך בכנסת והיכן שאר 40 החברים? האם ליבם שווה עם תקציב העושק את דלת העם, הגימלאים ואינו נוגע כהוא זה בשכבות שהתעשרו מתעתועי המדיניות הכלכלית של הליכוד.

למה חברי הכנסת ממפלגת העבודה ישאירו את ישראל קיסר בודד ולא יתנו גם הם ידם לדחיית תקציב זה.

הנה קיימה ההסתדרות שביתת אזהרה נגד מדיניות הממשלה. לו בראש המדינה עמדה ממשלה אחרת היה צעד זה מובן ומתאים. אבל ממשלה הקיימת בתמיכת נציגי ההסתדרות ואינה ממלאת תפקידה, על אלו שהקימוה להפילה ובהקדם.

אבל למען שישראל קיסר לא יישאר בודד במערכה הריני מציע להצמיד לכל חבר כנסת מסיעת המערך 4־5 חברים שילווהו ויבטיחו שלא יצביע בעת התקציב.

הכל נפגע במשק: חברת העובדים, המושבים, הקיבוצים, מפעלים יצרניים ומה לא? על המלחים – ביניהם, אנשי קיבוץ ומושב, האיגוד המקצועי, אנשי מספנות ישראל ומפוטרי אתא – לקרוא באוזני חבר הכנסת את מצע המערך לבחירות בענייני כלכלה ופיתוח המשק.

זה יהיה מבצע אמינות שיצלצל חזק ויגיע לכל פינה בארץ.

למען תיקון דרכי הדמוקרטיה והבחירות הכלליות בארץ כארץ הייתי מציע שראשי הרשימות של שתי המפלגות הגדולות בארץ ייבחרו בבחירות מוקדמות במניפי המפלגות ולא על ידי מרכזיהן, שהצבעת חבריהם אינה משוחררת מלחצים שונים ולכן אינה משקפת דעתם של רוב חברי המפלגות. זה יהיה מבצע דמוקרטי משכנע, ימנע פיצול ויהיה צעד לקראת דמוקרטיה ישירה. איש הציבור חבר המפלגה יודע שהוא קובע בהצבעתו מי יעמוד בראש הממשלה אם מפלגתו תזכה בבחירות.

דבר זה יכול גם לרפא הרבה מהנגעים שדבקו בחברתנו כתוצאה מסדרי שלטון בלתי־תקינים ובחירות שאינן בתאימות עוד לתקופה בה אנו חיים.

צבי שחורי
הזורע

הוקמה ועדה לבדיקת הנושא

מכתבו של החבר אריה בן־גוריון מקיבוץ בית השיטה ("דבר" מיום א' 2.3) תחת הכותרת "הנוער העובד והמדריך הנכה" הוא תגובה אחת מני רבות שהגיעו אלי והמתייחסות לכתבת "כלבוטק". בטרם אגיב למהלכים אותם נקטתי, עלי להעיר להערותיו של הח' בן־גוריון המתייחסות למזכ"ל הנוער העובד והלומד:

א. המקרה המצער אירע שלא בתקופת כהונתו של המזכ"ל הנוכחי.

ב. חברת הביטוח בה היתה מבוטחת תנועת הנוער העובד והלומד – קרסה. אחרת ייתכן היה מקום לממן מימוני ביניים.

ג. מטבעה של כתבה טלוויזיונית לבקש תשובות מיידיות – ובכך היא מקפחת את המשיב. מתוך היכרותי את תגי מירום – מזכ"ל הנוע"ל – מבצעים חינוכיים הם מסר בדרך חשיבתו התנועתית.

ד. מיניתי ועדה מיוחדת בה חברים: גדעון שגיא (יו"ר) – ראש אגף מינהל ותכנון בוועד הפועל, אורי אגמי – יו"ר רשת "עמל" וגדעון בן־ישראל – ראש אגף ארגון ומועצות פועלים. מבין תפקידי הוועדה: להמליץ לפני כיצד לפעול במקרה הספציפי ולהתוות דרך בענייני ביטוח ובטיחות בכלל.

ה. ביקשתי מ"כלבוטק" פרסום הקמת הוועדה וסוכם, כי לעת הגשת הממצאים אלי ידווח הציבור דרך הטלוויזיה.

יעקב ישי
יו"ר האגף לצעירים, נוער, סטודנטים וספורט

לא להסתמך על "מה יאמרו הגויים"

ביקרתי בסאלט לייק סיטי שבארצות הברית, בירת ממלכת המורמונים. ראיתי את אושרם, כוחם וגם קראתי את חוברות התעמולה שלהם.

לא נחוץ להיות דתי או חילוני כדי "להתנגד". אמנם, יש לנו מדינה (דמוקרטית) אבל היא עדיין צעירה, ושורשיה עוד לא "נקלטו" וכל תוזה לא נכונה עלולה להביא נזק לעם ולארץ, כי אנחנו עדיין לא "מחוסנים" והפיתוי ל"סירי־עדשים" לצעירי עוד קיים. עוד יעברו הרבה שנים עד שנוכל למתוק את הותמת הגלות.

ואת סיבת הנדרה שמכרסמת בליבי: כי הדרך להר־הצופים "קצרה" ועוד יקבלו כלכלה, דמי־נסיעה וצרכי־לימוד (וזה מפתה).

אולי כבר הגיע הזמן לא להסתמך על "מה יאמרו הגויים?" הגויים אומרים מה שכדאי להם. והזמן עושה את שלו. עוד לא קיבלנו מאף מדינה צל"ש למרות שהחלטנו לפי "מה יאמרו הגויים" ובוודאי לא נקבל צל"ש מהמורמונים. ההיפך הוא הנכון.

עדינה ויגנסקי
חיפה

"ציוני שקר"

לאחר נסיונו של ח"כ סילנסקי להעלות את "אורות־שלמה" על ראש שמחתנו, הסבירו שני אישים את עמדתם כלפיו (במדור "עבודה" ברדיו). ד"ר ישראל אלדד (אידיאולוג לה"י) – בעד, לעומתו פרופ' יהודה בלום (שהיה שגרירנו באו"ם, איש "הליכוד") – נגד.

הראשון מיתמם וקובל על שאין נותנים לו לומר "תהילים" בעברית בהר־הבית, אלא בלעז. כאילו שאינו יודע, כי סוס "מסע־צלב" כנגד קדשי המוסלמים אין זוממים ביכינו בשום אומה ולשון, אלא ב"מתארת העברית" – העיוורת, להוותנו. השני מתריע כנגד נתינת פתחון־פה פוליטי לאויבינו באו"ם. מתברר שאין זה עוד ויכוח בין־מפלגתי שבשיגרה. הרי לא יתכן שהן המובילים לפיצוץ בהר־הבית והן הכונעים חורבן בלי־שיעור ייחשבו שווה־בשווה לציונים המשמשים את צרכי העם.

יש לנקוט עבודה רעיונית ברורה כלפי אלה המסכנים את קיומנו בזמן הזה ומטיפים לנו מוסר למען חזון "הציונות הגדולה" במתכונתם.

לכל הטוענים שהציונות היא בעצם המשך הביטוי לכיסופי המשיחיות בתולדותינו נאמר: אכן, ואלה היורשים של "משיחיות השקר" הריהם "ציוני שקר" בהקבלה. והראשון לדראון – הרב־גוען עם סמל האגרוף, המזמר "התקוה" לחרפתנו.

י. אשל
בת ים

הכנסת והגזענות

נדהמתי לקרוא על היחס של מפלגות מסויימות לעניין הגזענות. מנסים לעשות מסחר בחוקים ומפחדים שמא חוק נגד הגזענות יפגע באותן מפלגות.

מה שמתקבל מהיחס הזה לחוק האמור הוא, שכנסת ישראל מזדהה (אני מקווה רק בינתיים) עם החלטת האו"ם שזיהתה את הציונות עם גזענות.

עמוס גבירץ
שפיים

גזענות ולאומנות

במאמרו "באין מבדיל" ("דבר" 2.3) קבע נתן רוטנשטרייך, כפי שקבע גם ישעיהו לייבוביץ, כי "בחוק נגד הסתה הקרויה גזענות – לאמיתו של דבר מדובר לא בגזע אלא בשלילת זכויות האדם משום שייכותו לציבור לאומי", אך במקום לתבוע את הבהרת המושגים בנוסח החוק הוא דן ברותחין את נציגי המפלגות הדתיות שנאלצו לדרוש הבהרה בחוק שאין הוא מתייחס להלכה – לרגל אותו נוסח משובש. אילו דובר בחוק על הסתה בשל השתייכות לאומית בלבד, ולא גם בשל השתייכות לגזע – תופעה שלאמיתו של דבר אינה קיימת בעמנו – לא היו אותם נציגים נזקקים להבהרה הנדרשת על ידיהם.

שרבוב נושא הגזענות להצעת החוק לא זו בלבד שהביא לאותה דרישת הבהרה שפותחת פתח לקטרוג על היהדות, כדעת בעל המאמר אלא גם מביא להכתמת היהודים בישראל בגזענות, בלא יסוד של ממש: אפילו כהנא היה מקבל כל ערבי לקהל ישראל לו התגייר כהלכה.

כדי להסיר מכשול ועוולה יש להימנע משימוש במושג גזענות במאבק על טוהר המחנה ולקרוא לממזר בשמו: יש להיאבק "בשלילת זכויות האדם משום שייכותו לציבור לאומי", כהגדרתו של רוטנשטרייך. הצעת־חוק ומעשי־חינוך שלא יטילו על יהודים אשמת שווא של גזענות ונאצים יתקבלו על דעת־רובו של הציבור. הרחבה יתירה ומיותרת של מסגרת המאבק מצמצמת את כוחו, באשר היא מערפלת ומטשטשת את העיקר, מביכה את הציבור ומעוררת מורת־רוח.

יש להבדיל בין גזענות ולאומנות, אף אם תיגרם על ידי כך אכזבה לבעלי תאווה מזוכיסטית ולשמחים לאיד.

יוסף שקד
ירושלים

לא לקיים את הרוטציה

הרשו לי לתת עצה קטנה לפועלי מספנות ישראל, אתא וכל המפגינים האחרים, אין אתם מפגינים בכתובת הנכונה. לא פרס ומודעי הביאו אותנו למצב הנוכחי. לכו והפגינו ליד דלתו של ארידור. הוא זה שחילק את מה שאין והיטיב עם העם ובעזרתו ובהנהגתו טיפסה כל המדינה על סולם גבוה היום קשה מאד מאד לרדת ממנו.

אין ספק שהאסון שהיה פוקד את המדינה ואתכם בגלל זה היה כבד לאין שיעור אם היינו ממשיכים בהדרכתו של הנ"ל לטפס עוד שנה, שנתיים. היום הירידה קשה לכולם, יש מי שנפגע יותר ויש מי שפחות אך אין ברירה אם לא רוצים שהמדינה תלך לאבדון כלכלי, ויישר כוחו של שמעון פרס שהיה לו האומץ לעשות צעד כזה. ועוד בהקשר לכך, אני מתפלל בכל ליבי שהרוטציה לא תתקיים כי מובן שאנשי הליכוד שוב "ייטיבו" עם העם לקראת הבחירות הבאות וכמובן שיגידו: אתם רואים איך נהג המערך עם הפועלים ומה אנחנו עושים למענכם?

מיכאל אהרוני
חיפה

מודיעין

טלוויזיה

5.30 "תבל ומלואה" – פרק שביעי: "הרקיע מעל". כוח המשיכה קושר את העננים אל כדור הארץ, ומייצב את האוויר שבתוכו הם צפים. ובזכות האוויר מצליחים הזרעים, החרקים, העופות ובני־האדם לגבור על כוח המשיכה ולרחף מעל לארץ.
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 "העמק המדהים" – פרק שלישי: שם הפרק: "אסיר המפלצת" (תרגום ערבי־עברי).
7.00 יומן השבוע (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 "ספינת האהבה".
9.00 מבט לחדשות.
9.30 קדם ארוויזיון 1986 – בחירת השיר הישראלי לארוויזיון שיתקיים בברגן, בנורבגיה, ב־3 במאי, 86. מתמודדים 12 שירים, ואלה המבצעים לפי סדר ההופעה: יהודה תמיר, שלישיית "ארכה", מירי אלוני, מוטי גלעדי ושרי צוריאל, בועז שרעבי, דורון מזר, ריטה, שולה חן, "ארבע לב אדום", "אחוליד בנר", צביקה פיק, חיים משה. כן ישתתפו באירוע להקת "שלום 86", בהדרכת גברי לוי, להקת פיקוד המרכז, להקת הנח"ל, להקת פיקוד הדרום ולהקת מפקדת חילות השדה. כל להקות צה"ל בהדרכת צדי צרפתי. שידור ישיר מתאטרון ירושלים, משודר בו בזמן גם ברשת ג' של קול־ישראל (בשידור סטראופוני). מנחים: רבקה מיכאלי ודניאל פאר.
11.20 "כופר כלבי" – סדרת מתח אנגלית חדשה, בת 6 פרקים בהמשכים. ההפקה של חברת "גרנדה" נמנית עם סדרות "מותחן הכורסה". משחקים: בריאן סטרנר, השוטר הצעיר, בנג'מין ויתרו חנה ווקר, הזוג ריינולדס שכלבתם נחטפה.
11.45 חדשות.

טלוויזיה לימודית

08.15 תלמוד, שניים אוחזין: בעייא, חלק 1.
08.40 כסף לספרות (יסודי): בסל השיר, הרוח הצפונית והשמש.
09.00 אנגלית ו'.
09.20 השעה שלנו: הספור מכפר אורה.
10.10 אנגלית ז'.
10.30 פרפר נחמד: שקט בבקשה.
11.00 השכן הה: הסבר העקשני.
11.15 צרפתית.
11.30 גיאוגרפיה ה'–ו': נפט ומכון, כריית המכרה.
12.00 ספרות (על־יסודי): הדוב.
1.00 אנגלית י'.
2.00 כלכלה: כסף בבנק.
2.15 סלם תעלם: כרם אל זיתון.
2.40 הבה נגלה את הים.
3.00 האוניברסיטה הפתוחה: אמנות בעידן הטכנולוגי, פיט מונדריאן: בין בדיות למבטשת וכפרות, בבי.
4.00 רחוב סומסום: הרדים.
4.30 תיבה 2, פרק י"א: אוכגה, מחשב ענק השולט על כפר שלם.
5.00 ערב חדש. מנחה דן מרגלית.

רדיו

"קול־המוסיקה"

07.07 קונצרט: סונטה בדו מז'ור לפסנתר ב־4 ידיים, ק. 19 (ב. עין + א. תמיר); קונצרט: נוקא, וריאציות ופינאלה (ק. אשנבך + י. פרנק).
07.30 מורשת מוסיקלית – גלינקה (על פי המכלא "זכרונות ידידות" (תג. רדיו מוסקבה א. זוראיטיס; ויוסי: קונצ'רטו בלה מז'ור לשני חלילים ותזמורת (ו' פייר רמפל / + ו. הילכון / + הסולנים כתנס / ק. סימונות; צ'ייקובסקי: "אלבום לנוער", בגירסה לרביעית בלייקסה (סלישית בורודין / + א. סורוגסקי, כנור; שובאק: תבונות אגדה (ע. ערד, ויולה: א. ברנקאר, פסנתר; פולנק: "האיילות", באלט (תז. פילהרמוניה / הזמרים האמברוזיים / ז. פרטר; פולנק: כוזלות כפריים (תז. פילהרמוניה / ז. פרטר).
09.30 קונצרט בוקר – פאייא: "לילות בגני ספרד", לפסנתר ותזמורת (ת. אצ'וקארו / התז. הסימ. הלונדונית / א. בטה; שוברט: סליטיה מס. 1 בסי במול מג'ור, לפסנתר, כנור וצ'לו, אופ. 99 (השלישיה הישראלית: א. הלקס / מ. בדיאר / ב. ברגמן; היידן: סונטה לפסנתר בדו מז'ור (א. ברנרלו; טלמן: סויטה בדו מז'ור, לאבוב, צ'לו וצ'מבלו (סלישיית מוזיאון בוסטון); הנרי די כון: "בטוראה" (יזכור), מוטט למקהלה כפולה ותזמורת (הבקה. והתז. של השפל רויאל / פ. הרבבה; מוצרט: סימפוניה מס. 40, בסול מינור, ק. 550 (התז. הקב. האנגלית / ב. בריטן).
12.05 אמנים באולפן – צילה גרוסמאייר, סופרן / דוד דולן, פסנתר. שוברט: מבחר שירים; שוברט: 3 קטעים לפסנתר.
13.00 קונצרט צהריים
15.05 החידון המוסיקלי (שידור שישי).
16.00 קונצרט כמוה – גלוק: מבואם (התז. הקאמ. "פרו ארטה" / ק. רדלג; לואי שפוהר: סימפוניה מס. 3 בדו מינור, אופ. 78 (הסימפ. של רדיו ברלין / ג. אלברכט; בנדלסון: חמישיה בלה מג'ור, מס. 1, לכלי קשת, אופ. 18 (רביעיית ויזמר / ז. קשת, ויולה שניה); מוצרט: קונצ'רטו בדו מג'ור, לחליל, נבל ותזמורת, ק. 299 (ב. זבלסה / ק. צלר / הפיל. מברלין / א. ברנדורפר; סקריאבין: סימפוניה מס. 2 (התז. הסימפ. פרנקפורט / א. ענבל).
18.30 מוסיקה ליום ראשון – הברוש פרפקט: מגניפיקט: ג'והן טברנר: קטע תפילה (הלהקה הלונדונית למוסיקה עתיקה / ג'. ריילרג; באך: יוהאנס פסיון (חלק ראשון) (ה. אלנבק, טנור / ו. פרי, בריטון / א. ארנכ, בס / א. אבליגג, סופרן / י. האמארי, אלט / ו. הלבג, טנור / ה. פריי, בס / מ. אקרמאן / ב. קיליין גבל / ו. איזנהארט / מקה. הנערים והתז. הקאמ. בשטוטגארט / ק. מינסינגר).
20.30 הקונצרט הקאמרי הפבועי ביימס גולוויי, חליל / פיליפ מול, פסנתר – באך: סונטה בסול מינור לחליל (במקור לכנור) וכלי מקלדת רי"ב 1020: ק.פ.ע. באך: סונטה בלה מינור לחליל סולו; קרל צ'רני: רונדו קונצ'רטנטה לחליל ופסנתר, אופ. 129: דמולף: סונטינה בסול מג'ור לכנור ופסנתר אופ. 100 (בעיבוד גולוויי); בוהוסלב מרטינו: סונטה לחליל ופסנתר. הרדינג: אדולף האמה: כמבורין, ירדה אלוסיף: "יפה נוף".
22.30 בסורות מוסיקליות בארץ.
23.00 מוסיקה מן העבר הרחוק.

רשת א'

11.30 השכלה ודעת לכל צרפתית למתחילים – העור מס' 20.
12.05 בעיונות הכוסם.
14.06 הבניות לילדים – "שירים הם חברים של ספורים": "ביקור באופרה" מאת ערה קול: "מסע הפלאים של נילס הולגרסון הקטן עם אווזי־הבר" מאת סלמה לגרלף, לקראת שידור.
14.45 "חתול בשק".
15.30 עלם המדע (ש.ב.)
16.05 "השבוע שלי" (ש.ס.)
17.20 האוניברסיטה הפתוחה – סקספיר כספרות ותיאטרון.
19.05 מחלכת ישראל.
22.05 תפוח ועץ – קטאת אדים.

רשת ב'

10.05 ענייני הבית והחווה.
18.06 בסיבת עתונאים.
18.45 היום בספורט.
19.35 קו ישראל – עניינים יהודיים בעולם.
20.05 "אוצר בסבתך".
22.05 הזמנות כלי־נקיפה.

רשת ג'

18.05 בצעדי התור הלהקיים.
21.05 אדום עתיק.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

06.30 אוניברסיטה משודרת – הסבש והיקום פעילות הסבש. מרצה פרופ' ארנון דר.
17.30 כותנת.
17.50 יומן ספורט.
18.05 רדיו בספורט.
20.05 שירי עמים.
23.05 בגרות הלב – עם המשודר באיד וזלכיר וס.ת.ג.
00.05 ציפורי לילה נודדות

בתי קולנוע

תל־אביב

אורליה: הספינה שטה 4.30, 7.15, 9.30
אלנבי: פגישת מחזור 5, 7.30, 9.30
אסתר: תרגיל לרופאים מתחילים 4.30 7.15, 9.30
בן־יהודה: המאהב 4.30, 7.15, 9.30
גורדון: ספור אמיתי 9.30, 7.15, 4.30
גת: פעמים במשך החיים 9.30, 7.15, 4.30
דקל: לילות לבנים 9.30, 7.15
דרייב־אין: רוקי 4 9.30, 7.15 חצות – סקס
הוד: יומו של אלוף 9.30, 7.15, 4.30
בית ליסין: דיוה 11.15
חן 1: שנת הדרקון 9.40, 7, 4.15
חן 2: גלגלי תהילה 9.45, 7.20, 5
חן 3: סיפורה של מארי 9.45, 7.20, 5
חן 4: ביה"ס לאסירים מתחילים 9.40, 7.20, 4.45, 1.30, 10.30
חן 5: רומן על בטוח 9.40, 7, 4.45, 1.30, 10.30
לימור: הכבוד של פריצי 9.30, 7
לב 1: מסרה 9.30, 7.15, 4.50, 1.30
לב 2: בתי וקלייר 9.45, 7.30, 5, 1.45
מוזיאון תל־אביב: סהרורים 9.30, 7.15
מוגרבי: סילברדו 9.30, 7.00
מקסים: משאלת מוות III 9.30, 7.15 4.30
סינמה 1: רוקי 4 9.30, 7.15, 4.30
סינמה 2: חורה לעתיד 9.30, 7.15, 4.30
[illegible]: להב משונן 9.30, 7.15
פאר: מסע העסקים של אבא 9.30, 7, 4.15
פריז: חבורת האבים 9.30, 7.30
צוותא: תחנה בירושלים 8
נגרע־בכמקום חלום 8.45
צפון: ראן 9.30, 6.15
תמוז – רמת־אביב: התפוז המכני 9.30 / אגם הברבורים 7
שחף: זכרונות מאפריקה 9.00, 5.45
תבלית: אני אוהב אותך כרמן 9.30, 7.15, 4.30
תל־אביב: לחיות ולמות בלוס אנג'לס 9.30, 7.15, 4.30

יפו

החזיה הישראלית: השוטר מבוורלי הילס 9.50

ירושלים

אוריון: לחיות ולמות בלוס אנג'לס 9, 7, 4.30
אוריין: סגור לרגל שיפוצים
אורנע: גלגלי תהילה 9, 7, 4.30
בית אגרון:
אני אוהב אותך כרמן 5.30
ירח של נייר 9.15
להיות שם 9.30
העכבר ששאג חצות 9.30
בנייני האומה: מסע עסקים של אבא 9.15, 6.45
הבירה: משאלת מוות III 9.00, 7.00, 4.30
אור גיל: פעמים במשך החיים 9, 7, 4.30
כפיר: רוקי 4 – 9, 7, 4.30
סמדר: בתר בי 9.15, 7
עדן: להב משונן 9, 7 4.30
רון: קאל 9, 7, 4.30
מיטשל: ראן 9, 6

חיפה

אורה: זכרונות מאפריקה 9.00, 6.00
אורליה: הרבה ולא כלום 9.00, 6.30
אמפיתאטרון: רוקי 4 9.15, 7, 4.30
ארמון: סילברדו 9.15, 6.40, 4.15
עצמון: העד 9.15, 7.00 4.30
חן: סוניה האדומה 9.00, 6.45, 4.30
פאר: התפוז המכני 9.15, 6.30
קריאטר: מסע העסקים של אבא 9.00, 6.30, 4.00
רבנר 1: פעמים במשך החיים 9.15, 7, 4.30
רבנר 2: לילות לבנים 9.15, 6.30, 3.45
רון: לחיות ולמות בלוס אנג'לס 9.00, 6.45, 4.30
שביט, הר הכרמל: ראן 9.00, 6.00
עמפי: מסרה 9, 7

קרית־ביאליק

ספיר: קומנדו 9.15, 7
סביון: הרבה ולא כלום 9.15, 7

קרית־חיים

בית העם: גולאג 9.30, 6.45

קרית־ים

נימן: מלכודת קטלנית 9.30, 6.45

קרית־מוצקין

אורות: חורה לעתיד 9.15, 7.15

אשדוד

אסתר: רוקי 4 9.30, 7.15
אשדוד: תלמידה ומחשמלת 9.30, 7.15

אשקלון

אסתר: המאהב 9.30, 7.30, 4.30
מאיר: רוקי 4 9.30, 7.15
רחל: בידרי 9.30, 7.15

באר־שבע

קרן: חורה לעתיד 9.15, 7.15

בת־ים

אורנים: מושלם 9.30, 7.15
עצמאות: משאלת מוות III

גדרות

גדרה

הרצליה

המאהב – 9.30, 7.15, 4.30

חולון

ארמון: שושנת קהיר הסגולה 9.30, 7.15
מגדל: סוניה האדומה 9.30, 7.15
מתנ"ס, קרית שרת:
לויקוד עם זר 9.30, 7.30
2.30 המסע המופלא
4.30 דרך המלך סיף
סביר: משאלת מוות III 9.30, 7.15
רינה: הכבוד של פריצי 9.30, 7.15

טבריה

אביב: רוקי 4 – 9.15, 7.15

כפר־סבא

עמל: רוקי 4 – 9.15, 7
חן: חורה לעתיד 9.15, 7

לוד

אורליה: רוקי 4 – 9.30, 7.15
בית זית: מי מפחד מטשל מטול 9.15, 7.15

נהריה

הוד: שנת הדרקון 9.30, 7
רון: טופשבוע מטורף 9.30, 7.15

נתניה

סבגדיה: גולאג 9.15, 7, 5
אסתר: חורה לעתיד 9.15, 7
שרון: רכבת תחתית 9.15, 7, 5

פתח־תקוה

שלום: השוטר מגנב פטור 9.30, 7.15

קרית־שמונה

שניר: תפילה למוות 9.30, 7.15

קרית־מלאכי

צמרת: שוטר עם כבוד 9.15, 7

ראשון־לציון

נעמה: שנת הדרקון – 9.30, 7
ראשון: סוניה האדומה 9.30, 7.15

רחובות

בית העם:
תנאים של חיבה – 9.30 7.15
הדר: שנת הדרקון 9.30, 7
חן: קומנדו 9.15, 7.15

רמת־גן וגבעתיים

ארמון: מי ראו עיני החתול 9.30, 7.15
ארמון: לילות לבנים 9.30, 7
לילי: שושנת קהיר הסגולה 9.30, 7.15
הדר: זכרונות מאפריקה 9, 6
רבנן 1: פעמים במשך החיים 9.40, 7.30, 5
רבנן 2: סיפורה של מארי 9.40, 7.30, 5
רבנן 3: שנת הדרקון 9.30, 6.50, 4.15
רבנן 4: להב משונן 9.45, 7.20, 5
שביט: רוקי 4 9.30, 7.15

רמת־השרון

כוכב: הבוכו הגדול 9.30, 7

רעננה

אורות: בידרי 8.30

רמלה

ארזי: המאהב 9.30, 7.15

נהג!
עשה את
המינימום
למען אלה
העושים את
המכסימום.
תן טרמפ לחייל!

אלמקס לכל המשפחה!

תל־אביב
לב העיר – אחד העם 69 – 613862
קופת חולים כללית – אמסטרדם 7 – 225142
ירושלים
בקור חולים – שטראוס 5 – 223141
חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
פתח תקוה
קופת חולים כללית – חיים עוזר – 905271
בני־ברק – רמת־גן
בני־ברק – רבי עקיבא 111 בני־ברק – 787853
חולון – בת־ים
קופת חולים – עין יהב 4 חולון – 884854
אהרון – הופיין 52 חולון – 889153
רחובות
כללית – בני משה רחובות – 452381

מוקד מידע טלפוני
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה על מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי־חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל.
בתל־אביב
בימים א' עד ה' מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב. ביום ו' מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ – טלפונים 03־433300, 03־433500.

טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

קונצרט למנויים מס. 6
זובין מהטה
מנצח
שלמה מינץ
כנר
תל אביב, היכל התרבות 8.30 בערב
סדרה 2: הערב – 16.3.86
סדרה 3: יום ב', 17.3.86
סדרה 4: יום ג', 18.3.86
סדרה 5: יום ד', 19.3.86
סדרה 6: יום ה' 20.3.86

קונצרט למנויים מס. 6
זובין מהטה
מנצח
אורי פיאנקה
כנר
ירושלים, בנייני האומה
מוצ"ש 22.3.86, 8.30 בערב

רסיטל
(מס' 2 בסדרת רסיטלים)
מריליין הורן
מצו־סופרן
מרטין כץ
פסנתרן
בתכנית מיצירות:
ארנה, ביזה, ויה פאלה, הנדל, פרסל, רוסיני, שוברט
תל־אביב, היכל התרבות
מוצ"ש, 22.3.86, 8.30 בערב

קונצרט למנויים מס. 6
זובין מהטה
מנצח
אורי פיאנקה
כנר
תל־אביב, היכל התרבות,
8.30 בערב
סדרה 7: יום א' 23.3.86
סדרה 8: יום ג', 25.3.86

מוסיקה קלסית קלה
קונצרט מס. 5
זובין מהטה
מנצח
אורי פיאנקה
כנר
תל אביב, היכל התרבות
יום ב', 24.3.86, 9.00 בערב

קבוץ חצור
מודיע על החלפת מספרי הטלפון
לחיוג ישיר לכל שלוחות הקיבוץ

מרכזית הקבוץ	055־79333
מרכז המשק	055־79444
חדר האוכל	055־79220/1
אולפן	055־79339
מפעל אומן – מרכזיה	055־79301/9
מפעל אומן – פקסמיליה	055־79552
חצור לטף – מתפרה	055־79433

לחדרי החברים ולשאר השלוחות יש לחייג...79 ולהוסיף את שלוש הספרות האחרונות של מספר השלוחה הפנימית.
תודתנו נתונה
לחברת בזק ולחברת תדיראן

רשות הגנים הלאומיים
עקב בקורת שנתית
לא יפעל הרכבל במצדה
בימים: ד' 19 במרץ
וביום ה' 20 במרץ 1986.

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי אשרי
הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשרי שבקבוץ עברון הופקדה תכנית מפורטת הנקראת "תכנית מפורטת מס' 5130 שטח למבנה ציבור בשיך דנון".
ביחד עם התשריט המצורף אליה.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: –
גוש 18243 חלקי חלקות 60, 42, 44. עיקרי מטרת התכנית: תיחום שטח למבנה ציבור במגור לישוב שיך דנון.
כל המעוניין בתכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין, ובכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אתו, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לתכנית במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה האמורה.

ישראל קניג
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה – צפון

תאריך: – כ"ב באדר א' התשמ"ו
3.3.86

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
העיר חיפה
הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה
תשכ"ה – 1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי –
מר נחשון יוסף – לאשר בדיעבד תוספת שטח בניה לבנינים בהוד המלוכות 56 חלקה 119 בגוש 11570 קרית־חיים מזרחית. הבקשה כרוכה בהקלות הבאות:
1. עודף שטח בניה של 9.6 מ"ר מעל למותר.
2. בליטה של 30 ס"מ למרווח אחורי.
3. בליטה של 27 ס"מ למרווח הצדדי.
אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים א', ב', ג', ה' בין השעות: 08.00 – 11.30.
המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, יתבקש לפי הכתובת הנ"ל, תוך שבועיים מיום פרסום זה.

אהרוני ינוביץ
מהנדס העיר

דבר ספורט

המוליכה בארצית הפתיעה בגביע את „הזהובים"

בית"ר נתניה – בני־יהודה	0:1
מכבי חדרה – שעריים	
הפועל ת"א – הפועל חדרה	
מכבי חיפה – הפועל טבריה	
מכבי נתניה – רמת־עמידר	
הפועל ים – כפר שלם	
מכבי יבנה – קרית־אתא	

★ ★ ★

בית"ר ים – בית"א ת"א	1:2
כפר־סבא – הפועל עכו	

★ ★ ★

מכבי פ"ת – הפועל חולון	0:2
הפועל חיפה – בית"ר חיפה	
מכבי יפו – בית"ר ב"ש	

★ ★ ★

שמשון ת"א – הפועל יהוד	1:8
מכבי ת"א – פרדס כץ	0:5
באר־שבע – אור יהודה	0:4
הכוח ר"ג – הפועל פ"ת	0:0

מאת ניסן פרידמן

שתי „סינדרלות" הפתיעו אתמול למשחקי שמינית הגמר בגביע המדינה בכדורגל, כשהן מסלקות מדרכן שתי קבוצות לאומיות.

כוליכת הליגה הארצית בית"ר נתניה, גברה על בני יהודה 0:1 בשכונת התקוה. מכבי חדרה, מליגה א', ניצחה בביתה, את סוגרת הטבלה הלאומית, מכבי שעריים, 0:1.

הכח מכבי ר"ג, מוליכה הארצית, כפתה תיקו אפס על הפועל פ"ת השתיים ייפגשו ביום שלישי למשחק חוזר.

ביותר 13 המשחקים היתה רגלן של קבוצות הליגה הלאומית על העליונה. חלק גדול מהמשחקים הוכרע על חודו של שער, דבר שמבטא היטב את אופיים של משחקי הגביע. שבע פעמים הושגה התוצאה המינימלית 0:1 ואילו הפועל ב"ש ניצחה אמנם 0:4, אך רק בהארכה. המשחק עצמו נסתיים בתיקו אפס. אין ספק, כי קבוצות הליגות הנמוכות היו הדהירות מוטיבציה וניסו להוליל הפתעות כדי לתפוס לכותרות.

שלוש הקבוצות הראשונות בליגה הלאומית, הפועל ת"א, מכבי חיפה ובית"ר ירושלים (מחזיקת הגביע) לא התעלו, אך דולגו מעל המשוכות שניצבו בפניהן. רק שתי קבוצות השיגו נצחונות גבוהים.

שמשון ת"א ניפצה עוד ביום שישי את האשליות של מחזיקת הגביע לשעבר, הפועל יהוד, והביסה אותה 1:8. המשך נאה להישגי הליגה של שמשון. מכבי ת"א העירה את בית"ר פרדס כץ (ליגה ג') מהלום מתוק, שבמשך כל השבוע בשגביה עליה בכל, 0:5.

עקירות, הגדולה יכולה להעיד ארבעה משחקי „דרבי" בשמינית הגמר: בת"א, ירושלים, נתניה, החיפה וייתכן „דרבי" המישי בפ"ת, אם הפועל תבצת במשחק החוזר.

11 המופלאים מנתניה רמזו על הכיוון לליגה הלאומית

בית"ר נתניה הוכיחה אתמול בשכונת התקוה, כי גם ירידה לאומית אינה משובה קשה מדי עבורה. בית"ר גברה על בני יהודה 0:1 (0:1).

11 מופלאים – כך אפשר לכנות את שחקני בית"ר נתניה, שלחמו בשאפתנות ראויה לציון ובחורק שיניים מול בני יהודה הביתית. בפתיחה התנהל משחק שקול, כשהבית"רים ניסו להפתיע בהתקפות מתפרצות מהירות. בדקה ה־18 חטף פודי חלפון מהתקפת „הזהובים", מסר קירסה לפוגל, שהשאיר יפה ליוסי („קלוס") אדרי וזה שיגר טיל אדיר בסיוע הרוח מ־20 מטר אל בין הזהובים – 0:1 מהמם. מהלך נהדר ושער נדיר.

במחצית השניה תקפה בני יהודה בסיוע הרוח. נתניה נלחצה לשערה ונגננה בכל כוחה על היתרון. דקה 65: איינברג פרץ יחידי מול השער ובעט לחוץ. החל מהדקה ה־74 נשארה נתניה עם 10 שחקנים, לאחר הרחקתו של המגן מיכה סרוסי. הכדור ריקד שוב ושוב על פי שער נתניה, אך ההגנה, בראשות השוער שמעון לביא, החזיקו בזינוק התאבדות. לביא קסן הקשה היה „גדול".

ס"א הוחמצה בדקה ה־87. מכל סיים ערבוביה בבעיטה מעל השער מ־5 מטרים.

שפט אריה פרוסט לעיני 2500 צופים בשכונת התקוה.

מאיר לוי

● בית"ר נתניה: לביא; י. יונה, סאסי, פרסי (הרחוק), מבלוק, גביש, חלפון, י. אדרי, תשובה, ש. אדרי, פוגל (סיבבוני).
● בני יהודה: אסיאנג; עלה, הוקרה, אריב, פגל, סלמן, ניסן כהן, א. חיים (נסים כהן), איינברג, בן־שושן, שרדי.

האלופה נזקקה לנקודה הלבנה

שער בודד, מבעיטת 11 מ', שהבקיע ציון מרילי כבר בדקה השמינית הספיק אתמול לאלופה מכבי חיפה כדי לגבור על הפועל טבריה מהליגה הארצית, בשיעור 0:1 (0:1).

מכבי חיפה שלטה ב־30 דקות הפתיחה והגיעה למצבי הבקעה רבים שהוחמצו ע"י ארמלי ודוני רוזנטל. בהמשך ראו הטבריינים, כי ה„קר" החיפאי אינו כה גדול וניסו ליזום התקפות, בדרך־כלל לא מסוכנות. לקראת הסיום החמיצו החיפאים כמה מצבי הבקעה קודרים.

בדקה השמינית נגח משה סלקמר לעבר שער טבריה, הבלם יוסי אדרי נגע ביד כדי להוליך את הכדור מהשער והשופט רחמים דיסמני פסק על בעיטת 11 מ' מרגליות. אותה הפך, כאמור, מרילי לשער נצחון.

1500 צופים חזו במשחק שנערך בקרית־אליעזר.

א. צייבין

● חיפה: רן; אהרוני, אוחנה, קליגנר, מרילי, ל. רוזנטל, אבוקסיס, נבעל (ארמנה „הקבוצה"), ארמלי, סלקמר, ר. רוזנטל.
● טבריה: מרק, אבוזגלו, יוסי אדרי, יצחק אדרי, איילה, דויוה, לוי, סמו, אזולאי, עומר (ד. עמר).

המזל האיר פנים ללאומית

המזל עמד אתמול לצידם של כדורגלני הפועל פ"ת, שבמאמץ רב הצליחו לקיים את משחקם מול הכח מכבי ר"ג בתיקו אפס, גם לאחר הארכה בת 30 דקות.

שחקני עיר־הגנים היטיבו לשחק בכל שלבי המשחק הם הגיעו ראשונים לכל כדור והרבו לסכן את שער יריביהם הלאומית.

האורחים כאם המשכנת הפגינו חולשה מדהימה בכל מהלך המשחק. הם לא הגיעו אפילו למצב הבקעה אחד.

במחצית השניה ניתנו לשחקני עיר הגנים 3 הזדמנויות בצורניות להבקעת שערים. בדקה ה־71 נגח יצחק מוטרי השוכן מ־2 מ' מעל המשקוף, כעבור 3 דקות בעט מוטרי מ־10 מ' לעבר השער.

בדקה ה־78 התגוללה סערת רוחות במגרש. לאחר שניים אחרון הכשיל בתוך הרחבה ללא תגובת השופט.

שפט יצחק אורגד לעיני 300 צופים במגרש רינגר.

משה כהן

● הכח מכבי ר"ג: נוורדמן; ע. כהן, גוזילי, מאיר, בוסורי, א. לוי, יעיש, גרידיש, ב. אהרון, עזריה, יחזאל.
● הפועל פ"ת: גדבר; צ. יוסף, אלון, פרץ, זרהביץ (סלומון); ג. לוי, חזן, ברשאנה, בסון, לוין, בן־יוסף.

העתודה תפרד היום משפיגל

מאת אשר גולדשלגר

יוסף מירמוביץ, המאמן הלאומי, ישמש לפי שעה גם כאמן נבחרת העתודה בכדורגל, עד למציאת מאמן אחר לנבחרת זו.

היום ב־5 אחה"צ תערוך נבחרת העתודה הצדעה לאמן הפורש אליעזר שפיגל.

אברהם בנדורי, מנהל הנבחרת, הבהיר, כי נבחרת העתודה תמשיך להתאמן על „אש קטנה" ובחירה תוטל עליה מקימנות תוכל לבקוע על הצד הטוב ביותר.

נודע, כי בינתיים התקבלו בהתאחדות לכדורגל בספר הצעות מחו"ל לגבי מוכלים לאימון הנבחרת.

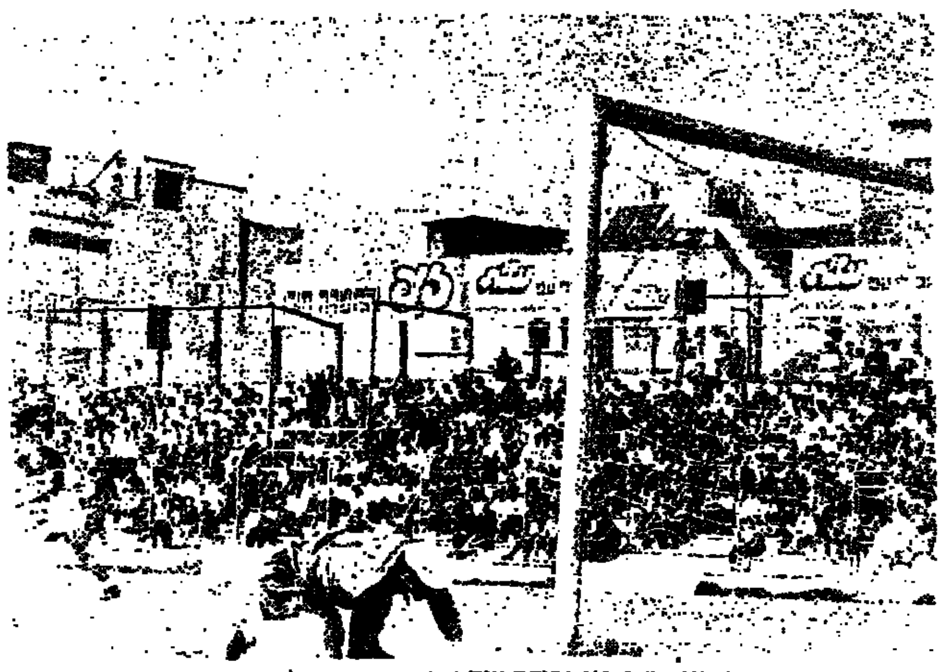

כדור ברשת. יעקב אסייג שוער בני־יהודה עוקב אחרי כדורו של הנתנייתי יוסי אדרי החודר לרשתו במשחק הגביע בשכונה
צילום: א. קנפר

בבית"ר נתניה החליטו הולכים חזק על הגביע

השופט אריה פרוסט שלף פעמיים „צהוב" נגד מיכה סרוסי, המשיך במשחק, נזכר, עצר ושלף את ה„אדום" ● „הגביע הוא שלנו" זעקו אוהדי נתניה ו„מי הבא בתור? מכבי נתניה!"

●●● סדר בשכונה. המגרש בשכונת התקוה דמה אתמול לסיר לחץ. הרבה מתח ועצבים בקרב בין בני־יהודה ובית"ר נתניה. במחצית השניה שלף השופט אריה פרוסט „צהוב" למגן בית"ר, מיכה סרוסי, ושכח שזה ה„צהוב" השני שלו, המחייב „אדום". פרוסט המשיך את המשחק, ועצר רק לשמאות הצופים ובני־יהודה, ונזכר לשלוף את ה„אדום". נראה כי אילו ידע שזה „צהוב" שני היה מסתפק באזהרה בעל־פה. או שרצה מהומה גדולה במגרש. שייע פיינגבוים פרץ פנימה המשחק הופסק לזמן קצר ●●●

●●● בית השואבה. מי שראה שמחת בית"ר נתניה בסיום המשחק, חשב לרגע שזכו בגמר הגביע. „לנצח את בני־יהודה בשכונה עם 10 שחקנים, זה גדול", התרגש שייע פיינגבוים, דמעות בעיניו ואוהדים על כתפיו. כולם שרו: „הגביע הוא שלנו" ופזמון חדש: „מי הבא בתור? מכבי נתניה!" חיים לוי אמר באושר: „אם ניצחנו כאן קבוצה בעלת מסורת בגביע, סימן שאנו הולכים חזק על הגביע" ●●●

●●● על כף מיצבין. יהודה ויוסי אלוש, שאוהדים מאוד, משחק בהפועל ב"ש ... כיוון שמאיר התעמם על הקו, אך לא הוכנס למשחק. מחזים קיללו את מאמן סטלמך, והתנקם עימו וניסו לפרוץ למגרש. בסיום הזבירו לסטלמך מעם הצחים. הם הבטיחו שמאיר לא יבוא להתאמן, וסלטמך אמר: „אבל הוא לא ישחק" ●●●

●●● על הבוננות. שני מאמנים כבר מציעים על הכוונת של מכבי פ"ת לקראת העונה הבאה. לאחר התפטרותו של המאמן הקודם, זאב זלצר, לעונה נוספת בנתניה, פתחה הנהלת פ"ת בישיבות גישושים עם דרור קשטן ושייע פיינגבוים. בכל אופן, נראה כי משה מאירי יסיים את תפקידו בפ"ת בסוף העונה ●●●

●●● אורחים מהקיבוץ. ילדי קיבוץ משגב עם היו בסוף השבוע אורחי אגודת מכבי פ"ת. הילדים, נפגעי התקפת מחבלים לפני שנים אחדות, הוזמנו לפ"ת ביוזמת ידיד האגודה, גדי מיטלי. בשבת היו אורחי כבוד ביציע מכבי פ"ת הבטיחה לערוך ביקור גומלין בקיבוץ באחת השבתות הבאות ולשחק נגד נבחרת משגב עם ●●●

●●● אל תפסיקו את הקרנבל. 1000 אוהדים הגיעו אתמול מפרדס כץ לאיצטדיון בפ"ת. הם היו מצויידים ברעשנים, תזמורות, דגלים והרבה מצב רוח. מרוב אופטימיות הביאו גם שמפניה. הם שרו והגגו גם אחרי שמכבי ת"א הובילה 0:3. בשבילם פרדס כץ ניצחה ●●●

●●● סיעור העצמות. הנהלת מח' הכדורגל של הפועל ת"א, תיפגש היום עם מזכיר מועצת פועלי ת"א סדי קופמן בתביעה להכיר במחלקה כעצמות. בינתיים הוליכה מזכירות הפועל ת"א כי מח' הכדורגל לא תהפוך לעצמות לפחות עד לסיום העונה הנוכחית. השאלה עתה האם יממשו חברי ההנהלה אלה איומם להתפטר מתפקידם ●●●

●●● הבבה בפולה. היום או מחר יוחלט האם תמשיך הפועל ת"א במיפגשים כפולים עם שמשון ת"א, על רקע הפלוה שהיתה במפגש הכפול בדרבי התל־אביבי שהגיע הכנסה של 160,000 דולר ברוטו. הנטיה להמשיך במפגש הכפול ●●●

●●● על שולחן הניתוחים. גיל מאבו, קשר הפועל פ"ת, סיים כנראה את העונה. הוא עבר ניתוח מינוסקוס, אך עדיין סובל מכאבים, ונראה שהניתוח לא עלה יפה. מאבו ביקש מהנהלת קבוצתו לשלוח לניתוח נוסף במערב אירופה ●●●

●●● בשם הדת. מכבי פ"ת תארח את מכבי יבנה ביום שישי הקרוב, במקום בשבת. הגביע הראשון הוא אמנם הסיכוי שיותר צופים יבואו להיות במשחק כזה ביום שישי, אך קיים גם לחץ מצד הדתיים הרבים בעיר ●●●

●●● תרשית האתמק לב. מלים הלקוחות משירה הקרב. ביום שישי הרגיש השופט יעקב שיינר בשדה קרב. הוא נפצע בהתקלו במהומה במגרש בעמידר ואחרי טיפול צעק: „אסור לשחק במגרש הזה. הרגל התנפחה לי כמו בלון. נגלתי ושחקן עמידר יחזאל לנגר נפל עלי. המשחק עלוב בכלל התנאים המהבים". הקוון התנדב להחליף את שיינר הפצוע, אך זה התעקש לשפוט עד הסיום בצליעה.

„המשחק איטי ואכול להתנגד", אמר שיינר, „רק שלא תהיה הארכה. בגלל הכרות, אני פותר לדרך". שלום תקוה (84) הציל את שיינר, ואחרי השריקה האחרונה שלח מאמן נתניה, זאב זלצר, את רופא הקבוצה לטפל ברגל הנפוחה של השופט האמיץ. כמובן, אשתקד בגביע הגוחו הפסיק יוסף שותי את המשחק בין מכבי פ"ת ליבנה, לאחר שנפצע ●●●

●●● ומי לא בא. המשחק בעמידר ביום שישי, משך בצפוי שחקנים, מאמנים, עסקנים ועיתונאים פנויים. כולם התעלו ביציע הכבוד המפוקפק, שהיה דחוס וצפוף מדי. מה עשו שם אלה שאינם מוכרטסים? באו לראות שיש בארץ עוד מגרש גרוע מסולם ●●●

●●● פנים־אל־פנים. בין האורחים בתא הכבוד בעמידר, היו מאמן בית"ר נתניה, שייע פיינגבוים ומאמן בני־יהודה, יצחק שניאור. הם שתקו זה אל זה ובחנו היטב זה את זה. לנתניה ניצחון בקרב ביניהם שייע ●●●

●●● אמונות טפלות. זאהי ארמלי חיפה אוסמר ה„גדול" החליפו אתמול את חלצותיהם לפני כל. ארמלי העביר את ה„13" הקבוע שלו לאחרו ולבש סיפרה „5". אתמול זה לא הועיל לאחר ●●●

●●● מה יהיה. בינתר לחיינר, מאמן הפועל חיפה, עדיין לא הבהיר אם ברצונו להשאר בארץ אחרי סיום העונה. ביום שישי צפה במשחק בעכו, רבים שאלו עצמם אם הוא הגיע לבחון את רמת הליגה הארצית לקראת העונה הבאה ●●●

●●● בשם הכיס. כדורגלני הפועל חיפה שבתו מאימונים בתחילת השבוע. רבים תהו מה קרה שוב חזרו לפעילות ועלו לדרבי מול בית"ר חיפה. התשובה היא ההסתאות שקיבלו שחקני הקבוצה מההנהלה. עם „כסף" בכיסים התקשו הזויפנים לשחק אתמול גם ניצחו למרות הכל ●●●

●●● אנשי קריות. עצוב היה כחוד הקלבשה של הפועל קרית־אתא אחרי ההפסד למכבי יבנה. הם זכו בעבר בהצלחות יפים בממכרת הגביע, כולל על קבוצות לאומיות. הפעם, למרות יתרון בשדה, נוצחו על־ידי יבנה שלא הרשימה כלל ●●●

המשתתפו במדור: מאיר לוי, אשר גולדשלגר, יצחק צייבין, מ. רוזנברג, ר. בר־לב וניסן פרידמן.

האחרונה בטבלה הלאומית הוצגה בחדרה בכל מערומיה

נצחון מכבי חדרה מליגה א' בשיעור 0:1 (0:0) על מכבי שעריים מהלאומית יכול להפתיע רק את אלו שלא היו במשחק, אתמול בשעות הבוקר.

אולם, אצל 300 הצופים התקבל הנצחון המפתיע בטבעיות. החדרתים, בעיקר במחצית הראשונה, גילו עדיפות ופעמיים החטיאו החלוצים רוני רייצמן וחכשי מצבים קודרים.

שעריים, שהיתה חלשה, כלל לא סיכנה את שערו של דני שנותר באחסר תעסוקה.

שער הנצחון הובקע בדקה ה־49, לאחר שחכשי בעט בכדור יעף מ־20 מ' שעצר רק ברשת.

מי שחשב, כי שחקני שעריים החלוצים יתעוררו לאחר הלם ההבקעה, רק טעה. אלו, להוציא את בלכם, מלבה קודם, כמעט ולא הורגשו בשדה. די אם נציין, כי הבעיטה הראשונה לשער חדרה נבעטה רק בדקה ה־60 ברגלי בסה זיתון. חלוצי שעריים אמנם תקפו יותר לקראת הסיום, אך הבלם החדרתי, שמואל קרוק, היה אהכול התחנה האחרונה בפני חלוצי שעריים הנרפים.

ההזדמנות נוספת להגדיל את התוצאה, ניתנה לחכשי בדקה ה־80, אך כבכבר נוח הוא כשל מול אריר שביר, שוער היריב.

שפט דאהוד סוהיל במגרש מכבי בחיפה.

ר. משה

● מכבי חדרה: דנג; ב. שויהט, ד. כהן, קרוק, אילון, גולדשטיין (סבג), הרדים, גרזון, רייצמן, חכשי, א. מדירה (מרגרים).
● מכבי שעריים: שביר; מלבה (א. שלזה), קירם, א. כהן, נחמני; א. כהן, קספי, צימן (קהנא, עירה, זיתון, נחמני.

נזהר הכריע בצמד שערים

כדורגלני הפועל כפר־סבא נאלצו ביום שישי לעמול קשה כדי לגבור על הפועל עכו מהליגה הארצית בתוצאה 1:2 (0:1).

במחצית הראשונה איכזבו הקבוצות וגם שחקני כפ"ס לא גילו יכולת מבריקה. אך בדקה ה־26, לאחר הגבהת כדור קרן, נגח סאיד נזהר שער ראשון לזכות כפ"ס.

במחצית השניה הירבו העכואים ללחוץ אך דווקא הם ספגו שער שני בדקה ה־60. מימוני הגביה לכדורו ונזהר נגח בסגנית מרשים.

עם הנשיכה ללחוץ ובדקה ה־70 הוכשל חלפון בתוך הרחבה והוא עצמו ביצע את כדור ה־11 מ' בדייקנות – 1:2.

שפט ליפקוביץ' לעיני 2000 צופים בעכו.

א. צייבין

● כפר סבא: ששון; הילל, מרגנן, אוקניק, אישמוייק; מסיקה (בן־חיים), יפה, גרומיטו; מימוני, סיטבה, נזהר.
● עכו: אבוחצירא; זעקנין (אוחנה), צבאלי, מוסקוביץ, אוחיון; אחתי, אדרי (ביטון), דוהו, חלפון, נגן, בן־אבו.

שמיניה לארצית

שמונה שערים נעצו חלוצי שמשון תל־אביב ברשת הפועל יהוד, מתחתית הליגה הארצית, כבר ביום שישי, בנצחון הגדול 1:8 (0:3).

רק ב־5 דקות הפתיחה היו שחקני יהוד יריב שקול, כיוון ששחקני בוונן היגה במשחק הגנתי וצפוף. אולם בדקה העשירית, עם הבקעת השער הראשון ברגלי יסיבוב סוקרון, הבקיעו השערים בהמשך ללא מאמץ ניכר.

סוקרון העלה ל־0:2 בדקה ה־16 וחברו לתור, ויקי פרץ, שהיה הבולט במגרש, חתם את תוצאת המחצית (27) בנגיחה נאה לרשת – 0:3.

בעת הפוגת הצערים חוגו בהתאאוות רבות של שחקני שמשון. כל זאת עד לדקה ה־52, בה הבקיע ויקי פרץ את שערו השני במשחק וקבע 0:4. פרץ בשערו השלישי (56) קבע 0:5.

ברגע זה החלו שחקני יהוד לעבור להתקפות־נגד בודדות ובדקה ה־68 צימקו את פיגורם ל־1:5 בנגיחתו של אהרון נגן.

השמשונים הגיבו מיד ובגרעין רבוני, בכדור־עונשין מהנקודה הלבנה ודקה 76 לאחר שהאו־עצבון הוכשל, קבע 1:6.

רפתי הוסיף למאזן שער שני בדקה ה־85, כשקבע 1:7, ואת שער הקינוח הבקיע דווקא מגן יהוד, נסים כהן, לשער הוא, 4 דקות לסיום – 1:8 לשמשון.

שפט צבי שריה, שהוחלף בדקה ה־65 ע"י קונו ראובן גאסו, עקב כאבי גב, באצטדיון בלומפילד לעיני 200 צופים.

ע. הדרי

● שמשון ת"א: לסנר (חודג שמעונוב, אלי כהן, אורי כהן, הלוי, הילל, ארביב, מוהד מלכה, פרץ, סוקרון (רמתי).
● הפועל יהוד: שג, 8,10, גואטה (ספיר); כהן, שאול, פרנקו, מזור(בן־רובי); פנחסי, גבני, הבר, דוגאץ', פוקס, גנון.

בית"ר החמיצה והפועל ניצחה

כדורגלני בית"ר חיפה, השקועים עמוק בתחתית הליגה הארצית, עמדו אתמול שוב מעשבים מול שער חיפה, החטיאו את כל ההזדמנויות ובסיום נוצחו ע"י האורחים של הפועל 2:0 (0:0), בשעריהם של ראובן הלל ושלומי שסיקר.

במחצית הראשונה התנהל מאבק שקול, ודווקא הבית"רים הם שריסקו פעמיים ע"י עידן (24) ואילי ליזאר (44).

בדקה ה־51 הבקיעו שחקני הפועל שער יתרון, אבסלום הגביה כדור לכשרי יהלל נגח פנימה.

אז באו ההחמצות הגדולות של פיכוסי ושלבה כזוזי. שעבדו יחידים מול השוער אבסכן, אך לא הצליחו להבקיע. בהתקפת־נגד מהער השני עם שלומי ששיקר על כדור חוזר מרחבה ובעט בהפצצות לרשת – 0:2.

שפט יצחק רוזנברג לעיני 1000 צופים.

י. צייבין

● הפועל חיפה: אבסכן, מירר (ואנה), בלוים, לוסיטיה, בוזוהלי, לוי, שמיקר, קורשנק, רודקין, עמדה, הלל.
בית"ר חיפה: ראייה; אהרונוביץ, אבוצמיל, לוסם, בויה, סאדר (יפרח), קורקים, כרענה, עידו (הובגה), שושן, מוריר.

ששון הגביה היישר לרשת

הזכר מול התחכמות אדריסאור של חלוצי הפועל קרית־אתא מנעו מנציגת ליגה א' להפתיע את הקבוצה הלאומית מיבנה, שהסתפקה בשער בודד כדי לזכות בנצחון 0:1 (0:0).

קרית־אתא שלטה במשחק, הגיעה למצבי הבקעה, אך כיבאל גרפתקל, ג'רדי עמר, ב.כ, ואבשלום עבר החטיאו את כל ההזדמנויות.

לעומת זאת, בדקה ה־76, מסר כבשה עלאווה לסכענן פרץ, שהגביה מעל השוער גרים ששון והגיר את הכדור לרשת – 0:1 ליבנה.

שפט מצוין יוסף ראובנס לעיני 1000 צופים בקרית־אתא.

י. צייבין

● מכבי יבנה: לוין, אזולאי, עלאווה, אלקבץ, בן־שושן, יעקב, חלפה, פרץ, ששון, זעקנין (הירש), אבוצעיט (באורין).
הפועל קרית־אתא: ששון, סלע, גיטה, ש. עמר, אילוז, סלה, בוויר, מלבה, ד. עמר, ברשקה, ממן.

בבירת הנגב ההכרעה בהארכה

משחק הגנה מצויין, שהציגו שחקני הפועל אור־יהודה מליגה א', מנע אתמול מהפועל באר־שבע הלאומית נצחון במהלך 90 דקות המשחק. בזשום הגונפני של הבאר־שבעים סייע להם להשיג נצחון ב־30 דקות ההארכה, בתוצאה 0:4.

משחק ההקרבה המצויין של האורחים מאור־יהודה, ובעיקר של השוער אריה זאתו, הפתיע אתמול ללא ספק את מארחיהם הבכירים, שהתקשו לפצח את הגנת היריב במהלך 90 דקות המשחק.

רק דקות ההארכה הן ששברו את נציגי ליגה א', שכשוים בגד־כוס הם התמוטטו וספגו רביעיה.

הפתיחה היתה שייכת לבאר־שבעים, כששאלי ויצמן, אוחנה ועוזן מתמידים שוב ושוב ממצבים קורצים. התקפותיהם המסיביות על שער אור־יהודה איפשרו לשוער האורח, אריה זאתו, לגלות יכולת מצויינת בין הקורות.

השוער המצויין הצליח לעמוד מול חלוצי היריב עד לדקה ה־94 בהארכה. אז שלח ויצמן כדור מדוייק לאוחנה, שהמשיך לראובן מולכן וזה לא נכשל מול השוער וקבע 0:1.

בדקה ה־104 נותרה אור־יהודה עם עשרה שחקנים, לאחר שאורי פלד פגע בגסות בכוסר דהן הבאר־שבעי ו„זכה" לכרטיס אדום.

שחקני באר־שבע ניצלו את יתרונם המספרי והוסיפו שלושה שערים נוספים תוך 16 דקות. בדקה ה־110 היה זה מולכן שקבע 0:2, מסמירה מדוייקת של אוחנה רב דקות אח"כ קיבל יובל אוחנה כדור מצויין מיתום בדייקנה כדי להבקיע מול השוער – 0:3.

דקה מסיום הארכה (119) פרץ בדייקנה לעבר שער אור־יהודה והוכשל בתוך הרחבה. את בעיטת ה־11 תירגם מולכן לשער רביעי לזכות באר־שבע.

שפט בני כהן לעיני 1400 צופים בבאר־שבע.

ר. בר־לב

● הפועל באר־שבע: מויר, בן־חמו, הדיי, איילה, גגנן, מולכן, עזרה, אבוגזיר (שושני); דהן, אוחנה, וייצמן (בן־יעקב).
● הפועל אור־יהודה: זאתו, דרורים, ם. מועלם, אברמה, נפתלי, סימבן (ר. מועלם), ארביב, יוסף, א. כהן, גנון (דודו), פלד – הורחק.

חניכיו של שנהר הבקיעו חמישיה

קבוצת מכבי תל־אביב לא התאמצה רבות כדי לגבור על ה„סינדרלה" מליגה ג', בית"ר פרדס־כץ, בתוצאה 0:5 (0:3).

ההתרשמות היתה של שחקני ליגה ג' באה לידי ביטוי כבר ב־4 הדקות הראשונות, כשאלי דריקס (2) ובישה בריאני (4) ניצלו את חוסר הארגון של יריביהם והעלו את היתרון ל־0:2.

בהמשך היה שיפור ניכר ביכולתם של שחקני הפרדס־כצים, הם היו יריב שקול ללאומיים עד לתום המחצית הראשונה. בדקה ה־35 עלו הביתים של שמעון שנהר ליתרון 0:3. לאחר שאיזוגה הגביה „פרך" ובכנה שבעיטגב דוק מקרוב פנימה.

בדקה ה־63 פרץ יוסי קרבר באגף השמאלי, הגביה כדור לבוכו ואלי דריקס בנגיחה נאה, קבע 0:4.

בעבודת הסוף של המגרש בעט יוסי חיבנלי כדור למשקוף וגרם בכך להתרוממות בקרב אוהדי פרדס־כץ. שעבורם היה זה כאילו הבקעת שער כבוד.

את התוצאה הבאה התם אלון נתן, כשבעט מהנקודה הלבנה (דקה 87) לרשת – 0:5.

שפט אבשלום כהן לעיני 1500 צופים במגרש „הפועל" בפתח־תקוה.

ע. רוזנברג

● מכבי ת"א: גינזבורג (גיליגה); א. לוי, א. כהן, שמעוניב, קרייס, בריאני, גולה, קרבר, נתן, איזוגה, דריקס.
● פרדס־כץ: זיתונה, שרם (חוגבליה), קשטי, גסר, ספורטגל, ש. יעקב, ד. שאול, חבינלי, ישורון, א. חיים (משקן), ד. שכוק.

ירון כהן הכניע את קבוצתו בעבר

צמד שערים, שהבקיע חלוץ בית"ר ירושלים, ירון כהן, הקנה לקבוצתו נצחון על בית"ר תל־אביב, בתוצאה 1:2 (0:1).

המחצית הראשונה התנהלה בשליטת הירושלמים. אולם הגנת ת"א, בראשות של השלטים יהודי הגנה, ידעה לבלום את התקפות ירושלים ולמנוע הרבה על שערו של נדבני.

כל זאת עד שתי דקות להפסקה. בדקה ה־43 הגביה סבי מלכה כדור מבואה בשמאל, הגנת ת"א השקיה קפאו על מקומם ושהבקעם בעבה, ירון כהן, ניצל זאת כדי להתרומם ולנגוח בדייקנות לרשת – 0:1 לבית"ר.

עם פתיחת המחצית השניה הציגה ירושלים את שערה השני. בדקה ה־49 חילק אסט כדור ברחבת קבוצתו, העביר לשוליר שהמשיך הכדור לירון כהן, זה כבא עצמו בהדר על השוער והאורחים ובעם כדור שקט לפינה השמאלית הרחוקה וקבע 0:2 ליב"ם.

בשלב זה הבינו התל־אביבים, כי אין להם מה להפסיד ועברו להתקפות־נגד פעם אחר פעם, בדיפש של יעקב גבנהר, בנקום הטגנו בשה ביצי. הדיקה את התקפת בית"ר ת"א ואכן בדקה ה־60 צימקה ת"א את פיגורה שבריה בעט חזקה מ־20 מ', ברזוה הסכיכ את הכדור והגוטנה ניצל זאת כדי להבקיע מקרוב – 1:2.

השער הצבצבם עודד את התל־אביבים להמשיך וללחוץ את יריביהם אל שערם. 3 דקות לפני הסיום בעט טבריה כדור אדיר מבוחק ה„דיציע" את קורה שער ירושלים והחזיר את הנצחון לעודדי הבית"רים בבירה.

שפט משה אשכנזי לעיני 2000 צופים במגרש ימק"א.

י. טל

● בית"ר ים: מדינה, שירזל, ת. אזולאי, אשכם, ה. אזולאי, בן־יהודה, קדוש (שוורץ), מלכה, גולדשלגר, גולדר, י. כהן (בן־אליהו).
● בית"ר ת"א: גירבק, פרוי (גנבורי), צבע, רויו, מוהלני, יצחק, קסב, שבריה, א. כהן (בתגן, וולהר, יחזקאל).

יותר משחקי הגביע בעמ' 10

صكنا من الاجل

מנהלי בית"ר י-ם לא ישוחררו מאחריות עד לחיסול החובות

כל עוד לא יחוסלו כל החובות של קבוצת בית"ר ירושלים, לא ישוחררו חברי הנהלת הקבוצה מתפקידם - הבהיר הדין(?) הוועש של תנועת החרות בירושלים עו"ד ראובן ריבלין.

ההכרזה הזו באה לאחר שבנק צפון אמריקה הטיל עיקולים על כל חשבונות האגודה בבנקים וכן על רכושה. כן הטיל הבנק, באמצעות בית המשפט המחוזי בחיפה, עיקולים גם על חשבונותיהם האישיים של מנהל הקבוצה כיום משה דדש והמנהלים לשעבר משה אנגלסטיין ונסים אבולוף. תביעת בנק צפון אמריקה באגודת בית"ר ירושלים מסתכמת ב-240,000 דולר, שהם כ-360,000 שקל חדש.

עו"ד ריבלין היה מזועזע בגודל החוב לבנק צפון אמריקה, אך לדעתו זה רק קצה הקרחון של גרעון ענקי. אם המנהלים הנוכחיים לא ימצאו דרכים לצאת מן הבוץ אליו נקלעו, לא יהיה מנוס מלהחליט על פשיטת רגל, למכור נכסים וכן שחקנים ביניהם את הכוכבים אורי מלמיליאן ואוחנה, שערכם לאגודה הון עתק בכבוד ובפרנסה. לדברי ריבלין אם יגיע המצב לכך יהיו המנהלים הכושלים אלה שימכרו את השחקנים.

בתגובה אמר המנהל הנוכחי, משה דדש, כי הוא אינו בורח מן המערכה. יחד עם חברי ההנהלה לשעבר הם יתכנסו עצה כיצד להגיע להסדר עם הבנק הנושה ולהסיר את עיקולים על חשבונותיהם הפרטיים.

על עו"ד ריבלין אמר דדש, כי בית"ר לא עניינה אותו מעולם וכי המסרים שלו הם פוליטיים כלפי ההנהלה הנוכחית. לא צריך להיתפס לפניקה אמר דדש, בית"ר לא תיפול.

הישג מזהיר לסייף חתואל בגביע העולם

הסייף יצחק חתואל זכה ביום שישי בהישג הגדול ביותר לו זכה סייף ישראלי, כאשר הקפיץ לגמר הגביע העולמי בסיוף, הנערך בפאריס.

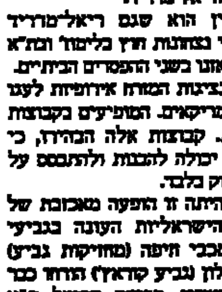

יצחק חתואל

חתואל בן ה-25 מהפועל עכו הגיע לגמר לאחר שהשיג בחצי-הגמר 15 נצחונות ללא אף הפסד – הישג מרהים גם בקנה-מידה עולמי. בין הסייפים, עליהם גבר הישראלי, היו מספר אלופי עולם. חתואל ניצח את האיטלקי פביו דל'יוטו, שזכה במדלית הזהב באולימפיאדת מונטריאול, 5:10; את המערב-גרמני מטיס ביא (שזכה בגביע בלוס-אנג'לס) 9:10 ומקס וגנר 5:10; האוסלקי פרז נומה וכן את הסובייטי אלכסנדר רומנקוב אשר היה בעבר 4 פעמים אלוף העולם.

בעקבות נצחונותיו המפתיעים דורג חתואל שני בשלב הגמר, מבין 32 סייפים.

שלב הגמר של הטורניר, הנערך בהשתתפות 290 סייפים מ-25 מדינות, לעיני 12,000 צופים, התקיים בשעות הלילה המאוחרות.

עונת 1985/86 הגרועה ביותר למכבי ת"א בגביע אירופה

מאת יעקב פתאל

זו היתה ההופעה הכושלת ביותר של כדורסלני מכבי ת"א מאז החלו להשתתף בבית הגמר האירופי – כך ניתן לסכם את משחקיה של האלופה הישראלית בעונה זאת של המשחקים.

בעבר גלתה האלופה הישראלית עד הרגע האחרון על הופעה בגמר האירופי בו הופיעה שלוש פעמים. לא כך היה הפעם, כאשר כבר בסיבוב השני הרימה ידיים בבית תוצאה על-ידי ריאל-מדריד. במשך ניסתה להוק אך ללא הועיל.

אכן המכבים סיימו ביום ה' את הופעתם בבית הגמר בהפסד צפוי באיטליה לסימק מילנו – 82:78. המכבים דורגו במקום החמישי והם היו היחידים שנוצחו על-ידי לימוז' בצרפת.

עם ההרכב הנוכחי, הכולל שני שחקני חיזוק מעולים כמאגי וג'נגסון היתה צריכה הקבוצה להלחם על הופעה בגמר.

בניגוד לכל התחזיות הגיעו לגמר העונה שתי קבוצות ממזרח-אירופה – צ'יבונה זאגרב וז'אלגירים קובנה מבריה"מ, שהסיגה ביום ה' האחרון נצחון מפתיע במדריד על ריאל-מדריד – 95:98.

יוצא, איפוא, ששתי הקבוצות, שיפגשו ב-3 באפריל בגמר בבודפשט, הסיגו שני נצחונות חוץ – ודווקא על אותן קבוצות מספקות הנקודות הבטוחות היו לימוז' וריאל-מדריד.

המעניין הוא שגם ריאל-מדריד הסיגה שני נצחונות חוץ בלימוז' ובת"א אך הם התאזנו בשני הפסדים הביתיים.

שתי הנציגות המזרח אירופיות לצד לשלל האמריקאים המופיעים בקבוצות המערביות. קבוצות אלה הבהירו, כי קבוצה לא יכולה להבנות ולהתבסס על שחקני חיזוק בלבד.

בכלל היתה זו הופעה מאכזבת של הנציגות הישראליות העונה בגביעי אירופה. מכבי חיפה (מחזיקת גביע) הפועל חולון (גביע קוראץ') הודחו כבר בסבוב הראשון. קבוצת הפועל ת"א (גביע קוראץ') הפעילה לבית רבע הגמר הודחה שניה. ובסוף השבוע נפרדה גם מכבי ת"א מהמפעל לאלופות. כאמור היא דורגה חמישית – המקום הנמוך ביותר בו דורגה אי פעם.

בכך לא תמה עונת הכדורסל והשבוע יהיו משחקי השיא. ביום ב' יתקיים ה"דרבי" התל-אביבי שבמסגרתו תעפיל המנצחת למשחק גמר הגביע. לגמר הגביע ביום ד' שעבר את הופעת קבוצת אליצור נתניה. סידרת משחקי הגמר יתחילו כבר ביום ה' והיא מבטיחה מאבקים מעניינים. כן נותר משחק הגמר בגביע המדינה בין מכבי ת"א והפועל חולון.

בית הגמר
טבלה סופית
(בתום 10 משחקים)

1. ציבונה	933:977	17
2. ז'אלגירים	915:931	17
3. סימאק	837:880	16
4. ריאל	906:944	15
5. מכבי	946:907	14
6. לימוז'	1012:910	11

עמוס מנסדורף הפסיד ליאריד

הטניסאי הישראלי עמוס מנסדורף בן ה-20 העניק "פייט" חזק לטניסאי מס' 9 בעולם, אנדראס יאריד משוודיה, בטורניר טורניר מילאנו.

בתום מאבק בן שעתיים ניצח יאריד 6:7, 5:7 והוא ישחק בחצי-הגמר עם בוראצו יואקים ניסטרום.

בינתיים עלה לגמר איוון לנדל, שגבר על הצכי מילוסלאב מצ'יר בקושי 5:7, 4:6.

● בטורניר הנשים בראלס בשלב רבע הגמר גברה מרטינה נברטילובה על הלנה סוקובה 2:6, 4:6 וכריס לויד גברה על זינה גאריסון 4:6, 3:6.

בחצי הגמר ישחקו נברטילובה נגד מנוליקובה ולויד נגד ריטוולדר.

טניס

מנשה צור ואילנה ברגר זכו בבכורה בסבב "סטארטסבוב" השלישי, שנערך בספורטק בפתח-תקוה. צור גבר בגמר על יורם בראון 1:6, 6:4, 3:6 ובחצי-הגמר על חיים ציון 6:4, 4:6, 5:7. בראון הפתיע בחצי-הגמר לאחר שגבר על רביב וינדנפלד 3:6, 1:6.

בין הנשים ניתקה אילנה ברגר את שרשרת נצחונותיה של דליה קוריאט, בנוסרה עליה 1:6, 7:6, 3:6. בחצי-הגמר נצחה ברגר את שרית שלו 1:6, 1:6 וקוריאט גברה על הגית אחדין 2:6, 4:6.

כ-100 צופים חזו במשחקים.

כדורסלני הפועל רוצים משכורת לפני הדרבי מחר

כדורסלני הפועל ת"א, הצריכים להופיע מחר ב"דרבי" השלישי שכפו על מכבי במסגרת הגביע איימו בסוף השבוע החולף על מנהל הקבוצה, אברהם פלדה, כי לא יופיעו למשחק המכריע עד שלא תשולם משכורתם.

תגובתו של פלדה היתה ה"כשבצ"ע: לא יהיה כסף לתשלום לפני ה"דרבי" אך סביר להניח כי כסף זה ימצא אם ינצחו את מכבי.

בתום השיחה הקשה עם המנהל התכנסו השחקנים ולפני שעה החליטו להסיר את איום אי ההופעה מתוך חשש כי צעד כזה ירחיק את סיכוייהם לקבל שכר כלשהו ובכך יקלו על עסקני מועצת פועלי ת"א לחסל את הקבוצה בהרכבה הנוכחי.

כדור מים

בליגת החורף לנוער בכדורמים הושגו התוצאות הבאות: הפועל גבעתיים – הפועל גוש-זבולון 6:12; הפועל קרית-טבעון – הפועל גבעתיים 5:10; הפועל עמק-הירדן – הפועל קרית-טבעון 6:10.

אתלטיקה קלה

אמיתי אלמוג מהפועל אשקלון ניצח במירוץ-האביב בבאר-טוביה, לאחר שעבר 10 ק"מ ב-33.56 דקות, לפני אלי ברזאני (איילות) 35.22 ד' ויעקב סולימני (אשקלון) 35.23.

בין הנשים ניצחה כזל שלום (באר-שבע) 39.52 ד'; בגילאי 40 ומעלה – אבי עופר (אילות) 38.58; בגילאי 50 – בנימין גבאי (נס-ציונה) 42.43 ד'; בגילאי 16 – נמרוד ברנקה (באר-טוביה) שעבר 2500 מ' ב-10.04 ד' ובין הנערות – אתי אבולע (נהריה) 1500 מ' ב-5.10 ד'. ר.

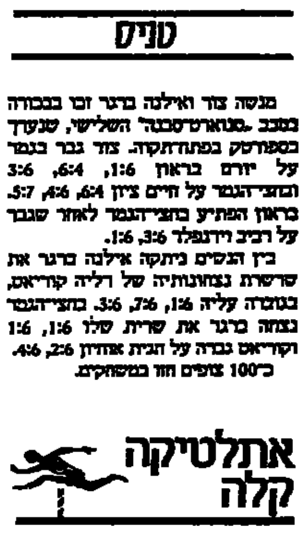

מרתון תל אביב ה-6
יום ראשון 23.3.86
פרטים והרשמה: מרכז "הפועל" רח' הארבעה 8 ת"א טל: 03-260181

נקבעו מקבלי עיטור הכבוד ל"איש כפועלו"

מזכירות "הפועל" אישרה את שמונה מקבלי העיטור "לאיש כפעלו". העיטור מוענק לחברי "הפועל" על הישג יוצא מגדר הרגיל למען התאגדות "הפועל". טקס הענקת העיטורים יתקיים בעצרת ההגיגית של מוסד ג' נידת "הפועל" ה-9, שתתקיים ביום ר' 2 אפריל בחיפה.

שמות מקבלי העיטורים:

[illegible]

הנצחון על סאותהמפטון (1:2) קרב ליברפול לפיסגה

שני שערים במחצית השניה העניקו אתמול לליברפול נצחון חוץ (1:2) על סאותהמפטון וקירבו אותה (בפער שתי נקודות) לאברטון העירונית, המוליכה את הטבלה, ואשר תקיים את משחקה נגד צ'לסי היום.

תקוות האליפות של ליברפול לא נראו כל כך ורודים בשעה שג'ורג לורנס העלה את סאותהמפטון ליתרון, בהודיוד כדור בין רגליו של ברוס גרובלאר, שוער ליברפול לרשת.

אולם השיחה שספגו כדורגלני ליברפול ממנהלם קני דלגליש בהפסקה, הביאה לשינוי במשחק, שהניב בהמשך שני שערים מרגלי הסקוטי ג'ון ווק והוולשי איאן ראש.

מהלך משולש, בו נטלו חלק הדני יאן מולבי, ראש ובורק איפשר לאחרון להכניע את פיטר שילטון ולקבוע שיוויון.

בדקה ה-59 היה זה ווק, שהריץ כדור מדויק לעבר ראש. וזה לא התבלבל מול שילטון, בעט בדייקנות מ-12 מ' ורשם את השער ה-22 למאזן העונה.

מנצ'סטר-יונייטד חזרה מגיחתה להיפה באמצע השבוע למגרש הדשא הסינטטי של ק.פ.ר בלונדון ונשלה בנסיונה לצמצם הפער בינה לבין אברטון.

ה"יונייטד" נותרה עם 59 נקודות במקום השלישי, לאחר שספגה שער מרגלי ג'ונר בירנ, שער שהקטין מאד את תקוותיה לזכות בכתר האליפות.

ה"יונייטד" הופיעה עם שוער הרכש החדש פיטר דוונפורט מנוטינגהאם, אך גם הוא לא הצליח לפתור את בעיית החולשה בהתקפה, ממנה נעדר בגלל פציעה מארק יוז.

ב"דרבי" הלונדוני באיצטדיון "הייבורי" היתה רגלם של המארחים "ארסנל" על העליונה בזכות נצחון 0:1 על ווסטהאם יונייטד. מוני וודקוק הבקיע את שער הנצחון בדקה ה-16.

ביתר המשחקים: סאותהאמפטון – בירמינגהאם 1:2; שפילד וונסדיי – קובנטרי 0:1; אוקספורד – לוטון 1:2; ווטפורד – מנצ'סטר-סיטי 0:1; ניוקאסל – איפסוויץ' 1:3; נוטינגהאם-פורסט – אסטון-וילה 1:1; ווסט ברומויץ' – לסטר 2:2.

● בליגה הסקוטית השוותה הארטס את השיא הסקוטי, כשרשמה לזכותה 24 משחקים ללא הפסד. אתמול גברה הארטס על מדרוהאל 0:2, משערים של אלכס מקדונלד וג'ון ג'ברסטון. הארטס ראשונה עם 29 נק'.

ראנגרס יונייטד (שניה) סיימה בתיקו 1:1 את משחקה עם סלטיק ובתוצאה זהה הסתיים גם המשחק בין אברדין (שלישית) וסנט. מירן.

● בחצי-גמר אליפות ישראל בקליעה אקדחי-אויר שנערכה בקיבוץ מעברות ניצח שחר רד (מעברות) 567 נק'.

שלום תקוה מנע הבושה בדקה ה-84

שער של שלום תקוה בדקה ה-84 חסך ממכבי נתניה הרבה דאגות ובושות. נתניה ניצחה את מכבי רמת עמידר 0:1, לאחר משחק כושל מבחינתה.

אם ייגזר על נתניה לרדת לליגה הארצית בסוף העונה, אין לה מה להאשים. היא בהולם תסתדר בליגה זו, לפי הרמה שהציגה ביום שישי. עמידר הפגינה משחק יותר שאפתני, אשר התאים למעמדה בצמרת הליגה הארצית, אך לא יותר.

על פיסת הקרקע העקומה בעמידר, המכונה מגרש כדורגל, התפתח משחק מקרי ולא מרתק. שחקנים מכבים כמו בני לם ושלום תקוה הלכו לאיבוד במנהרות, מקרים של גטיע ברדה החזיל לביא עשה את שלו. גם עמידר הפרה שניים מכביביע, רני כהן והחמים שלום הצבעים.

במחצית השניה, בסיוע רוח גבית ו"הירידה" המפורסמת במגרש, תקפה עמידר והיתה קרובה לשער יותר. אולם המלך פרדי בנישתי חובריו החמיצו הזדמנויות טובות. ואז באה הדקה ה-84: כדור הרחוק ע"י הגנת נתניה. בלם עמידר עופר מזרחי החזיר את הכדור לשוערו ציון סעדה, שהצטיין במשחק, אולם שלום תקוה המנוסה ארב שם, חטף את הכדור והמבצע דיסואדי אפייני השכיב את השוער והבקיע שער יקר 0:1.

שפט יעקב שיינר (צלע מחמת פציעה) לעיני 500 צופים בעמידר.

● מכבי נתניה: חביב; ש. מנחם, בר, חסון, קורח, רוזין (ת. לוי, זוהר), לבן; י. מנחם, ר. לוי, ש. תקוה.
● מכבי עמידר: סעדה; מורדוכוביץ, טייב, ע. מזרחי, אהרונוב, להבי, עיני, ע. אליהו (ערוסי); בניזמנו, תגר, קמינוליוק.

שער נגיחה בהופעת הבכורה

ג. פרידמן

במשחק שקול גברה קבוצת הפועל ירושלים מהליגה הלאומית על הפועל כפר-שלם מליגה ב', רק הודות לשערו של שחקן הנוער, עומן קורבי, שהצעיד לנצחון 0:1 (0:1).

קורבי, בהופעת הבכורה בהרכב הראשון, נגח בדקה ה-40 לרשת האורחים כדור מדוייק, אותו הגביה מישל דיין.

בדקה ה-65 הורחק שחקן כפר-שלם מנשה גורדנה והקבוצה נותרה בעשרה שחקנים. דווקא אז, לא ניצלו הירושלמים את עדיפותם המספרית כדי לתקוף ולהגדיל את יתרונם. היו אלה האורחים שצרו על שערו של בודנר, אך לידי הבקעת שער משווה לא הגיעו.

שפט יצחק יובס לעיני 1000 צופים במגרש ימקא.

י. טל

● הפועל י-ם: בודנר; תא-שמע, שפירא, אוחנה, הרמה; מלכה, סודק (בתגלו), ועקנין; אסיאג, קורבי (בסון), דיין.
● כפר-שלם: רז; אהרון, סילקו, יפת, בנישתי; שטח, מזור, לחני (עברי); מזרחי (בר-צבי), גורדנה – הורחק, עטיה.

הונגריה תארח היום את בראזיל

מאת ג. שרון

נבחרת בראזיל תערוך היום את משחק המבחן השני, במסגרת מסעה האירופי, בהשתתפות בבודפשט עם נבחרת הונגריה.

ההפסד (2:0) לגרמניה ביום רביעי האחרון לא איכזב את המאמן הברזילאי טלה סאנטנה, שאף לא מתכנן שינויים משמעותיים בהרכב.

סאנטנה ציין, כי "ההפסד בגרמניה לא היה טרגדיה, למרות שאיננו אוהבים להפסיד. אסור לשכוח שגם המשחק היום הוא רק מבחן וכך צריך להתייחס אליו".

בראזיל, כזכור, סובלת מהעדרם של הפצועים זיקו וליאנדרו וכוכבים המופיעים בליגה האיטלקית. אין ספק שעם כדורגלנים אלה תראה הנבחרת הברזילאית אחרת לגמרי.

גם הנבחרת ההונגרית תופיע היום בהרכב חסר. שלושה משחקני המפתח שלה עלולים להעדר בגלל פציעות וזה כולל את ה"קפטן" טיבור ניילאשי.

אבל ההונגרים, שיזכו לתמיכה של 80,000 צופים באיצטדיון "נפשטדיון" וכל הכרטיסים נמכרו תוך שעות ספורות, שואפים לנצחון תוך ניצול מזג האוויר הקר שישפיע על הברזילאים.

● התאחדות הכדורגל הבינלאומית (פיפ"א) קבעה את ה-23 במאי (שמונה ימים לפני פתיחת משחקי הגביע העולמי) כתאריך האחרון לקביעת סגל השחקנים לטורניר.

כפי שנמסר תוכל כל אחת מ-24 הנבחרות לקבוע סגל של 22 שחקנים.

צעדה

הרמטכ"ל, משה לוי, אשתו וילדיו השתתפו אתמול בצעדת הגלבוע המסורתית, שנערכה זו הפעם ה-20, בהשתתפות כ-15,000 צועדים.

בצעדה בלטו קבוצות עבודה מאורגנות, משפחות ובני נוער. היא החלה בישוב ברקן והסתיימה בגזל הרוד. הצעדה אורגנה ע"י מועצה אזורית הגלבוע ומרכז "הפועל".

התאוששות גם בגביע

קבוצת בית"ר באר-שבע מליגה א' החמיצה אתמול הזדמנות מצויינת לטפס לשלב לשמינית-גמר הגביע, כאשר במשחק הטוב ביותר שלה העונה נוצחה על-ידי מכבי יפו בשיעור 2:0 (0:0).

שחקני בית"ר באר-שבע, בהופעה מכובדת מול הלאומים מיפו, גילו עליונות ברוב דקות המשחק, רק חוסר נסיון ועמידה איתנה של שוער יפו, אבי ליברמן, מנעו מהמקומיים נצחון מפתיע.

האורחים מיפו זכו בנצחון, הודות לניצול טעויות של הדיפנס הבאר-שבעי.

בדקה ה-66 העלה אלישע צ'יפרוט כדור קרן לעבר שער באר-שבע. פנחס מימון, שוער ב"ש, טעה בהדיפת הכדור ורוני פרי, בלם יפו, שניצב על קו השער נגח לרשת – 0:1 ליפו.

6 דקות מן הסיום (84) הגביה רוד אמיגה, המצטיין בשורות יפו, כדור לתיבת ה-5. יוסי לוי, שניצב לא מכוסה, בעט בחוץ-מפתיע פנימה – 0:2.

לשתי ההבקעות קדמו הוצאות משוערות מרגלי יוסי פחימה (דקה ראשונה) ודני בסים (14).

שפט במשחק יוסף גרוסמן לעיני 800 צופים במשחק המוקדם בבאר-שבע.

ר. בר-לב

● מכבי יפו: ליברמן; בהן-צדק, דניאל, פרי, בוטמסקה; טאימן, ר. לוי, מזרחי, ציפרוט (לנאורה), הנגמי (י. לוי), אמיגה.
● הפועל באר-שבע: מימון (מגורביה); קריאס, מרינקו, מלכה, נגר, תורג'מן, דרויה (אבוקבע, נבת, בסים, פחימה).

השגיאה של השוער עטיה סייעה למוליכה הלאומית

הדבה הפיקות-לב עבור אתמול על כדורגלני הפועל תל-אביב ואוהדיהם עד שנשמעה שריקת הסיום של השופט, יאיר מילינגר, שקבעה נצחון דחוק 0:1 (0:0) לתל-אביבים על הפועל חדרה.

שחקני הפועל ת"א חייבים תודה לשוער חדרה מוטי עטיה. שוער זה שגה בדקה ה-65, כשהפקיר את שערו ביציאה פזיזה, אלי יאני ניצל זאת ונגח מעליו ושמואל לוי המשיך את הכדור בנגיחה מקרוב לרשת.

המחצית הראשונה התנהלה ביתרון חדרתי, אולם חלוצי הקבוצה, מג'די אברמוף ודוגן שפירא, התרגשו מדי בפעמים הבודדות, בהן ניצבו בפני הבקעת שער.

התל-אביבים, שגילו חולשה במחצית הראשונה, התעוררו מתרדמתם במחצית השניה, אך רק יהודה עמר ניסה לסכן את שערו של עטיה החדרתי.

מנגד, החמיצו אברמוף (49) ומוער (81), שנכנסו לשחק לקראת הסיום, ממצבים קורצים.

אין ספק, כי היעדרו של משה סיני פגם ביכולת של קבוצתו ובעיקר בחוליית הקישור התל-אביבית שכמעט ולא תפקדה.

2000 צופים חזו במשחק שנערך בחדרה.

מ. רוזן

● הפועל ת"א: אלתר; שוקרון, אקהייז, זאנה, י. כהן, א. כהן (לסרי), דיאנו, עמר; יאני (שבמטר), ש. לוי, לנראו.
● הפועל חדרה: עטיה; סלומון, ז. שפירא, אלחדיף, עזרן; בן-שמואל, ציארשו (שמואל), שטינברג; גוזלן (מוספי), אברמוף, ר. שפירא.

עודד מכנס התחיל ובגלייבטר סיים

קבוצת מכבי פתח-תקוה ממשיכה במידרדת הצלחותיה. אתמול, במסגרת הגביע, גברה על הפועל "צפרירייבי" חולון מהליגה הארצית בשיעור 0:2 (0:1).

פתיחת המשחק לא רמזה על העתיד להתרחש בסיום. שכן, שחקני הליגה הארצית היו עדיפים על פני המקסימים מפ"ת, החזיקו יותר בכדור וניסו לתקוף את שערו של פרסום. אולם כמו נתקלו בהגנה חסונה ברשותם של יורן פרסלני ויעקב ארזול, שהדפו את התקפות חולון הרחק משערם.

דווקא בהתקפה המסוכנת הראשונה שערכה פ"ת נתנו האחים מכנס רמז להוזיותם, כאשר גרי הגביה כדור לאחיו ועודד, בנגיחה מקרוב, קבע 0:1 לפ"ת.

במחצית השניה היה הסיפור שונה בתכלית. הלאומים, בניצוחו של אייל בגלייבטר, ששב לשחק לאחר פציעה, נטלו את היוזמה לרגליהם, סיכנו רבות את שערו של ביטון ואלמלא הצלותיהם המשועות של רבינוביץ, ע. מכנס ואסי בר-סמסון, היתה התוצאה כפולה ומכופלת.

בדקה ה-54 נחתמה תוצאת המשחק, אסי בר-סמסון פרץ מהאגף השמאלי, הסיט את הכדור לבגלייבטר, 40 מ' משער חולון, השוער יעקב בייתן יצא משערו אל בגלייבטר המופשי, אך הפתח-תקוואי בעט בכדור מתוכם מזוית קשה שהחדר לרשת וקבע 0:2.

שפט עובדיה בר-יצחק לעיני 1000 צופים בפתח-תקוה.

ע. רוזנבר

● פתח-תקוה: פרסום; אזרובל, פרסלני, יחזיאל, אליהוזייל; בגלייבטר, נוריאל, ג. מכנס; ר. כהן (רבינוביץ), ע. מכנס, בר-סמסון (אלון ירוחם).
● "צפרירייבי" חולון: ביטון; פריון, יעקבי, טליאס, באור ארייה; אלי יותשני, מרקלם (בן-ברוך), יעקב יותשני; ב. יבקוב, עמרני, שקרוקה.

סיוף

אסף מודד מבאר-שבע זכה באליפות ישראל בסיוף במקצוע הרומח לנערים, לאחר שגבר בגמר על גד מיקו (בפ"ס) 6:8.

בתואר לנערות זכתה אילת אהרון (עכו) שגברה על אילת בילינסון (גבעתיים) 1:8.

ליגות ב'

● צפון א': הפועל בני-ברנצ'את – הפועל מגדל-כרום 0:1; הפועל בני-יקנו – הפועל סכנין 1:1; מ.ב. מעלות – אבו-סנאן 0:0; בני-יהודה – הפועל אפיקים 0:3; בית-שמה – מכבי עכו 1:0; בית"ר קרית-שמונה – הפועל תל-חנן 2:3.

● צפון ב': הפועל איכסל – מכבי זכרון-יעקב 1:1; מגדל-העמק – הפועל יקנעם 0:1; אום אל-פאחם – מעין דלית אל-כרמל 1:1; הפועל גבעת-אולגה – מכבי צור-שלום 0:2; מכבי עוספיה – מכבי תל-חנן 1:6; הפועל בית-אליעזר – בקעה אל-גרביה 1:5; הפועל טייבה – הפועל כפר-שלם 0:2.

● דרום א': איחוד צעירי יפו – מכבי רמלה 0:2; הפועל טירה – שיכון-המזרח 2:1; הפועל הרצליה – מכבי רמת-השרון 0:1; מכבי הרצליה – בית"ר ראשל"צ 0:1; מתנה-יהודה – בית"ר כפר-סבא 0:3; מ. מ. גבעת-שמואל – הפועל כפר-קאסם 1:1.

● דרום ב': הפועל מרחבים – מ.כ. נס-ציונה 0:2; הפועל אילת – מכבי באר-שבע 1:3; הפועל אשדוד – הפועל שדרות 1:2; בית"ר לוד – מכבי רחובות 2:2; עירוני אשדוד – בית"ר יבנה 0:0; מכבי קרית-עקרון – הפועל באר-יעקב 0:1; הפועל רמלה – מכבי בן-צבי 0:3.

לרוב האגודות צווי עיקול במיליונים ממס=הכנסה

לרוב קבוצות הכדורגל בליגה הלאומית וגם בליגה הארצית יש צווי עיקול שנשלחו אליהן על-ידי שלטונות מס הכנסה באמצעות פקידי השומה בכל הארץ כך סבר יעקב גולדברג, יו"ר חבר מזכירי הפועל. הבעיה תועלה בהפועל בכל חריפותה בשבועות הקרובים בעקבות פסק הדין שניתן נגד אורי קרני, מזכיר הפועל ר"ג בבית משפט השלום בתל-אביב.

נודע, כי אגודות הספורט באר"ץ, שבמסגרתן קיימות קבוצות כדורגל וכדורסל בליגות הבכירות, חייבות קרוב ל-8 מיליון דולר לשלטונות מס הכנסה. לדעת עסקנים בכירים בכל מרכזי הספורט הפתרון היחידי לצאת מן המשבר הזה הוא בקבלת מענק או הלוואה ממועצת ההימורים אצלה הצטברה רזרבה כספית של 81 מיליון דולר.

פסק הדין שניתן נגד אורי קרני, ארבע חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים, זיעזע עסקני כדורגל רבים. יש מהם הסבורים כי במצב שנוצר אין טעם בהמשך פעילותם במועדונים. בקבוצות מכבי העסקנים הם על פי רוב עצמאים, בעלי עסקים, שמעולם לא התנגשו עם החוק וקיבלו את החובות בירושה ממנהלים קודמים.

באגודות הפועל המצב שונה, שכן הרוב הם מזכירי אגודות בשכר ועליהם נופלת האחריות למקרה של אי תשלום ניכויים לפקיד השומה.

ממה שידוע עד כה, עומד למשפט בגין עבירות מס הכנסה גם נשיא מועדון מכבי יפו, יצחק אסא, בעוד שמכבי ת"א חייבת למס הכנסה כ-600,000 דולר. הפועל ת"א חייב כ-750,000 דולר; גם הפועל באר-שבע מצויה בין הגדולים מבחינה זאת, וגם הפועל יהוד חייבת כ- 000,005 דולר. קבוצות כדורגל וכדורסל אחרות חייבות סכומים יותר קטנים ואצל רובן עוקלו הקצבות של המרכזים.

הרוב המכריע של החובות למס הכנסה נובע מהצמדות וריבית פיגורים וקנסות על הפיגורים. אילו ויתרו שלטונות המס על חלק זה של המס הוא היה מגיע ל-30 אחוז לכל היותר. רק הורמה חד פעמית מן הרזרבה הקיימת במועצת ההימורים תוכל לפתור את המצוקה, בתנאי שמכאן ולהבא לא יצטברו חובות חדשים וכספי הניכויים יועברו לפקידי השומה מדי חודש בחודשו.

באחרונה החליטה מועצת ההימורים, בברכתו של שר האוצר, להקציב לכל קבוצות הכדורגל כ-120,000 דולר וכל קבוצה בבר קיבלה כמענק 170,000 דולר בלאומית וקבוצה בליגה הארצית כמחצית מן הסכום הזה.

במקום לפרק קבוצות לדרדר למרכז הפועל

[illegible]

פסק זמן

[illegible]

אפשר להתגבר על הזעת יתר

מאת דנקה הרניש

אנחנו מתקרבים לעונת הקיץ: לחום, ללחות – ולזיעה. ההזעה היא בהחלט תופעה בלתי־נעימה, אבל כל עוד היא בגבולות סבירים, אפשר להתגבר עליה על־ידי השימוש בתכשירים אלה או אחרים. שונה מצבם של אנשים הסובלים *מהזעת יתר*. זוהי כבר מחלה, מחלה ממש, המוכרת גם "רשמית" על־ידי קופת־חולים. חמישה עד שבעה אחוזים מן האוכלוסיה בעולם סובלים מהזעת יתר, ובמדינות בעלות אקלים חם השיעור גבוה עוד יותר. בישראל יש, לפי האומדן, לפחות 25,000 אנשים הסובלים ממחלה זו.

הזעת יתר מקשה מאוד על אורח חיים תקין. היא מופיעה בשלושה מקומות בגוף – בכפות הידיים, בכפות הרגליים ובבית־השחי – עד כדי ירידת טיפות של זיעה, שמקשה על תפקוד רגיל כגון כתיבה, גורמת נידוי חברתי ואף נזקים לבגדים ולנעליים. המחלה מצמצמת לפעמים את אפשרויות התעסוקה של הנפגע. במקצועות מסוימים, בין היתר באלקטרוניקה ובתעשיות תעופתיות, תהליך העבודה דורש ידיים יבשות משומנים וממלחים הנמצאים בזיעה.

הטיפול המקובל היום במקרים של הזעת יתר קיצונית הוא לכרות את העצב הסימפטי, הממוקם בעורף. עצב זה מבקר את פעולת ההזעה וכאשר תפקידו לקוי, מופיעה הזעת יתר. הבעיה היא, שכריתת העצב הסימפטי תחסל אמנם את הזעת היתר בכפות הידיים והרגליים ובבית־השחי, אבל "תעביר" את התופעה לחזה או לגב. היא גם עלולה להביא לשיתוק של עפעף וכתוצאה מכך להתייבשות העין – תופעה המצריכה טיפול רפואי רציני.

יש טיפול תרופתי בהזעת יתר, אבל הוא איננו מעשי ביותר. בשלב הנוכחי התרופה היא יקרה מאוד, הטיפול בה כרוך בתופעות לוואי לא־רצויות והיא גם אינה יעילה במאה אחוז.

הרפואה מחפשת אחר תשובה להזעת יתר עוד משנות ה־40. במרוצת השנים הופיעו בשוק מכשירים שונים לטיפול, אבל לכל אחד מהם היו ליקויים ניכרים. בסוף שנות ה־70 הופיע דגם חדש נוסף, הקרוי "דריוניק", ותוצאות הטיפול בו מעודדות ביותר. "דריוניק" נותן טיפול רדיקאלי, ללא כל תופעות לוואי, ומבטל את הצורך בניתוח כריתת העצב הסימפטי. הוא מיוצר על־ידי החברה האמריקאית "ג'נרל מדיקל" בלוס־אנג'לס ומוכר ומאושר לשימוש ה־FDA – מינהל המזון והתרופות של ארה"ב. לפני כשלוש שנים הוציאה החברה פטנטים להפצת המכשיר בכל ארצות העולם כמעט, לרבות ישראל.

פעולת המכשיר מבוססת על זרם חשמלי במתח נמוך, הנוצר על־ידי סוללות. מעגל הזרם נסגר, כאשר הוא עובר בין שתי בריכות לחות שעליהן מניחים את כף היד או את כף הרגל, או שתוחבים אותן לתוך בית־השחי. הזרם החשמלי מייבש את קצות צינורות ההזעה שבעור על־ידי הפרדת המלחים מן הזיעה, וכתוצאה מכך נפסקת הזעת היתר.

הטיפול הוכח כיעיל ב־95% מן המקרים. הוא ניתן מדי יום במשך שבועיים, כל פעם ל־20 עד 30 דקות (בהתאם לחומרת התופעה). לאחר־מכן משוחרר החולה מן התופעה למשך כחודשיים, אם כי ייתכן שיזדקק בתקופה זו לטיפול דחף אחד או לשני טיפולים כאלה. בין תקופה לתקופה ההזעה היא כממדים תקינים בלבד.

אצל רוב האנשים הסובלים מהזעת יתר היא מופיעה במקום אחד בלבד בגוף: בכפות הידיים, בכפות הרגליים או בבית־השחי. כיוון שכך, וכיוון שלכל אחד מן המקומות האלה יש מכשיר נפרד – בדרך־כלל החולה צריך לרכוש רק מכשיר אחד לטיפול.

שיווקו של "דריוניק" בארץ התחיל כבר אשתקד על־ידי חברת "סרדיס גת", אך המודעות לקיומו ופעולתו של מכשיר זה נמוכה ביותר אפילו בקרב הרופאים. במשאל בלתי־מייצג שערכתי התברר, כי רק רופאת עור אחת הכירה מכשיר זה ואף המליצה עליו. כל יתר הרופאים, כולל מומחים ורופאי משפחה, לא ידעו אפילו במה מדובר. אנשי השיווק טוענים, כי בגלל אחוזי הרווח הקטנים מנועים הם לערוך פעולת הסברה נרחבת בקרב הרופאים והציבור הרחב.

כאמור, הזעת יתר מוכרת כמחלה, ובכל זאת אין הנחה בשיעור המס המוטל על המכשיר המיובא ומחירו לפרט גבוה – כ־331 שקל. אולי משום כך מוכנה החברה למסור את "דריוניק" בהשאלה לתקופת נסיון של שלושה שבועות תמורת כ־15 אחוז ממחירו תמורת הבלאי בשימוש בסוללות ובבריכות.

לכף היד

לכף הרגל

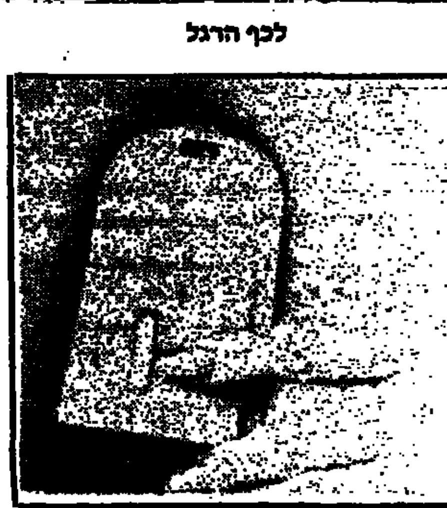

לבית־השחי

בעוד 7 שנים: דגל אדום על מאדים

מאת דליה שרון, לונדון

ברה"מ מתכוננת להנחות בעוד שבע שנים בני־אדם על מאדים – קובע דו"ח בריטי סודי, שהוגש לממשלת בריטניה המצוטט בכתב־העת "פליט".

לדברי עורכי הדו"ח סיימו הרוסים לאחרונה את פיתוחו של טיל האצה רב־עוצמה, הפועל בעזרת חמצן נוזלי ומימן נוזלי, אליו צמודים עוד שמונה מאיצי עזר.

הטיסה למאדים תיעשה בשלבים, מוסר הדו"ח. הטיל, שאורכו 95 מ', מסוגל להרים 280 טונות למסלול הקפה נמוך סביב כדור־הארץ. בארבעה שיגורים של טילים כאלה יועלו למסלול רכב הנחיתה, שיש לו טיל האצה משלו, וכן חללית "סליוט" עם הטיל שלה. לאחר גמר ההרכבה בחלל יועלו אל המסלול הזה שלושה קוסמונאוטים והם ייצאו למסע בן תשעה חודשים אל מאדים. לפי התכנית ישהו הקוסמונאוטים כחודש ימים על כוכב־הלכת הרביעי של מערכת השמש ואחר־כך יחזרו לכדור־הארץ.

מקרה יוצא־דופן של ילד בארה"ב:

לגדול בלי הורמון גדילה

מעשה בילד בארה"ב שפיגר בגדילתו ודמה מבחינת ממדיו ומבנה עצמותיו לילדים שהיו צעירים ממנו בשנה. כך עד גיל ארבע וחצי שנים; בגיל זה התחיל לפתע לגדול בקצב מהיר, ובהגיעו לגיל תשע וחצי שנים השתווה במבנה עצמותיו לנער בן 12. המקרה תמוה שבעתיים בהתחשב בכך, שהילד לא קיבל שום תוספת של הורמון הגדילה, כפי שנותנים במקרה של פיגור בהתפתחות הגופנית. יתרה מזאת: גם לא נמצאו אצלו רמות תקינות של הורמון זה, המופרש כרגיל על־ידי בלוטת יותרת המוח. במקום זאת, משערים החוקרים, מצוי בדמו חומר אחר, אלא שהם עדיין אינם יודעים את טיבו.

עד כה ידוע על שני סוגים מקרים של גדילה יוצאת־דופן, שאינה תלויה בכמותו של הורמון הגדילה. הסוג האחד כולל צעירים שעברו ניתוח מוח, בדרך־כלל לשם סילוק גידול ממאיר בחלק זה של הגוף. במקרים מסוג זה ייתכן, שהבלוטה האמורה מוסיפה לייצר כמויות תקינות של הורמון הגדילה, אלא שזה לובש צורה מיוחדת, שאינה ניתנת לגילוי במיבדקים אימונולוגיים רגילים; אפשרות אחרת היא, שמוחם של צעירים אלה מתחיל לייצר אחרי הניתוח כמויות גדולות של שני הורמונים אחרים, אינסולין ו/או פרולקטין, ה"מכסים" על מציאות הורמון הגדילה. אבל המיבדקים שנעשו בילד האמריקאי, בשיטות חדישות, ביטלו את שתי האפשרויות האלה גם יחד. שיטות חדישות שהשתמשו בהן החוקרים אמורות היו לגלות את הורמון הגדילה, גם אילו לבש צורה מיוחדת; מאידך נמצאו בו כמויות תקינות בהחלט של אינסולין ושל פרולקטין ובכך סולקה גם האפשרות השניה.

ממילא נשללה גם האפשרות של הסוג השני של גדילה בלתי־מרוסנת, הענקות, ובלעז: אקרומיגלואידיות: בעבר סברו, כי הלוקים במחלה זו יש להם כמויות עודפות של הורמון הגדילה; היום ידוע, כי יש להם כמויות תקינות של הורמון זה, והגדילה המואצת נובעת מסיבות אחרות. אם כך ואם כך, אצל הילד לא נמצאה, כאמור, אפילו רמה תקינה של הורמון הגדילה, ומכאן שעניין לנו עם מקרה מיוחד.

החוקרים, מאוניברסיטת קליפורניה בלוס־אנג'לס ומאוניברסיטת ארקנסו לא הסתפקו בתוצאות שליליות אלה והם חיפשו אחר אותו גורם מיוחד, הממלא את מקומו של הורמון הגדילה, וביתר אינטנסיביות. הם ערכו מיבדק, המודד את מידת השפעתו של הורמון הגדילה על התרבותם של תאי־אב שמהם נוצרים תאי דם אדומים, ומצאו כי בנסיוב הדם של הילד מצוי חומר מסוים, הגורם לתאי־אב אלה להתרבות בקצב כפול כמעט מזה המקובל בדמם של ילדים בריאים, שאצלם נוצרים התאים בהשפעת הורמון הגדילה. יתר־על־כן: נסיוב הדם של הילד גם הביא *להתפתחותם* של תאי אב שנלקחו מילד אחר, הלוקה ב"ננסות לרון" – מחלה הקרויה על שמו של המגלה שלה, פרופ' צבי לרון, מנהל המכון האנדוקרינולוגי של בית־החולים "בילינסון" – בעוד שתאי האב של ילדים אלה אינם מגיבים כלל על הורמון הגדילה.

עתה מקווים החוקרים, כי יעלה בידם לבודד ולזהות את החומר המסתורי הנמצא בדמו של הילד, בתקווה כי כך יורחבו את הידע בהפרעות גדילה ואולי גם את אפשרויות הריפוי שלהן.

קפאון בחקר אנרגיית ההיתוך

"מלחמת הכוכבים" ופרויקטים צבאיים אחרים זוכים לעדיפות ראשונה בממשל של רייגן, ואחד הקרבנות לגישה זו הוא המחקר בכורי היתוך גרעיניים – כורי העתיד (?) שיספקו אנרגיה לא מביקוע אטומים של יסודות כבדים, כפי שפועלים הכורים הגרעיניים של היום, אלא ממיזוג אטומים של איזוטופים כבדים של מימן. מחקר זה, עם מה שהוא מתנהל בעת ובעונה אחת בברה"מ, באירופה המערבית, ביפאן ובארה"ב, אין לצפות ממנו לתוצאות מעשיות בעתיד הקרוב, וההוא גם כרוך בהשקעות כספיות אדירות. מכאן הקושי להשיג בשבילו את התקציבים הדרושים. לאחרונה נחנך במעבדות לורנס־ליוורמור שליד סן־פרנסיסקו, בטקס רב־רושם, מיתקן חדיש לחקר הניצול של אנרגיית ההיתוך, לאחר עבודות פיתוח שנמשכו שמונה שנים ועלו יותר מ־50 מיליון דולר – אך בשל היעדר תקציבים נוספים הוא יהיה, כנראה, מונח כאבן שאין לה הופכין.

הבעיה העיקרית ביצירת אנרגיית ההיתוך היא לכלוא את הפלסמה – יונים של דויטריום וטריטיום, שני איזוטופים כבדים של מימן שלהטו לטמפרטורה של מיליוני מעלות ואיבדו את האלקטרונים שלהם – שהרי אין שום כלי שיוכל להכיל פלסמה כזאת מבלי שיתנדף בטמפרטורות אדירות כאלה. הרוסים – ואחריהם החוקרים במערב – בוחרו בשיטת ה"טוקמק" כדי לכלוא את הפלסמה בתוך שדה מגנטי כדורי בעל עוצמה אדירה. גם המיתקן החדש שנחנך עתה בארה"ב משתמש במגנטים לכליאת הפלסמה, אלא שמיתקן זה איננו כדורי, כי אם מלבני: הפלסמה נתונה בשדה מגנטי חזק המצוי בין שני שדות מגנטיים בעלי עוצמה נמוכה יותר, שממוקמים בשני הקצוות של המיתקן. הפלסמה שבתא המרכזי "נכלאת" במקומה משום שצפיפותה קטנה יותר מזו של הפלסמה שבשני הקצוות.

בצד בניינו של מיתקן חדיש זה, שהמשך פיתוחו נתון כאמור בספק, ממשיכה ארה"ב גם בחקר ההיתוך הגרעיני בשיטת ה"טוקמק" הוותיקה, כמוה כמדינות אחרות בעולם. בכל מקרה, תהיה השיטה אשר תהיה, כל המדינות העוסקות במחקר זה, ולא רק ארה"ב, מתלבטות בקשיים כספיים ניכרים. מדינות אירופה המערבית עשו יד אחת והקימו מיתקן מחקר משותף בבריטניה, הממומן על־ידי מדינות הקהילייה האירופית; אך גם חלוקת הנטל בין כמה וכמה מדינות, ולאו דווקא מן העניות, לא הסירה את הקשיים הכספיים. עתה גוברת הנטיה להרחיב עוד יותר את שיתוף־הפעולה, לפחות במסגרת העולם המערבי. בוועידת הפסגה הכלכלית של מדינות המערב, שתיערך בחודש מאי בטוקיו, תנסה ארה"ב להניע את יפאן לשתף איתה פעולה במימון המיתקן הניסויי החדש במעבדות לורנס־ליוורמור.

בינתיים הונפה חרב הקיצוצים גם על התכניות הפדראליות להעשרת אורניום בשביל הכורים הגרעיניים הקיימים, כורי הביקוע. כידוע, כורים אלה מתודלקים באורניום. כיוון שמחצב זה, במצבו הטבעי, מכיל רק 0.7% אורניום־235, שהוא איזוטופ בקיע, בעוד כל השאר הוא אורניום־238 בלתי־בקיע, יש להגדיל את תכולתו של האורניום־235 ל־4% בקירוב, כדי שהאורניום ה"מועשר" יוכל לשמש כדלק גרעיני.

מיתקנים ראשונים להעשרת אורניום קמו בשלהי מלחמת העולם השניה, לצורך פיתוח הפצצה הגרעינית. מיתקנים אלה, הפועלים בעיקר בשיטת הדיפוזיה הגזית, יקרים ביותר, והעיקר: הם צורכים כמויות אדירות של אנרגיה. מאז ראשית שנות ה־70 מנסים שיטות אחרות להעשרת אורניום, הצורכות פחות אנרגיה, ואחת החשובות והמבטיחות בהן היא שיטת ההפרדה בלייזר: מאדים את האורניום, אחר־כך מקררים את האדים ויורים בהם קרני לייזר. כאשר מכוונים את קרן הלייזר לאורך־גל מסוים, היא מיננת את האיזוטופ *235*, אך לא את האיזוטופ 238. כיוון שיאון פירושו הטענה בזרם חשמלי, אפשר לסלק את האורניום־235 המיונן מתוך התערובת באמצעות שדות אלקטרומגנטיים.

הצמצום הדראסטי בהזמנת הכורים הגרעיניים העמיד בספק את הכדאיות של פיתוח ניסויי של שיטות העשרה חדישות. לשם מה להשקיע סכומים גדולים בפיתוחים כאלה כדי לייצר, בסופו של דבר, דלק גרעיני זול יותר, כאשר הביקוש לדלק כזה נמצא בשפל המדרגה? התוצאה: משלושה מיתקנים כאלה נותר רק אחד, זה המשתמש בלייזר. שני המיתקנים האחרים, שבחנו את שיטת הצנטריפוגה – אף היא שיטה אלטרנטיווית לשיטת הדיפוזיה הגזית – נסגרו. בתנאים כאלה קשה לשער, שהתעשיה הפרטית תנסה את מזלה ותשקיע את הונה במקום שנכשל בו המשרד הממשלתי לאנרגיה אטומית, כפי שמציע עתה הממשל של רייגן. יצוין, כי נסיון ראשון למסור את העשרת האורניום לידי משקיעים פרטיים נעשה כבר בסוף שנות ה־60, בימי ממשלו של הנשיא ניקסון – וללא הצלחה, משום שהמשקיעים־בכוח לא קיבלו מממשלת ארה"ב ערובות מספיקות להזמנות קבועות של דלק מועשר בעתיד.

מנהל חדש מבקש להקנות פנים חדשות לביה"ח "פוריה"

מאת שמעון וייס

ד"ר מאיר אורן: היחיד המשרת במילואים

אחרי שנים של תהפוכות וכותרות בלתי־מחמיאות, שלא הוסיפו בריאות לבית־החולים "פוריה", מונה לא מכבר ד"ר מאיר אורן למנהל המוסד הרפואי המשרת את האוכלוסיה של טבריה, עמק־הירדן, הגליל התחתון, איזור הכנרת ודרום הגולן. אם לשפוט על־פי האווירה השוררת כעת בביה"ח, חמישה חודשים לאחר כניסת המנהל החדש לתפקידו, אפשר לומר ששאיפתו של ד"ר אורן ל"שקט תעשייתי" ושמירה על פרופיל נמוך, תוך כדי התמקדות בתעשיה הרפואית, זוכה להבנה ושיתוף־פעולה מצד סגל הרופאים והאחיות ב"פוריה".

ד"ר אורן, 37, נשוי ואב לילד, הוא צעיר מנהלי בתה"ח בארץ. הוא מתגורר עם משפחתו בקיבוץ תל־קציר, שם הוא משמש גם רופא הקיבוץ. הוא נולד ב־1948 בתל־אביב, בוגר בית־הספר לרפואה באוניברסיטת תל־אביב ומוסמך ברפואת ילדים. לפני שלוש שנים סיים את התמחותו ברפואת ילדים בביה"ח "שיבא" בתל־השומר. לאחר מכן יצא לארה"ב, שם קיבל תואר מוסמך בבריאות הציבור מטעם ביה"ס לרפואת הציבור שליד אוניברסיטת ג'ונס הופקינס שבבולטימור.

בקיץ אשתקד, עם שובו לארץ, נתבקש על־ידי מנכ"ל משרד הבריאות, פרופ' דן מיכאלי, לקבל על עצמו את ניהול "פוריה". ד"ר אורן ידע לקראת מה הוא הולך, אף כי הוא מעדיף שלא להרבות על כך מלים ולפרט. "בדקתי את הדברים ביסודיות והסכמתי", הוא אומר ומוסיף: "בהחלט יש כאן הרגשה של שליחות, של עזרה לאיזור מרוחק". ד"ר אורן גם נמנע בינתיים מלערוך סיכום של חמשת החודשים הראשונים לכהונתו החדשה. יש משהו בסגנונו, המלמד על עברו הצבאי בשורות הצנחנים ובהשתתפות בפעולות תגמול ופעילות קרבית, כפי שמעידות התמונות התלויות על הקיר במשרדו שבביה"ח. מלבד היותו צעיר מנהלי בתיה"ח בארץ, ד"ר אורן הוא גם היחיד מביניהם העומד על זכות־חובתו לשרת במילואים, ואם כסאו ריק לפעמים, יודעים חבריו ב"פוריה", שהוא משרת באחד האי־שמים עם מדים ודרגות של סגן־אלוף.

ד"ר מאיר אורן סבור, כי יש להגדיל את ביה"ח "פוריה" *בעוד כ־20 מיטות, כדי שיכיל 200 מיטות.* אחרי־הכל, מדובר במוסד רפואי המשרת כ־70,000 תושבים קבועים ועוד כ־100,000 תושבים הבאים לאיזור בחודשי הקיץ והחופשות. "התחושה הפנימית שלי היא, שישנה מערכת של יחסי אמון והערכה מקצועית בין האוכלוסיה באיזור לבין סגל ביה"ח, ואחת הראיות לכך היא העובדה, שבארבעת החודשים האחרונים נמצא המוסד בתפוסה של מעל ל־90% חולים", אומר ד"ר אורן. "אישית אינני חושב שהתושבים יותר חולים בתקופה האחרונה, אלא הם פשוט מביעים בכך את אמונם בביה"ח ועושים יותר שימוש בשירותיו, במקום לפנות לבתי"ח אחרים, מרוחקים יותר".

אף שהוא זהיר יותר בהתבטאויותיו ומבקש להוריד את "פוריה" ממפת בתה"ח ה"בעייתיים" בארץ, מוכן המנהל להשקיף אל מעבר לשנתו הראשונה במוסד זה. "עיקרי התכנית שלי הם לחזק את התשתית האיכותית, בעיקר בכל מה שקשור בכוח־אדם רפואי וסיעודי, פיתוח שירותים נוספים הכרחיים בהתאם לייעודו של ביה"ח כמרכז שניוני ולפעול להשלמת פערים בנושא תשתית כוח האדם". בלשון המספרים היבשים, פירוש הדבר הגדלת התקנים ב"פוריה" מ־61 רופאים כיום ל־75 רופאים, כפי שזוכאי להם בי"ח פריפרי כ"פוריה". בכל עת נמצאים קרוב ל־15% מסגל רופאי "פוריה" בהשתלמויות והתמחויות שונות במוסדות הרפואה הגדולים בארץ ואין מי שיחליפם. חסרון זה גורם לעומס עבודה גדול על אלה שנותרים, ואנשי "פוריה" מחפשים פתרון לכך.

ליקויים באיכות הטיפול בזקנים

מאת דנקה הרניש

ליקויים באיכות הטיפול בזקנים בנושאי ראיה, שמיעה, בריאות הפה, אי שליטה חלקית על סוגר השתן ובדידות – התגלו לגבי 75 אחוז מן הזקנים הסובלים מתופעות אלה גם במוסדות לקשישים המסווגים כטובים.

הנושא נבדק במחקר שערכו רחל פליישמן ואדריאן תומר במכון ברוקדייל ובעזרת פרופ' ארנולד רוזין, מנהל המחלקה הגריאטרית במרכז הרפואי "שערי צדק" בירושלים. המחקר הוצג בכנס החברה לרפואה גריאטרית, שהתקיים בשבוע שעבר ב"שערי צדק".

המחקר עסק במדידה של איכות הטיפול בזקנים במוסדות לטיפול ממושך בישראל. נאספו נתונים בתשע יחידות מוסדיות, לגבי 11 מסמנים מתחום הרפואי, הסיעודי והנפשי־חברתי.

מפתחים כוונת קסדה למטוס, הצופה לכל הכיוונים

מאת דוד מושיוב

אם אפשר לירות מבטים ולכוונם על־ידי סיבוב העיניים, או הראש כולו – מדוע לא לכוון כך כלי־נשק? רעיון זה, פחות או יותר, עמד מאחורי הפיתוח החדש של תעשיות האלקטרואופטיקה "אל־אופ" בנס־ציונה: זוהי כוונת המותקנת בקסדתו של הטייס, שבאמצעותה הוא יכול לצפות ולכוון את מערכות הנשק של המטוס. הכוונת החדשה פועלת בזווית של 360 מעלות, כלומר: הטייס יכול לכוון את מערכות הנשק גם למטרות המצויות בצידי המטוס או אפילו מאחוריו, מבלי שיצטרך לשנות את כיוון הטיסה. כוונת הקסדה קשורה למערכת מחשבים ולמערכות אחרות במטוס.

המערכת החדשה היא בין המתקדמות מסוגה בעולם. כושר הדיוק שלה גבוה ביותר.

לפי־שעה עדיין מדובר רק בפיתוח, ולא במכשיר מיבצעי. עתה הולכת ומסתיימת בניית הדגם המעבדתי הראשון ומתחילים לבנות את האב־טיפוס הראשון. אנשי החברה מעריכים, כי תחילת הייצור של כוונת הקסדה, האמורה לשפר במידה ניכרת ביותר את הביצועים של מערכות הנשק במטוסים, תתחיל בעוד שנתיים עד שלוש שנים.

גם ילדים חייבים להימנע ממאכלים עשירי כולסטרול

מאת ד"ר אריאל אוקסהורן

ילדים שמאכלם עתיר שומן מן החי ועשיר בכולסטרול מצויים בסיכון־יתר לסבול ממחלות־לב כאשר יתבגרו: הווה אומר, גם אצל ילדים חייבים לסגל הרגלי אכילה נאותים, בדומה למבוגרים. למסקנות אלו הגיעו פרופ' גרימן ועמיתיו בארה"ב במחקר, שפורסם עתה־זה והמבוסס על נתונים קליניים ופתולוגיים כאחד.

זה שנים רבות רווחת בקהיליה הרפואית ההשערה, כי טיפול ברמת כולסטרול גבוהה אצל ילדים ימנע תחלואה ותמותה ממחלות לב בגיל מבוגר יותר, אבל קשיים מתודולוגיים ומינהליים מנעו עד כה מן החוקרים לאשש דעה זו באורח מדעי מבוסס.

פרופ' גרימן ועמיתיו ביצעו נתיחות לאחר־המוות באנשים בני 30 ובאנשים מבוגרים יותר, שמתו מהתקפי לב, ובדקו את כמות השומן בדפנות כלי הדם שלהם. אותם אנשים נמצאו במעקב ורישום מדוקדקים של רמות הכולסטרול והשומנים בדמם מאז היותם ילדים.

המחקר מוכיח מעבר לכל ספק את הקשר בין המצב בגיל הילדות ובין התחלואה בבגרות ובזיקנה.

בעקבות המחקר פירסמו עתה ארגון על של משרד הבריאות האמריקאי ומיטב המוסדות הרפואיים בארה"ב מסקנות מעשיות והוראות התנהגות: החינוך לתזונה נכונה חייב להתחיל בגיל הרך. סל מזונות, בעיקר צמצום מספר הקלוריות והימנעות משומן שמקורו בחי ומכולסטרול, שעד כה היה מומלץ רק למבוגרים, מומלץ עתה גם לילדים שמעל לגיל שנתיים. על הרופא לייחד קבוצת סיכון גבוהה בין הילדים שבטיפולו, בעיקר על־ידי בירור מעמיק של תולדות המשפחה, כשהדגש הוא במחלות כלי הדם, הלב והסוכרת. ילדים שרמת הכולסטרול בדמם היא 170 עד 185 חייבים בדיאטה ובפעילות גופנית מאורגנת. כאשר רמת הכולסטרול עולה מעל ל־200 בשתי בדיקות, יוגדר הילד כנתון בר סיכון גבוה, והרופא המטפל, בנוסף לפיקוח על הדיאטה, ישקול לתת לו תרופות המורידות את רמת הכולסטרול בדם, וכן ידרוש בדיקות מקיפות לשאר בני המשפחה.

מוסדות רפואיים אלה אינם ממליצים עדיין לסרוק את כל הילדים בבדיקות דם תקופתיות שגרתיות לכולסטרול, בגלל הקושי המעשי הכרוך. אבל בארה"ב קיימת נטיה לבדוק את רמת שומני הדם והכולסטרול בילדי בית־ספר בגילאים שלפני ההתבגרות המינית, כאשר צפויה עליה פיסיולוגית ברמות השומנים המסיסים. במספר הולך וגדל של מוסדות חינוך בארה"ב נלקחות דגימות דם בעת הבדיקה השנתית הרפואית של רופא ביה"ס.

מסקנותיו של מחקר זה משלימות מסקנותיו של מחקר אחר, הרומז לקיומם של גורמים תורשתיים בהשמנה, שעליו סופר במדור זה מ־2.3.

לא להשתעל ליד גורילות!

לדעת זואולוגים מן הראוי היה, שתייר המבקש לצפות מקרוב בגורילות ילבש מסיכת פנים, כמו מנתח בבית־חולים. כל־כך־למה? משום שהאדם חזר להיות אויבו הגדול של קוף־אדם זה – לא כצייד, אלא כמעביר מזיקים.

שלוש גורילות ממין זכר בשמורת הטבע שבגבול זאיר ורוונדה מתו בחודשים האחרונים. זכרים אחרים, צעירים יותר, נטלו את מקומם כבני זוגן של ה"אלמנות" ובהזדמנות זו הם קטלו את הצאצאים של שלושת הקופים שמתו: גורילות אינן מוכנות לאמץ בנים חורגים. כיוון שכך היה מספר הקרבנות גדול עוד יותר.

סבורים כי מותם של שלושת הקופים נגרם על־ידי תולעי כרץ – תולעים שבקצה שלהן קבע קרס – שחדרו לקיבותיהם, וכן סבורים כי תולעים אלה הועברו אליהם על־ידי בני־אדם. תולעים ממין זה נפוצות מאוד בקרב תושבי האיזור, וסביר להניח כי הועברו אל הקופים באמצעות צואתם של מורי־דרך, פקחי ציד או מדענים העושים בשמורה: הגורילות נוהגות להשתעשע בצואת אדם ולעיתים אף אוכלות אותה.

ג'פרי סייאר מן הארגון הבין־לאומי לשמירת הטבע טוען, כי סכנה גדולה עוד יותר נשקפת לגורילות מתיירים. בבואם לצפות מקרוב בקופים הענקיים הם עלולים להעביר אליהם נגיפים. יש נגיפים רבים הפוגעים הן באדם והן בפרימאטים. למשל, סבורים כי נגיף האיידס עבר לאדם מן הקוף הירוק (שאמנם איננו קוף־אדם), השוכן באותו איזור; שימפנזים בשמורת גומבה נדבקו בשיתוק ילדים, לאחר שמחלה זו פרצה כמגיפה בקרב ילדים של כפר סמוך; ומשלוח שלם של קופי קולובוס, שנשלחו לבריטניה, מת בדרך מחצבת לאחר שהקופים נדבקו מילדים שלקו במחלה זו.

כל עוד התייר מתבונן בקופים מרחוק – לא קיימת שום סכנה מסוג זה. אבל לא כל התיירים מסתפקים בכך, ויש מורי־דרך המוכנים תמורת תשלום מיוחד להניח לתיירים להתיצב ממש ליד הגורילה וללטף אותה, ואז יש חשש כי יעביר אליה נגיפים בשיעול. "אלפי תיירים", אומר סייאר, "באים לכאן מכל קצות תבל ויום לאחר רדתם מן המטוס הם עומדים ליד הגורילה ומסתכלים בעיני הקוף".

סייאר וזואולוגים אחרים רואים צורך לנקוט אמצעים חריפים. פרט לגורילות, הפזורות בגני חיות ברחבי העולם, נותרו בתנאי בר 400 גורילות בלבד, וסכנת הכחדתן ממשית ביותר.

هكذا من الأصل

صكنا من الاحمل

הכדור הוא עגול, הללויה!

הקדם־אירוויזיון. הערב ב־21.30, שידור ישיר מתיאטרון ירושלים. מיפגש שנתי של זמר וספורט

מאת אמיר רותם

תחרויות הקדם־אירוויזיון מהוות מיפגש שנתי של זמר וספורט. הן בגלל הדימיון המפתיע בין שיטות שליחת הנציגים שלנו לתחרויות בין־לאומיות והן בגלל הכושר הגופני הנדרש מהאמנים כדי לבצע את ההעמדות האקרובטיות שיועדו להם. מלאו עיתונינו בפרטים מאלפים בדבר ההשקעות הכספיות הניכרות שנעשו בתחומי הביגוד, ההתעמלות ואפילו בתחום העיבוד המוסיקלי. השנה יש ברשימה פחות שמות אלמוניים בהשוואה לשנה שעברה. אז, כפי שודאי לא זכור, התחוללה שערוריה לנוכח הסארתם בחוץ של כמה מגדולי השמות. בשנה שעברה היה ברור גם מראש שירדנה ארזי תגרוף את כל הקופה. זו, הבאר לייבוביץ' של הפזמון העברי, סיימה במקומה הקבוע – השני. השנה – הכל פתוח, ממש כמו בליגה הלאומית.

נהוג לראות בעצם ההשתתפות בארוע מסוקר כל כך קרש קפיצה לקאריירה מבטיחה. דלית כהנא היתה מאותם שמות לא נודעים שהתייצבו אל מול פני האומה, היום לפני שנה. האם היתה להופעה ההיא השפעה ממשית על המשך דרכה המקצועית? „להפתעתי אנשים זיהו אותי מההופעה בטלוויזיה. היתה מודעות גבוהה יותר של קהל ומארגנים. השתפר גם המעמד שלי כזמרת סולנית". דלית, הלומדת זו השנה השלישית במדרשה למורים למוסיקה, העדיפה לסיים את לימודיה בטרם תיענה לחיזורי המפיקים. האם היתה החוזת להופיע במסגרת הקדם אירוויזיון? „יכול להיות שכן, בעוד כמה שנים". הודיה שנותרה לה מהאירוע: „יחסית לשאר הזמרים הפחות ידועים השגתי מיקום גבוה – תשיעית מתוך 14. בדרך השגתי גם כמה ותיקים". האם תצפה הערב בהתמודדות? „בטח. יהיה נחמד מאוד לצפות במבט מהצד". יש איזה עצות ל„ירוקים" המשתתפים השנה? „קודם כל גם הירוקים' יחסית השנה הם ותיקים ממני, כך שהם לא זקוקים לעצות ממני. חשוב לא לקחת את הסיפור יותר מדי ברצינות. ככה אני עשיתי בכל אופן".

במקור תיכננה הטלוויזיה שידור מופע פומבי של סינה טרנר הערב, לפני מופע הקדם־אירוויזיון, אלא שמטעמים ספורטיביים, החליטו להפריד בין שני האירועים וסינה תחכה שבועיים לתורה.

בקדם־אירוויזיון משתתפים השנה: יהודה תמיר, מירי אלוני, שלישיית „ארכוהי", ריקה, שולה חן, צביקה פיק, חיים משה, להקת „ארבע לב אדום", כוכבי גלעדי ושרי צוריאל, ברנה שרעבי, דוודן מחר ולהקת „איהוליהבנרי", כנוחים – רבקה מיכאלי ודניאל פאר.

מה העלים פאסבינדר?

המחלוקת על מחזהו של ריינר ורנר פאסבינדר „העיר, האשפה והמוות" נמשכת כבר עשור. בסתיו שעבר מנעו נציגי הקהילה בפרנקפורט את הצגתו בתיאטרון העירוני, ופרשנים, מבקרים ואנשי רוח נחלקו לגבי הצדקת הצגתו של המחזה.

מחזהו של פאסבינדר נגם תסריט של סרט באותו נושא נכתבו בעקבות בהשראת רומן של סופר גרמני שמאלי גרהארד צוואַרץ – „לא ניתן לחיות על כדור הארץ" שם שלא ניתן לחיות על הירחי משנת 1973, ושם גם מופיעה לראשונה דמותו של היהודי העשיר אברהם, סוחר בנכסי דלא־ניידי הבונה בניינים חדשים תוך הריסת בתים ישנים. עתה מצא צוואַרץ לנכון לחזור ולהבהיר את ההבדל בין ספריו ליצירתו של פאסבינדר ואף להסתייג ממנו: צוואַרץ מזכיר, כי בספר שודובר מצויות שתי דמויות יהודיות – לבד מהיהודי העשיר ספסר הקרקעות, שמופיעה גם דמות חיובית מאוד של הסוציאליסט היהודי פריץ באואר, שחזר אחרי המלחמה מהגלות ובתור תובע כללי בפרנקפורט מילא תפקיד ראשון במעלה במאמץ להבאת פושעים נאציים לדין. בין השאר היה זה באואר שהצליח לגבור על מכשולים רבים ולהביא לפתיחת המשפט נגד הנאשמים ממחנה אושוויץ. בתחילה כלל פאסבינדר את דמותו של באואר, אך השמיט אותו מהמחזה בגלל תפיסתו הניהיליסטית; שכן הסוציאל־דמוקראט האנטי־פאשיסטי האמיץ בעל העקרונות פשוט לא התאים למחשבתו.

שלמה שפיר

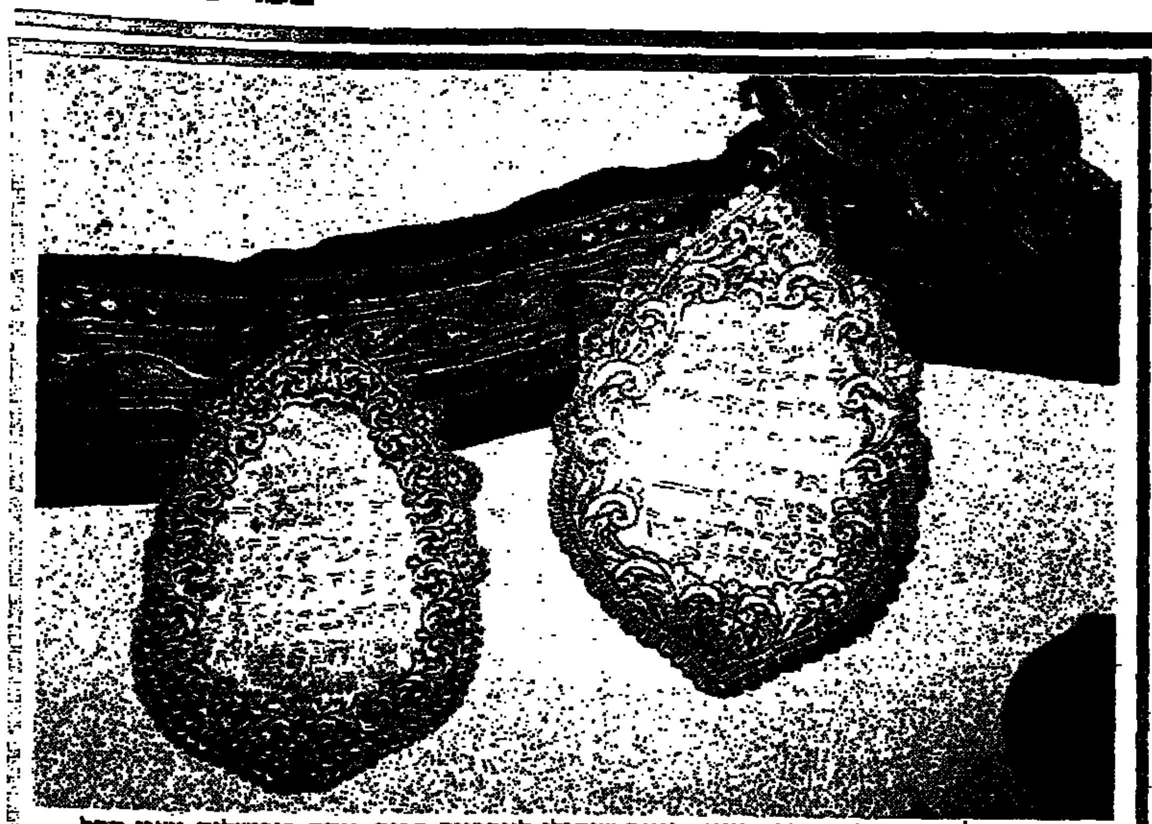

עשרות לוחיות כסף מהעיר היוונית יונינה שנתגלו לאחרונה בבית כנסת בירושלים יוצגו החל מהשבוע במוזיאון ישראל.

הלוחיות, המשקפות תקופה של מאה וחמישים שנה, הוקדשו לבית הכנסת לרגל אירועים אישיים, ויוחסו להן סגולות של שמירה והצלה. השדיות, כפי שהן מכונות ע"י בני הקהילה ביוון, נתפרו לרצועות אריג. תלו אותן על הפרוכת לפני ארון הקודש ועל קירות בית הכנסת. חלקן שימשו כקמיעות ויוחסו להן סגולות של שמירה, הצלה, רפואה ואריכות ימים. אחרות הוקדשו לרגל מאורעות אישיים כלידה, פדיון בן, ימי הולדת, נישואין וימי זיכרון. בתקופת השואה ניצלו הלוחיות הודות להתערבותו של ראש עיריית יונינה ונותרו כעדות לקהילה שהושמדה ולמנהג יהודי שנעלם. הלוחיות ניתנו למוזיאון כתרומה בעילום שם. הן יוצגו באגף היודאיקה למשך שלושה חודשים.

„תיאטרדיו" בגל"צ

מאת מירי פז

את ההיכרות עם עולם התיאטרון של המבוגרים חבים רבים מבני המחזור שלי לתכנית הרדיו של רשת א' – „המסך עולה". בימים שלפני היות הטלוויזיה, זה היה אירוע חברתי. שבת ב־11 בבוקר עם מידהלה אפרת בביצועה של רובינא. היינו בגיל טרום מצוות, מבוגרים מדי בשביל תיאטרון הילדים, צעירים מכדי להגיע בכוחות עצמנו מן הפרובינציה אל „הבימה" או „הקאמרי". אבל הכרנו היטב את השחקנים על פי קולותיהם והיינו מגויים על „המסך עולה" שנעורינו היו ימי העדנה שלו. התוכנית ירדה מתישהו וענף התסכיתים ברדיו הצלצל. אבל המסורת הזו חוזרת בימים אלה, הפעם בגל"צ. מולי שפירא, מנהל מחלקת תרבות, אמנות ובידור בתחנה, הגה את הרעיון. הוא לא מדבר על „חינוך לתיאטרון", מסתפק ב„קירוב קהל מאזינים – צעיר בעיקר – לעולם התיאטרון" וכיוון משטרה זו משותפת גם להנהלות התיאטרונים, גייס אותם שפירא לתרומה של כמה מחזות, ללא תשלום זכויות. ההיענות היתה חיובית. בגל"צ עובדת הצגנת לתסכיתים בני 50 דקות. החל בשבוע הבא, נוכל להאזין מדי יום שישי בשעה 15:00 ל„פטריית רעל" שהועלתה בחיפה, לקברט הנוך לוין – אוסף קטעי משחק וזימרה ממחזותיו וכן – „יערך לי גרין לייט", „אנשים קטנים" (בעברית), „אליל ההמונים" ועוד.

לבד מהצגות תיאטרון ישודרו גם תוכניות כמו המסיבה שנערכה לקלצ'קין בבית ליסין, ותוכנית על הומור בתיאטרון, מתוך הערב שאירגן אלכס קוטאי לזכר אביו ארי קוטאי ב„צוותא".

שפירא מקווה שהתסכיתים יהיו „פתיח" לעידן חדש של הפקה עצמית בתחנה, אם וכאשר יינתנו המשאבים לכך.

פאריס, מונומנטים סביב לה

מאת אביתר שטרן

בצרפת נשמעת ביקורת נגד בניית האלמנטים האמנותיים, שתיכנן משרד התרבות הצרפתי. אמנם נכון שההשקעות בתרבות צרפת גדלו והתרחבו מאז עלייתו של השלטון הסוציאליסטי וזאת להנאת הקהל, אך לא מעטים המבקרים את הכסף הרב המוחזר לשם בניית מונומנטים חיצוניים.

הסביבה האורבנית שיעצב דני קרוון, מרכזת אליה את מירב הזרקורים. עבודתו של קרוון, שנעזר בארכיטקט ריקרדו בופיל עוסקת בעיצוב הכיכר המרכזית באזור קארגי. בופיל בנה את הבניינים וקרוון עיצב כיכר ומיגדל נמוך שמקצהו העליון נשלחת קרן לייזר לכיוון הטיילת הוושה. בנוסף לכך מתכנן קרוון להקים במקום מזרקת מים המים שתחומם בעזרת קיטור בימי החורף. לצרפתים יעלה הפרוייקט כ־4 מיליון דולר ועדיין אין רואים את סופו. אישור המשך הפרוייקט תלוי במהלכים הפוליטיים שיבואו לידי ביטוי בחודש מארס.

ההשקעה הצרפתית באמנות סביבתית תגיע ב־1985 ל־114 מיליון פרנק. לאחרונה פירסם משרד התרבות רשימה של 100 עבודות חדשות שעומדות לקראת סיום: ארמן עיצב שתי עבודות, „השעונים" ו„המזוודות" ליד תחנת סנט לזאר; שתי עבודות של הפסל האמריקאי ריצ'ארד סרה נקנו על־ידי הממשלה ויוצבו באזור פאריס. פסל צרפתי יוזע־סייס לפסל את דמותו של אלפרד דרייפוס. בשנה שעברה דמז שר ההגנה הצרפתי ראו על חוסר הטעם בהצבתו של הפסל ליד בית הספר הצבאי. בעקבות זאת יקבל דרייפוס מקום של כבוד ליד היכל בית המשפט. דמויות אחרות שיוצבו במקומות נוספים הם ז'ורז' פומפידו, פייר מנדס פרנס ולאון בלום. עיריית פאריס בהנהגתו של ז'אק שיראק (אופוזיציה) התנגדה להצבתו של הפסל בככר לאון בלום ולכן נמצא לו מקום אחר באזור גני הטולרי. בשטח הציור מעצב ליכטנשטיין, האמן הבלגי, את הקיר הפנימי של חדר המתנה הממשלתי. פול בורי, אמן בלגי נוסף, מעצב מזרקה חדשה הבנויה מאלמנטים מתכתיים. קלאוס רינקה מקים פסל סביבתי מחוץ לפאריס, כשלא הרחק משם בעיירה לוסייני קיבלו 8 אמנים שונים מספר אוטובוסים לשם עיצובם החיצוני.

זוהי רשימה חלקית אך מייצגת, שפירסם משרד־התרבות הצרפתי. גם אם רבות ההסתייגויות מצד חלקים באופוזיציה, ניתן לראות ולהתפעל מתשומת הלב ומהראיה הפתוחה והעתידנית של שר־התרבות הצרפתי.

תומרקין „יפסל" באשדות יעקב

לא לפני שאסיפת החברים תאשר הצבת עבודתו בחצר הקיבוץ

מאת שמעון וייס

באשדות־יעקב/מאוחד לא סומכים על החוש האמנותי המפותח של הפסל יגאל תומרקין והעובדה שאמן מפורסם כמוהו הביע נכונות מתלהבת להציב מיצירותיו במוזיאון „בית אורי ורמי" בקיבוץ – לא עושה די רושם על כמה מחברי הקיבוץ שדרשו כי אסיפת הקיבוץ תצביע ותאשר את הצבת אחד מפסליו של תומרקין בחצר המשק. הכל החל בפנייה לבבית של מנהלת המוזיאון בקיבוץ, אילנה טייכר, לתומרקין, לבוא ולהשתתף בתערוכה מיצירותיו במוזיאון הוותיק באשדות. תומרקין התלהב מהרעיון ונאות לא רק להציג מיצירותיו הישנות שפזורות במרתפי ביתו, אלא גם ליצור פסל מיוחד ובלעדי, מעשה ידיו, שיוצב בחצר המשק. אחרי בדיקה הדדית הוחלט שהפסל יוצב ב„גן האבוקדו" שבטבורו של הקיבוץ שהפך ברבות השנים לסמלה של חצר אשדות יעקב/מאוחד. תומרקין גם מיהר לשתף את מארחיו הקיבוצניקים בתוכנה של היצירה החדשה מבית מדרשו. לדבריו יהיה הפסל מורכב מפסי רכבת חלודים, ומחלקים של קרונות רכבת שייצבעו בצבעי צהוב, אדום וכחול. בראשו של תומרקין נרקם פרוייקט לפיו יהיה הפסל מורכב משני חלקים – האחד ב„גן האבוקדו" והשני מחוץ לגן, מעבר לשביל החוצה את המשק.

כאשר נודע לחברי המשק על גדלה ומיקומה של היצירה־שבדרך, החליטו, כאמור, להביאה לאישור האסיפה. תומרקין מצידו לא המתין לאישור האסיפה והתקין כבר דגם כללי ומוקטן של היצירה שיעמיד לרשות המשק. כל כך רציני התומרקין הזה, עד שלפני כמה ימים התייצב עם כל בני משפחתו ומצוייד במצלמה בשער הקיבוץ והודיע שבא לבחון את המקום על מנת להתחיל בעבודה. האסיפה תחליט ותאשר (או לא) – תומרקין את הפסל יבנה בכל מקרה.

„קליידרמן ישראלי" לקהל יפאני

מאת ניסן פרידמן

בשבוע שעבר נשלחה ליפאן קלטת ובה טמונות כל תקוותיו של הפסנתרן הצעיר (24.5), תומר מזמר. בקלטת זו 12 קטעי מוסיקה מקורית, שהוזמנו על ידי אחת מחברות התקליטים הגדולות במזרח הרחוק. הקטעים מעובדים בצלילים „קליידרמניים", קלאסיים וארץ־ישראליים, מתוך שמלבבנו היפאנים אוהבים מאד סוג זה של מוסיקה.

בארץ שמעו מעטים על תומר מזמר, אך אם התיבות תוזהו עם החברה היפאנית תצא לפועל, יהיו מעטים שלא ידעו מיהו תומר – נולד בקרית־ביאליק ולמד מוסיקה קלאסית בקונסרבטוריון קרית־מוצקין החל מגיל שבע. כשהגיע לגיל הגיוס, הצטמצמו הלהקות הצבאיות לצוותי הווי קטנים, ותומר נשלח לשריון. לאחר השחרור שימש כפסנתרן ונגן קלידים בהרכבים שונים באיזור חיפה. בלהקת הרוק „ילדי" שירת עד לפני פירוקה, ולמד צד נוסף של המוסיקה. תוך כדי הופעה על במות הרוק החל להתגבש הרעיון להפיק תקליט אינסטרומנטלי. ריצ'ארד קליידרמן הסבירני הזיז משהו בתחום זה. אנשי הפקה תל אביבים מצאו בתומר אובייקט מתאים. כשרון צעיר, בהיר שיער ונאה. אך הם מעידים עליו: „הוא יותר קליל וספורטיבי מקליידרמן, אם כי יש לו אותה הבעה מעוררת אמון. העיקר – הוא נולד עם מגע הקסם באצבעותיו ומנגן עם הרבה רגש".

ההחיפה הגדולה להפקת תקליט ניתנה עם ביקורו של מפיק יפאני בארץ, לפני כחודשיים. המפיק עשה בסיור באירופה וביקר בפסטיבל מידאם בצרפת, תוך כדי חיפוש אחר תגליות חדשות או חומר מוסיקלי מעניין כמטרה לייבא את הסחורה לארצו.

לישראל הגיע להזמנת המפיק דובי אילת, כדי לשמוע רוקא זמר שחור בשם אליין ווקר, שעסק בהקלטות בארץ. שעה שהאזין לשיריו החרשים של ווקר, ניגן תומר על פסנתר בפינת האולפן. היפאני בדלק. תומר השמיע לו סקיצות שונות שהקליט בשנה האחרונה, והתשובה שקיבל היתה מעשית: תיכנס לאולפן ותקליט חומר לאלבום. זה בדיוק מה שאהבים אצלנו.

לאחר שהשתחרר מההלם, נכנס תומר לקצב מהיר. במשך 50 שעות הקליט את החומר. הוא עצמו ניגן לא רק את הסולו, אלא את מרבית התפקידים האחרים על גבי כלי מקלדות וסינקלאויר. עכשיו לא נותר לו אלא להמתין ולהיווכח האם יש כיסוי לשאיפותיו, או שזה עוד חלום ישראלי שיתנפץ כמו בועת סבון אמריקאית.

השחקן **נתן דטנר** שב לתיאטרון באר־שבע, בו החל את דרכו הבימתית, כדי לגלם את דמותו של הרוזן אלמאוויוה בקומדיה „הספר מסיביליה". הקומדיה, בתרגומה של **עדה בן־נחום**, מבויימת על־ידי הרומני **דינו צ'רנסקו**, במאי ראשי בתיאטרון „ג'ולשטי" בבוקרשט והבכורה מתוכננת ל־12 באפריל.

סרטים בשחור לבן

דרום אפריקה שתיוצג בפסטיבל הבינלאומי לסרטי סטודנטים שייערך בקיץ בישראל, תיאלץ כנראה להישאר מחוץ לתחרות הרשמית

מאת אמיר רותם

יש פוליטיקה גם מחוץ לגני התערוכה. מארגני פסטיבל סרטי הסטודנטים הבינלאומי שייערך בקמפוס אוניברסיטת תל־אביב בשבוע הראשון של חודש יוני השנה, פנו ל־95 בתי ספר לקולנוע מרחבי העולם, על מנת שאלה ישלחו את מיטב התוצרת הטריה שלהם לתחרות. בין בתי הספר שנענו היה גם בית ספר מפרטוריה, דרום־אפריקה. בסיור שערכו שניים ממארגני הפסטיבל באירופה, נפגשו גם עם ראשי הארגון הבינלאומי לבתי ספר לקולנוע ואלה הבהירו והשמיעו, שאם ישתתף בית ספר מדרום אפריקה בפסטיבל, ייאלצו כל בתי הספר המסתפנים לאירגון להחרים את האירוע. המארגנים, שקיוו בתמימותם להימנע מפוליטיזציה של האירוע, עמדו בפני מצב לא נעים. התחבטו בשאלה זמן רב, התייעצו עם בעלי ניסיון והגיעו להחלטת פשרה. נשלח מכתב מנומס לסכניקון בפרטוריה ובו הוסבר למנעמים שנוכחותם באירוע רצויה ביותר, אך השתתפותם תהיה מחוץ לתחרות הרשמית, קרי במסגרת ה„פורום" בלבד. המארגנים, שלא הצליחו להשיג מידע על חמשת הסרטים ושני הנציגים שהתכוון בית הספר לשלוח, נסמכים גם על האפשרות שהסרטים שישלחו מדרום אפריקה, עשויים להיות סרטים העוסקים בנושא האפרטהייד מנקודת מבט ליבראלית. בין הגופים שהמארגנים פנו אליהם על מנת לקבל את עצתם: שגרירות ארה"ב בישראל, נשיאות האוניברסיטה, ראש החוג לקולנוע באוניברסיטה ארנון צוקרמן ומשרד החוץ.

35 בתי ספר מ־25 מדינות הגישו את [illegible] לפסטיבל שמונה בתי ספר מקומיים שיציגו סרטים בתחרות: החוג לקולנוע [illegible] באולם [illegible] תל אביב, [illegible] בבית ספר [illegible] כל שאר הסרטים [illegible] על ידי צוות מרצים של בית הספר [illegible] „בצלאל" מתכננים את [illegible] על [illegible] של הפסטיבל. משרד התיירות ומשרד החוץ תורמים גם [illegible] לפסטיבל. את [illegible] הפסטיבל [illegible] כבוד את [illegible] בשנות [illegible] הפסטיבל [illegible] של ד"ר [illegible] ברנשטיין) על [illegible] בקולנוע. [illegible] „עכשיו ותרג'", [illegible] אקרמן, [illegible] סילבר [illegible]

אגודת הסטודנטים לא התערבה בשיקולים אלה. יצריין שמנהל הפסטיבל, לורנס פריים, הוא יליד דרום אפריקה ורגישותו לנושא, כפי שניתן לשער, רבה.

לחנך לאמנות בעיירת פיתוח

תושבי יבנה, ובעיקר ילדיה, פעילים בהמוניהם בסדנה לאמנות המקומית. כעת מוצגת בגלריית הסדנה תערוכה מעבודות משה גרשוני

מאת אורה חייקין

על קיר חדר הציור בסדנה לאמנות ביבנה מוצגות בימים אלה עבודות על נייר בצבע שחור ובהן מגיני דוד, סהרונים וקיים מתפתלים כלהבות אש. אלה אינם ציורים בעקבות נושא שניתן על ידי המורה לציור, אלא ציורי ילדים המגיבים על תערוכתו של משה גרשוני, המוצגת עכשיו בגלריית הסדנה.

בסדנה לאמנות ביבנה, שבה חדרים גדולים לציור, חדר לעבודה בקרמיקה (עם תנור שריפה) וחדר לאמייל, לא רק לומדים ילדים ומבוגרים איך לצייר, לכייר, לצרוף ולפסל, אלא יוצרים יחד עם אמנים פעילים בתחומים אלה. החיים את היצירה האמנותית יום יום. הסדנה הוקמה על־ידי קבוצת אמנים שהיו אז סטודנטים ב„בצלאל", בשלהי התקופה המושגית של „בצלאל", עם ההתמקדות בתהליכים, בפרוייקטים ובמעורבות חברתית ופוליטית של האמנים. כשפירסם מאיר שטרית, ראש המועצה המקומית ב־1978 מודעה בעיתון על כוונתו להקים סדנה לאמנות ביבנה, פנה אליו דוד וקשטיין, אז סטודנט ב„בצלאל", והציע, כי הוא וקבוצת סטודנטים נוספים יקחו על עצמם משימה זו. סטודנטים לאמנות מ„בצלאל", היו זן בלתי מוכר ביבנה דאז, אך למרות זאת מסר לידם ראש המועצה את בניין הסדנה ונתן להם יד חופשית להתחיל בפעולה. דוד וקשטיין, שעבד קודם לכן עם עבריינים, פנה כאן לכיוון של חינוך לאמנות באוכלוסיה של עיירת פיתוח ושכונות מצוקה, דבר שמשך גם את חברי הקבוצה האחרים, ביניהם גלעד עברון (שכתב את התסריט לסרט הטלוויזיה „לחם"), ראובן זהבי, אמרה סלוצקי ועוד. המעורבות בשכונות מצוקה בדרך של חינוך לאמנות תאמה אמנם את רוח „בצלאל" של אותם ימים, אך לא היתה משימה קלה, מה גם שאנשי הקבוצה היו חסרי כל נסיון בחינוך ובמגע עם ילדים. תחילה, צריכים היו ללכת לבתי הספר ולדבר על לב המנהלים כי ישלחו כיתות לשיעורים בסדנה, במקום שיעורי הציור הניתנים בבתי הספר, כשהתפיסה הראשונית עליה שמרו בשנים הראשונות, היתה אנטי־אליטיסטית, כלומר, שהשיעורים יינתנו במסגרת בית־הספר לכיתה כולה, ולא כחוגי עֶרב לילדים מוכשרים או בעלי אמצעים. הילדים שהגיעו לסדנה, עסקו בציור, קרמיקה, עבודה באמייל, וצורפות כשהסטודנטים מ„בצלאל" עובדים אתם ומפגישים אותם עם חומרים בלתי מוכרים ועם דרכי ביטוי חדשות. הילדים עצמם הפיצו את הבשורה ביבנה בשכל שנה מבקשות כיתות חדשות להצטרף להסדר עם הסדנה. ההיענות היתה מחוגים שונים, אפילו מהחוגים הדתיים.

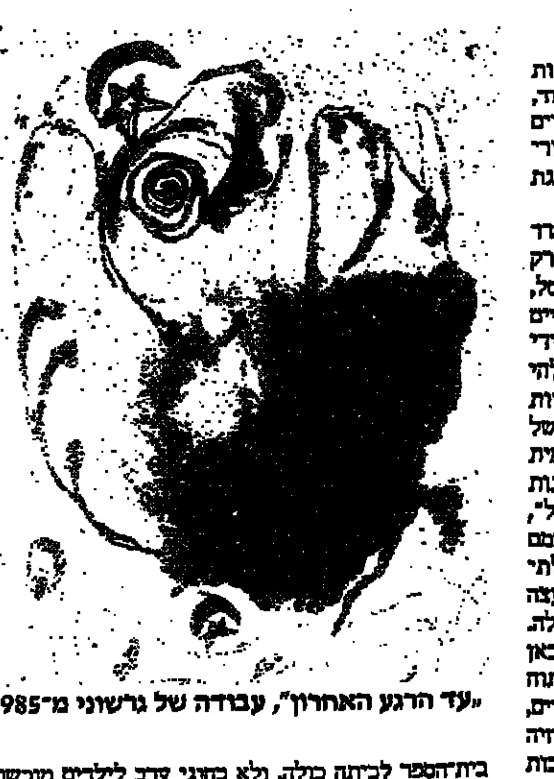

„עד הרגע האחרון", עבודה של גרשוני מ־1985.

הסטודנטים מ„בצלאל" שהפכו להיות אמנים פעילים, עבדו עם הילדים בסדנה תהליך דומה לזה שעברה האמנות בעולם ובישראל. בתחילה, בשנות השבעים – שנות האמנות המושגית והפניית העורף לציור המסורתי – היתה הפעילות משולבת בפרוייקטים כוללים עם כתיבה, מחוזות ותקשורת. כל כיתה הקימה פרוייקט משולב כשהנושאים היו בעלי אופי חברתי ופוליטי. גם החומרים איתם יצרו היו חומרים מודרנים ו„חומרים עניים" כמו שאריות, שהיו אוספים ברכב המועצה ממפעלים באזור. בתחילת שנות השמונים, כשהצבעים, המכחולים והיד הרושמת חוזרים, לאמנות, עוברים גם הילדים ביבנה, עם המורים, לציור המסורתי בצבעים על נייר או על בד, ועמם לחומרים מסורתיים יותר. כך שהילדים חיים את ההתפתחויות בעולם האמנות שבחוץ, דרך האמנים העובדים אתם, המעבירים להם באופן בלתי אמצעי את הקשר לחומר ולתהליך היצירה. אין זו המורה לציור הרחוקה במקרים רבים מכל התרחשות והשתנות בעולם האמנות, אלא אמנים העובדים חלק מן היום בסטודיו, חלקו עם הילדים בסדנה.

דוד וקשטיין, שניהל את הסדנה מיום הקמתה, אומר כי היא התנהלה כפי שכיוונו האמנים, אך תוך כדי קשרים מתמידים עם הרשויות המקומיות, שביהמתן ובמימונן היא מתקיימת, ותוך הסברה תמידית של הנעשה בסדנה.

האמנים המלמדים בסדנה התחלפו מדי פעם, כשבעבר לימדו בה דרורה דומיני, דוד ריב, בילו בליך ואחרים, והיום נמצאים בין שמות המורים נעמי שניידר, מיכל גולדמן, עופר עד, תניה אנגלשטיין (מנהלת הסדנה, המלמדת קרמיקה) ועוד.

אם בשנים הראשונות הקפידו בסדנה על מגמה של כיתות בוקר לבתי ספר בלבד, הרי שתקופת הצמצומים וקיצוץ התקציבים דחפה את אנשי הסדנה לפתוח חוגים אחר הצהרים ובערב, מה שהביא לסדנה קהל חדש מן האוכלוסיה המבוססת יותר של יבנה בשכונות החדשות ו„בנה ביתך". גם פתיחת הגלריה באולם הכניסה היא חלק מההתפתחות שעבר הסדנה לאחרונה, והמגמה הינה לחנך את התלמידים להתבונן ולכבד יצירות אמנות, התלויות כאן בדרך מקצועית, עם תוויות תערוכה, תאורה מתאימה, עם דף מלווה הכולל רפרודוקציות וטקסט ועל קירות מסויידים לבן, מה שהחליף חדר כניסה עמוס בשאריות חומרים, ומזונה.

עמי שטיינייץ, אוצר הגלריה, מנסה להפגיש את באי הסדנה עם אמנות עכשווית בעלת איכות ובין המציגים בגלריה היו אמנים כמו דרורה דומיני, ראובן זהבי, סמדר כהן (שאף מלמדת בגלריה) ועוד. את התערוכות מלוות לעתים שיחות שבמהלכן נופלת בדרך כלל חומת ההתנגדות של „סתם קשקש", והתלמידים לומדים לגלות איזה חוקיות והתפתחות בקשקשים על הקיר. את השיחות הללו מלוות לפעמים גם שקופיות מתולדות האמנות, מה שעוזר לתלמידים לעקוב אחר התהליכים שעברה האמנות הפלסטית, וכך גם לעכל ביתר הבנה את האמנות המוצגת בגלריה. וכפי שאומר עמי שטיינייץ „ילד שמעכל עבודה של גרשוני, קורה לו משהו."

חשוב היה לעמי שטיינייץ להביא ליבנה אמן מרכזי בישראל היום, ולהפגיש את אנשי המקום עם אמנות המוכרת כבר בארץ, אך איננה מוכרת להם. בתערוכה מוצגות בצד העבודות הצבעוניות והאמוציונליות מאד של שנות ה־80, גם מעבודותיו המושגיות והרציונליסטיות של גרשוני, משנות ה־70, ובהן העיירות עם כתמי המרגרינה, עבודות אדמה ועבודות בפורמטים קטנים על פיסות נייר, בשילוב צבע ומדבקות קטנות. מטרת התערוכה היא להראות התפתחות של מספר מוטיבים אצל גרשוני, כמו הכתם שתחילתו ככתם מרגרינה או אדמה, והמשכו ככתמי צבע, תחילה מוגדרים יותר, ואחר כך אורגניים ומתפרצים, וכן לעקוב אחר המוטיבים המילוליים שמשלב גרשוני בעבודותיו. וזהי מעין רטרוספקטיבה קטנה של גרשוני, משנות ה־70 עד היום.

אף כי מתל־אביב לא מגיעים כמעט אנשים לגלריה ובוודאי לא לחוגי הסדנה, הרי ש־500 האנשים הלומדים בה בשבוע, הם קהל לא קטן הנפגש עם אמנים יוצרים, קהל היוצר בתגובה לאמנות עכשווית, בקשר מתמיד איתה ובחומרים בהם היא משתמשת.